

CUPRINS

1. RAPORTUL INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI

PE ANUL 2016

- SINTEZĂ -

2. EMITEREA PAȘAPORTULUI ÎN CAZUL MINORILOR ÎNCREDINȚAȚI UNUIA DINTRE PĂRINȚI DUPĂ 15 FEBRUARIE 2013

3. APRECIERI ASUPRA CONSTITUȚIONALITĂȚII DISPOZIȚIILOR ART. 182 ALIN. (2) ȘI ART. 183 DIN CODUL DE PROCEDURĂ CIVILĂ, REPUBLICAT, DIN PERSPECTIVA ART. 1 ALIN. (5), ART. 16 ALIN. (1), ART. 21 ALIN. (1)-(3) ȘI ART. 126 ALIN. (2) DIN CONSTITUȚIE

4. COMUNICAT DE PRESĂ

privind activitatea instituției Avocatul Poporului în

Trimestrul I al anului 2017

5. FIȘE DE CAZ

- cazuri soluționate prin intervenția Avocatului Poporului -

6. IMPLICAREA AVOCATULUI POPORULUI ÎN MANIFESTĂRI INTERNAȚIONALE ȘI INTERNE ÎN PERIOADA

IANUARIE – MARTIE 2017

RAPORTUL INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI PE ANUL 2016 - SINTEZĂ -

În conformitate cu dispozițiile art. 60 din Constituția României, precum și cu cele ale art. 5 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, raportul anual care vizează activitatea instituției pe un an calendaristic este prezentat de Avocatul Poporului până la data de 1 februarie a anului următor, Parlamentului, în vederea dezbaterii acestuia în ședința comună a celor două Camere.

Prezentăm în cele ce urmează, o sinteză a raportului Avocatului Poporului pe anul 2016, care a fost înaintat Parlamentului, în termenul legal prevăzut de Legea nr. 35/1997.

VOLUMUL GENERAL DE ACTIVITATE

Prezentarea generală a activității în anul 2016 poate fi sintetizată în următoarele date statistice:

- **13699** de **audiențe**, în cadrul cărora au fost invocate încălcări ale drepturilor persoanelor fizice, dintre care **1603** la sediul central și **12096** la birourile teritoriale;
- **12519** de **petiții**, înregistrate la instituția Avocatul Poporului, dintre care **9222** la sediul central, **3230** la birourile teritoriale și **67** la centrele zonale ale Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție;

Din totalul acestora, un număr de **10681** de petiții a fost transmis instituției Avocatul Poporului pe suport de hârtie, **1804** prin poșta electronică, dintre acestea **34** fiind primite din străinătate.

7770 de **apeluri telefonice**, înregistrate prin serviciul de dispecerat, dintre care **2451** la sediul central și **5319** la birourile teritoriale;

- **194** de **anchete**, efectuate de instituția Avocatul Poporului, dintre care **63** anchete la sediul central, **97** la birourile teritoriale și **34** la centrele zonale ale Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție;
- **200** de **sesizări din oficiu**;
- **44** de **recomandări**, emise de Avocatul Poporului;
- **1493** de **puncte de vedere**, exprimate la solicitarea Curții Constituționale;
- **5 excepții de neconstituționalitate**, ridicate direct de Avocatul Poporului;

În ceea ce privește sesizarea directă a Curții Constituționale cu excepții de neconstituționalitate, în anul 2016 s-au înregistrat **978** de solicitări de ridicare de excepții de neconstituționalitate din partea unor petenți.

- **2 acțiuni în contencios administrativ**: una la Tribunalul Constanța, Secția de contencios administrativ și fiscal, având ca obiect anularea unui act administrativ emis de Primăria Municipiului Constanța, iar cea de a doua la Tribunalul Dâmbovița, Secția a-II-a civilă de contencios administrativ și fiscal, având ca obiect anularea unor acte administrative emise de Consiliul Local al Municipiului Moreni, județul Dâmbovița.

- **3 recursuri în interesul legii**;

În cursul anului 2016, au fost primite **74** de cereri privind promovarea unui recurs în interesul legii, în diferite domenii: litigii de muncă, proprietate, drepturi patrimoniale, drepturi pentru anumite categorii de persoane - nevătători etc.

- **1 raport special - Raportul special privind reglementările legale în materia deconectărilor individuale de la sistemul centralizat de alimentare cu energie termică ale apartamentelor situate în imobile de locuit tip bloc – condominii**, înaintat Primului-ministru și președinților celor două Camere ale Parlamentului.

- **85 de vizite efectuate de Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție.**

SERVICIUL CONTENCIOS CONSTITUȚIONAL, RECURS ÎN INTERESUL LEGII, CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI JURIDIC, ANALIZĂ ACTE NORMATIVE, RELAȚII EXTERNE ȘI COMUNICARE

În ceea ce privește *activitatea în domeniul constituționalității legilor și ordonanțelor*, trebuie înțeles faptul că **nu orice act normativ, apreciat din prisma diverselor interese ca fiind imoral, inoportun sau inadecvat social și economic, cuprinde elemente care să atragă neconstituționalitatea acestuia.**

Prin posibilitatea sesizării directe a Curții Constituționale de către Avocatul Poporului nu s-a urmărit ca acesta să fie transformat într-un arbitru între instituțiile statului și nici să se substituie Curții Constituționale sau Parlamentului. Tocmai din acest motiv, Avocatul Poporului nu trebuie să fie obligat să sesizeze direct Curtea Constituțională, ci **trebuie să aibă posibilitatea de a analiza îndeplinirea condițiilor de admisibilitate stabilite de lege, precum și de a aprecia asupra neconcordanței dispozițiilor legale criticate față de prevederile Legii fundamentale.**

Aceste exigențe impuse în activitatea de analiză a aspectelor de constituționalitate care sunt semnalate instituției Avocatului Poporului au determinat un procent bun de admisibilitate a excepțiilor de neconstituționalitate ridicate direct, astfel încât din totalul de **15 excepții de neconstituționalitate** directe, doar **3** au fost respinse de către Curtea Constituțională (dintre care una a fost respinsă ca devenită inadmisibilă motivat de faptul că, ulterior sesizării de neconstituționalitate, actul normativ a fost modificat, iar în noua redactare, textul legal nu mai cuprindea una dintre soluțiile legislative criticate).

În **anul 2016**, fiind an electoral, am fost sesizați cu o serie de solicitări venite din partea unor persoane fizice și juridice (inclusiv două partide politice) având ca obiect critica de neconstituționalitate a unor prevederi din **Legea nr. 115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali**. Din examinarea argumentelor invocate, nu au rezultat temeiuri pentru sesizarea directă a Curții Constituționale. La solicitarea Curții Constituționale, am transmis punctul nostru de vedere formulat în sensul constituționalității prevederilor legale criticate, instanța de contencios constituțional respingând excepțiile de neconstituționalitate având acest obiect.

Tot în anul care s-a încheiat ni s-a solicitat sesizarea Curții Constituționale în privința prevederilor art. 2, în integralitatea sa, și a art. 2 alin. (6), în special, **din Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente**. Și cu privire la aceste dispoziții legale, am apreciat că **nu există argumente pentru sesizarea Curții Constituționale**. Însă, trebuie precizat că analiza cadrului legislativ în materia incompatibilităților și interdicțiilor la exercitarea unei funcții publice a reliefat faptul că legislația permite ca o persoană sancționată pentru *conflict de interese de*

natură administrativă să nu poată exercita o funcție publică timp de 3 ani, iar în cazul persoanei care se află în prezența unui *conflict de interese de natură penală*, judecătorul are posibilitatea de a nu reține în sarcina autorului pedeapsa complementară a interzicerii exercitării dreptului de a fi ales în autoritățile publice sau în orice alte funcții publice ori a dreptului de a ocupa o funcție care implică exercițiul autorității de stat.

În legătură cu **legislația în materie electorală**, Avocatul Poporului a avut în vedere inclusiv faptul că pachetul de legi privind alegerile locale și parlamentare a fost elaborat în urma lucrărilor Comisiei comune a Camerei Deputaților și Senatului pentru elaborarea propunerilor legislative privind legile electorale, modificarea legii partidelor politice și a legii privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale și a fost votat cu largă majoritate în ambele camere ale Parlamentului.

În ceea ce privește **excepția de neconstituționalitate a Legii nr. 90/2001 referitoare la art. 2 din Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, modificată și completată**, evidențiez faptul că argumentele de neconstituționalitate au vizat **lipsa de coerență legislativă în stabilirea unor criterii de integritate clare, obiective și general valabile pentru ocuparea funcțiilor din cadrul celor trei puteri organizate în cadrul democrației constituționale și lipsa de previzibilitate a sintagmei „nu au suferit condamnări penale”**.

Sesizarea Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a art. 2 din Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, modificată și completată, s-a făcut cu bună credință și cu **respectarea prevederilor legale și constituționale în materia controlului de constituționalitate**, precum și a celor care **reglementează rolul Avocatului Poporului**.

În context, amintesc faptul că, deși intens criticat pentru demersul întreprins la Curtea Constituțională, una dintre organizațiile neguvernamentale de referință (APADOR CH), a depus la Curtea Constituțională un *amicus curiae* în sprijinul demersului de clarificare a prevederilor Legii 90/2001. Asociația consideră că sunt neîntemeiate argumentele folosite de Avocatul Poporului, pentru a motiva excepția de neconstituționalitate ridicată la Curtea Constituțională pe această temă, dar în același timp apreciază că sintagma „*condamnări penale*” din cuprinsul legii amintite ridică probleme de constituționalitate, întrucât este prea vagă și lasă loc la interpretări arbitrare. APADOR-CH apreciază că, prin ambiguitatea sa, sintagma „condamnări penale” din amintita lege încalcă art. 1 alin. (5), art. 23 alin. (11) și art. 53 alin. (2) din Constituție (ce vizează respectarea prezumției de nevinovăție și restrângerea exercițiului unor drepturi).

În aceste condiții, este de necontestat faptul că demersul Avocatului Poporului este constituțional și legal.

În anul 2016, **activitatea Biroului contencios constituțional** poate fi sintetizată astfel:

➤ **ridicarea directă a 5 excepții de neconstituționalitate**, din care 3 excepții de neconstituționalitate au criticat prevederi din ordonanțe ale Guvernului (din acestea una a fost admisă de Curtea Constituțională, celelalte două aflându-se în curs de soluționare), iar 2 excepții au fost formulate cu privire la dispoziții din unele legi: **Codul fiscal** – (Avocatul Poporului a apreciat că dispozițiile criticate contravin textelor constituționale, în măsura în care impun persoanelor care nu mai au calitatea de proprietar al bunului impozitat obligația de a plăti impozitul pe clădire, teren, respectiv pe mijlocul de transport) și **Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății** (întrucât prevederile criticate permit restrângerea exercițiului dreptului la viață intimă, familială și privată prin acte normative de nivel inferior legii, ce nu întrunesc cerințele de previzibilitate,

certitudine și transparență care caracterizează o lege adoptată de către Parlament, în calitatea sa de unică autoritate legiuitoare, sau de către Guvern, ca legiuitor delegat);

➤ **creșterea cu un procent de 107% a activității privind formularea punctelor de vedere** la solicitarea Curții Constituționale, procent rezultat prin raportarea la datele statistice ale anului anterior. Astfel, în anul 2016, Curtea Constituțională a transmis Avocatului Poporului, în vederea formulării unui punct de vedere, un **număr de 2347 de excepții de neconstituționalitate**. Dintre acestea într-un număr de **41 de dosare** ale Curții Constituționale au fost formulate puncte de vedere **fie în sensul neconstituționalității textelor legale criticate, fie sub rezervă de interpretare a dispozițiilor legale invocate de autorii excepțiilor de neconstituționalitate**.

➤ **creșterea cu un procent de 52% a activității de soluționare a petițiilor având ca obiect solicitarea de sesizare a Curții Constituționale;**

➤ **formularea a 3 recursuri în interesul legii**, dintre care unul a fost **admis de Înalta Curte de Casație și Justiție**, în sensul opiniei exprimate de Avocatul Poporului, celelalte 2 solicitări de recurs în interesul legii având termene stabilite în lunile martie și aprilie ale anului 2017;

➤ **datele statistice** referitoare la atribuția privind formularea punctelor de vedere la solicitarea Curții Constituționale, indică o creștere de la an la an a acestei activități, astfel încât în **anul 2014** au fost trimise Curții Constituționale **909** puncte de vedere, **în anul 2015** un număr de **1132 puncte de vedere**, iar **în cursul acestui an un număr de 1493**. Într-un număr de **854** de excepții de neconstituționalitate Avocatul Poporului a constatat, în aplicarea prevederilor art. 19 din Legea nr. 35/1997, republicată cu modificările ulterioare, că nu se impune trimiterea unui punct de vedere la Curtea Constituțională.

Prezentarea obiectului excepțiilor de neconstituționalitate directe

a) Excepția de neconstituționalitate referitoare la prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 17/2010 pentru completarea titlului XI „Renta viageră agricolă” din Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente

În argumentele de neconstituționalitate, Avocatul Poporului a arătat că, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 17/2010, adoptată în data de 3 martie 2010, publicată în Monitorul Oficial nr. 147 din data de 5 martie 2010, după articolul 18 din titlul XI „Renta viageră agricolă” din Legea nr. 247/2005, cu modificările și completările ulterioare, a fost introdus un nou articol, articolul 19, cu următorul cuprins: „Prevederile prezentului titlu se aplică persoanelor care au solicitat obținerea calității de rentier până la data de 31 decembrie 2009 inclusiv”.

Textul legal indicat mai sus **contravine principiului neretroactivității legii, prevăzut de dispozițiile art. 15 alin. (2) din Constituție**, care impune ca un act normativ nou să nu se aplice actelor îndeplinite conform dispozițiilor legii anterioare, ci doar acțiunilor care se efectuează după intrarea în vigoare a acesteia, rămânând valabile cele efectuate în perioada activității legii vechi.

Însă, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 17/2010 a fost adoptată în data de 3 martie 2010, fiind publicată în Monitorul Oficial în data de 5 martie 2010, reglementând situația juridică a unor persoane la nivelul anului 2009, mai exact 31 decembrie 2009 inclusiv.

Printr-o asemenea abordare, subiectului de drept i se solicită, practic, la data de 5 martie 2010, să aibă o anumită conduită, încă dinainte de intrarea în vigoare a ordonanței de urgență, care nu era prevăzută de norma existentă la acea dată, și anume să fi depus cererea pentru obținerea rentei viagere agricole până la data de 31 decembrie 2009 inclusiv.

În temeiul Legii nr. 247/2005 renta viageră agricolă se putea dobândi în condiții relativ restrictive și numai de către anumite persoane prevăzute de ipoteza normei. Plata acestei rente viagere agricole se realizează de către un subiect de drept public, intenția principală a statului în

acest sens este de a-i răsplăti pe cei care înțeleg să acționeze în sensul sprijinirii politicilor sale de creare a exploatațiilor agricole eficiente.

Ulterior, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 17/2010 au fost inserate normele legale criticate, în cuprinsul Titlului XI din Legea nr. 247/2005, în martie 2010, pentru a reglementa, după cum am menționat, o situație anterioară, și anume aceea de la data de 31 decembrie 2009.

Or, în virtutea principiului neretroactivității legii, noul act normativ nu poate afecta cererile depuse de persoanele îndreptățite, în condiții de deplină legalitate, înainte de intrarea în vigoare a acestuia, întrucât o astfel de modificare nu face decât să creeze confuzii în înțelegerea și aplicarea corectă a legii.

Mai mult, după cum am menționat, inițiatorul Legii nr. 247/2005, pe lângă faptul că **nu a prevăzut un anumit termen în interiorul căruia persoanele îndreptățite să depună cerere pentru obținerea rentei viagere agricole, pentru a da legii un caracter temporar, nici nu a precizat, în mod expres, faptul că sursa din care provine plata sumelor este limitată.** În opinia noastră, în condițiile în care potrivit art. 2 al Titlului XI din Legea nr. 247/2005 „*Renta viageră agricolă reprezintă suma de bani plătită rentierului agricol (...), având siguranța unei surse viagere de venituri garantate de stat*” s-a conturat ideea că măsura instituită va avea un caracter permanent.

Însă în determinarea câmpului de aplicare a legilor în timp trebuie să se țină seama atât de prioritatea noii legi față de cea veche, dar și de siguranța raporturilor sociale, care presupune ca acestea să nu fie desființate sau modificate, fără un motiv deosebit de ordine socială. În plus, **principiul aplicării imediate a legii presupune intrarea în vigoare a noilor dispoziții pentru toate situațiile ale căror efecte nu erau susceptibile să se producă sub imperiul legii vechi.**

În acest sens, în jurisprudența sa (Deciziile nr. 201/2007 și nr. 13/2015), Curtea Constituțională a statuat că, ori de câte ori o lege nouă modifică starea legală anterioară cu privire la anumite raporturi, toate efectele susceptibile a se produce din raportul anterior, dacă s-au realizat înainte de intrarea în vigoare a legii celei noi, nu mai pot fi modificate ca urmare a adoptării acestei legi, care trebuie să respecte suveranitatea legii anterioare. Legea nouă este aplicabilă de îndată tuturor situațiilor care se vor constitui, se vor modifica sau se vor stinge după intrarea ei în vigoare, precum și tuturor efectelor produse de situațiile juridice formate după abrogarea legii vechi.

De asemenea, „*o lege nu este retroactivă atunci când modifică pentru viitor o stare de drept născută anterior și nici atunci când suprimă producerea în viitor a efectelor unei situații juridice constituite sub imperiul legii vechi, pentru că în aceste cazuri legea nouă nu face altceva decât să refuze supraviețuirea legii vechi și să reglementeze modul de acțiune în timpul următor intrării ei în vigoare, adică în domeniul ei propriu de aplicare*” (în acest sens este Decizia nr. 458/2003 și Decizia nr. 294/2004).

În atare condiții, Avocatul Poporului a considerat că dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 17/2010 sunt neconstituționale din prisma exigențelor impuse de prevederile art. 15 alin. (2) din Constituție.

Soluția Curții Constituționale:

Până la data întocmirii prezentului raport, Curtea Constituțională nu a pronunțat o soluție în acest dosar.

b) Excepția de neconstituționalitate referitoare la dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 15/2016 pentru modificarea Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului

Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 15/2016, adoptată în data de 11 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial nr. 367 din data de 12 mai 2016, după articolul 16 din Legea nr. 3/2000, cu modificările și completările ulterioare, a fost introdus un nou articol, **articolul 16¹**. Acest

act normativ avea ca obiect completarea prevederilor Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului, cu modificările și completările ulterioare, în sensul de a permite organizarea și desfășurarea referendumului local la aceeași dată cu alegerile locale, cu utilizarea acelorași secții de votare, birouri electorale de circumscripție și ștampile electorale.

Avocatul Poporului a apreciat că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 15/2016, în integralitatea ei, contravine, pe de-o parte, dispozițiilor constituționale ale art. 115 alin. (4) privind regimul ordonanțelor de urgență, iar, pe de altă parte, prevederilor art. 147 alin. (4) din Constituție privind obligativitatea deciziilor Curții Constituționale.

Astfel, s-a reținut că reglementarea precitată este de natură să aducă atingere prevederilor art. 115 alin. (4) din Constituție, potrivit cărora Guvernul poate adopta ordonanțe de urgență numai în situații extraordinare a căror reglementare nu poate fi amânată, având obligația de a motiva urgența în cuprinsul acestora. În legătură cu motivele invocate de Guvern în *Nota de fundamentare* și *Expunerea de motive*, Avocatul Poporului a remarcat faptul că, în realitate, două autorități publice locale au stabilit prin hotărâri emise de consilii locale (acte administrative) ca desfășurarea unor referendumuri locale să aibă loc în aceeași zi cu data stabilită pentru desfășurarea alegerilor locale, și anume, 5 iunie 2016, în condițiile în care Legea nr. 3/2000 nu conținea prevederi care să permită organizarea concomitentă a două tipuri distincte de scrutinuri.

În fapt, s-a apreciat că justificarea adoptării Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 15/2016 ține de oportunitate, or, oportunitatea nu satisface exigențele art. 115 alin. (4) din Constituție, întrucât aceasta este, prin definiție de natură subiectivă, și nu are, în mod necesar și univoc, caracter obiectiv, ci poate da expresie și unor factori subiectivi.

Totodată, dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 15/2016 încalcă prevederile art. 147 alin. (4) din Constituție, în condițiile în care legiuitorul delegat a nesocotit considerentele **Deciziei nr. 334/2013 a Curții Constituționale**, aspect de natură să pună în discuție respectarea principiului loialității constituționale care impune ca adoptarea actelor normative să aibă loc cu respectarea rolului Curții Constituționale și a deciziilor pronunțate de aceasta.

Prin decizia menționată, instanța de contencios constituțional a constatat că **dispozițiile Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului sunt constituționale în măsura în care nu se aplică referendumurilor organizate în decurs de un an de la data intrării în vigoare a legii.**

Or, în situația de față, Guvernul a adoptat un act normativ în materie referendară fără a ține cont de cele statuate de instanța de contencios constituțional în considerentele Deciziei nr. 334/2013, Ordonanța de urgență nr. 15/2016 fiind adoptată chiar în timpul campaniei electorale pentru alegerile locale.

Soluția Curții Constituționale:

Prin Decizia nr. 361/2016 Curtea Constituțională **a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 15/2016 pentru completarea Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului și a constatat că acestea sunt neconstituționale.**

c) Excepția de neconstituționalitate referitoare la prevederile art. 17 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, republicată

Potrivit prevederilor art. 17 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, republicată în Monitorul Oficial nr. 327 din data de 29 iunie 1998, **zonele de protecție** sunt suprafețele de teren situate de o parte și de alta a zonelor de siguranță, necesare protecției și dezvoltării viitoare a drumului. În mod firesc, aceste zone sunt create după realizarea unui drum, fiind cuprinse între marginile exterioare ale zonelor de siguranță și marginile zonei

drumului, delimitată conform tabelului din anexa nr. 1 la Ordonanța Guvernului nr. 43/1997, republicată. Zonele de protecție rămân în gospodărirea persoanelor juridice sau fizice care le au în administrare sau în proprietate, cu obligația ca acestea, prin activitatea lor, să nu aducă prejudicii drumului sau derulării în siguranță a traficului, impunându-li-se proprietarilor acestui teren restricțiile enumerate în art. 17 alin. (2) lit. a) - d) din același act normativ. Prin urmare, **aceste restricții impuse de textul legal se circumscriu sferei obligațiilor pe care le are orice proprietar al cărui teren a fost amenajat, în mod ireversibil, în zonă de protecție a unui drum.**

Întrucât zonele de protecție nu fac parte din elementele infrastructurii autostrăzilor și drumurilor naționale care aparțin domeniului public al statului, aceste elemente fiind individualizate limitativ, legiuitorul nu le-a supus exproprierii, motiv pentru care, de cele mai multe ori, instanțele naționale nu acordă despăgubiri pentru lipsa folosinței acestor parcele de teren. În aceste condiții, proprietarii vor continua să plătească impozit în procent de 100% pe terenul ce le rămâne în proprietate, deși nu-l vor putea folosi mai deloc, ba mai mult, au o serie de restricții în acest sens, cu mari obligații impuse în sarcina lor ca proprietari ai terenului, care pot deveni oneroase.

Din acest context al analizei, rezultă în mod indubitabil faptul că statul culege beneficii evidente în urma instituirii unor obligații în sarcina proprietarilor, în timp ce aceștia din urmă suferă o pierdere patrimonială semnificativă, nu doar prin indisponibilizarea parcelei – devenită zonă de protecție, ci și prin obligațiile legale impuse de prevederile art. 17 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 43/1997, republicată, ceea ce echivalează cu nesocotirea dreptului de proprietate.

Aspecte similare au fost reținute și în *Cauza Vergu împotriva României* (Hotărârea din 11 ianuarie 2011 - cererea nr. 8209/06), incidente fiind tot dispozițiile art. 17 din Ordonanța Guvernului nr. 43/1997, republicată. În cauza precitată, reclamantul a pretins o atingere adusă dreptului său de proprietate pentru realizarea construcțiilor de infrastructură rutieră pe terenul său.

Cu ocazia judecății, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că, „*în speță, reclamantul a pierdut în totalitate și definitiv dispoziția asupra parcelei în litigiu din cauza ocupării de către Administrația Națională a Drumurilor, care a transformat-o iremediabil, construind o rețea de evacuare a apelor. Deși nu a existat un act de expropriere formală și deși reclamantul păstrează posibilitatea teoretică de a vinde acest teren, Curtea a considerat că limitările aduse dreptului său de proprietate au fost atât de grave încât pot fi asimilate unei exproprieri de fapt, care reiese din a doua frază a primului paragraf al art. 1 din Protocolul nr. 1 (a se vedea, mutatis mutandis, Belvedere Alberghiera S.R.L. împotriva Italiei, nr. 31524/96, paragraful 54, CEDO 2000-VI)*” (paragraful 42 din Cauza Vergu împotriva României). Prin urmare, a existat o ingerință în dreptul reclamantului la respectarea bunurilor sale, iar Curtea a mai precizat că „*pentru a fi compatibilă cu art. 1 din Protocolul nr. 1, o asemenea ingerință trebuie să fi avut loc pentru o cauză de utilitate publică, în condițiile prevăzute de legea și de principiile generale de drept internațional. Ingerința trebuie să păstreze un just echilibru între exigențele interesului general al comunității și imperativele apărării drepturilor fundamentale ale omului (Sporrong și Lönnroth, precitată, paragraful 69)*” (paragraful 44 din Cauza Vergu împotriva României).

Este adevărat că interesul social poate conduce, în anumite condiții, nu numai la limitarea exercițiului unor atribute ale dreptului de proprietate, dar chiar la pierderea dreptului de proprietate privată cu privire la imobile – terenuri și construcții – care pot fi însă expropriate și trecute astfel în proprietatea publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale, **însă doar cu plata de despăgubiri către proprietar.** Or, prin dispozițiile art. 17 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 43/1997, republicată, Guvernul a stabilit cadrul juridic pentru exercitarea atributelor dreptului de proprietate, în așa fel încât să nu vină în coliziune cu interesele generale, însă de natură a leza interesele particulare legitime ale subiecților de drept, proprietari ai terenurilor asupra cărora se

constituie zonele de protecție ale drumurilor, instituind astfel limitări nerezonabile în valorificarea acestuia.

În atare condiții, dacă legiuitorul intenționa să creeze un mediu sigur derulării traficului prin existența unor zone de protecție corespunzătoare, avea la dispoziție procedura exproprierii, care ar fi permis autorităților competente să se preocupe de starea corespunzătoare a acestor zone, fără a institui sarcini oneroase titularului dreptului de proprietate, de natură să nesocotească dispozițiile art. 44 din Constituție.

Soluția Curții Constituționale:

Până la data întocmirii prezentului raport, Curtea Constituțională nu a pronunțat nicio decizie în dosar.

d) În ceea ce privește **dispozițiile art. 30 alin. (2) și (3) și art. 280 alin. (2) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, Avocatul Poporului a apreciat că acestea sunt neconstituționale** prin raportare la prevederile **art. 1 alin. (5), art. 26 și art. 53 din Constituție, precum și ale art. 8 din Convenția pentru apărarea drepturilor și a libertăților fundamentale**, întrucât permit restrângerea exercițiului dreptului la viață intimă, familială și privată prin acte normative de nivel inferior legii, ce nu întrunesc cerințele de previzibilitate, certitudine și transparență care caracterizează o lege adoptată de către Parlament, în calitatea sa de unică autoritate legiuitoare, sau de către Guvern, ca legiuitor delegat.

Examinând cadrul normativ de reglementare al dosarului electronic de sănătate al pacientului, Avocatul Poporului a observat că dispozițiile legale incidente prezintă un grad mare de generalitate, deși legiferează într-un domeniu atât de sensibil precum datele personale de natură medicală cuprinse în dosarul electronic al pacienților.

Legiuitorul s-a limitat la a enunța în mod generic, în cuprinsul art. 30 alin. (2) și alin. (3) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, obligativitatea utilizării dosarului electronic de sănătate al pacientului, fără a stabili în concret garanții adecvate menite să asigure protecția datelor cu caracter personal cuprinse în dosarul electronic al pacienților. Totodată, s-a rezumat la a reglementa faptul că modalitatea de utilizare și completare a dosarului electronic de sănătate al pacientului va fi stabilită prin norme metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la dosarul electronic de sănătate al pacientului, care se aprobă prin hotărâre a Guvernului. Astfel, dispozițiile Legii nr. 95/2006 fac trimitere la acte normative cu forță juridică inferioară legii, modalitatea de utilizare și completare a dosarului electronic de sănătate al pacientului fiind stabilită prin norme metodologice, în baza unei proceduri neprevăzute de lege, și deci, susceptibilă de a fi calificată arbitrară.

Cu privire la aceste aspecte, s-a apreciat că simpla trimitere la o legislație infralegală, respectiv hotărâri de Guvern care la rândul lor trimit la ordine, acte normative caracterizate printr-un grad sporit de instabilitate, pentru reglementarea condițiilor de utilizare și completare a datelor cu caracter personal cuprinse în dosarul electronic de sănătate al pacientului încalcă principiul constituțional al legalității, consacrat de art. 1 alin. (5) din Constituție. Or, așa cum a stabilit Curtea Constituțională în considerentele Deciziei nr. 17/2015, „o limitare a exercițiului dreptului la viață intimă, familială și privată trebuie să aibă loc într-o manieră clară, previzibilă și lipsită de echivoc, astfel încât să fie îndepărtată, pe cât posibil, eventualitatea arbitrarului sau a abuzului autorităților în acest domeniu” (paragraful 60).

Sub acest aspect, Avocatul Poporului a subliniat caracterul lacunar al normelor care reglementează dosarul electronic de sănătate, de vreme ce reguli substanțiale, esențiale în materia protecției vieții intime, familiale și private, precum și a protecției datelor cu caracter personal nu sunt reglementate prin lege. Chiar dacă ipoteza dată poate fi considerată, aparent, o omisiune

legislativă, Avocatul Poporului a considerat că nu poate fi ignorat viciul de neconstituționalitate existent, deoarece tocmai această omisiune este cea care generează încălcarea Constituției.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut în jurisprudența sa că protecția datelor personale, inclusiv a datelor medicale, are o importanță fundamentală pentru exercitarea deplină a dreptului persoanei la viață intimă și privată astfel cum este garantată de art. 8 din Convenție. Respectarea confidențialității datelor medicale este un principiu esențial în sistemele legale ale Statelor-părți la Convenție. Dezvăluirea acestor date poate afecta în mod dramatic viața privată și de familie a persoanei, precum și situația sa socială și profesională, prin expunerea persoanei respective la oprobriul și riscul de excludere din viața publică. (a se vedea *Cauza Varapnickaitė-Mažylienė c. Lituaniei din 2012* și *Cauza Z contra Finlandei din 1997*). De aceea, este necesar ca legislația primară internă să cuprindă reglementări clare, previzibile care să nu permită încălcarea art. 26 din Constituție.

Cadrul legislativ european cu incidență în materia asistenței medicale transfrontaliere, în speță Directiva 2011/24/UE din 9 martie 2011 privind aplicarea drepturilor pacienților în cadrul asistenței medicale transfrontaliere, stabilește cu titlu de principiu în cuprinsul Considerentului nr. 25, faptul că dreptul la protecția datelor cu caracter personal reprezintă un drept fundamental recunoscut prin articolul 8 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, în condițiile în care asigurarea continuității asistenței medicale transfrontaliere depinde de transferul de date cu caracter personal privind starea de sănătate a pacienților. Prin urmare, se reține că aceste date cu caracter personal ar trebui să poată circula între statele membre, dar în același timp ar trebui respectate drepturile fundamentale ale persoanelor.

Directiva 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date stabilește dreptul persoanelor fizice de a avea acces la propriile date cu caracter personal privind starea lor de sănătate, de exemplu datele din dosarele lor medicale care conțin informații precum diagnostice, rezultate ale examinărilor, evaluări realizate de medicii curanți și orice alt tratament sau alte intervenții realizate.

Totodată, art. 4 alin. (2) lit. e) și f) din Directiva 2011/24/UE din 9 martie 2011 stabilește ca fiind în responsabilitatea statului membru respectarea dreptului fundamental la protecția vieții private în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal, precum și respectarea dreptului pacienților care au beneficiat de tratament într-un alt stat membru de a avea un dosar medical al tratamentului respectiv, în format pe hârtie sau electronic, și acces la cel puțin o copie a acestui dosar, în conformitate cu și sub rezerva măsurilor naționale de punere în aplicare a dispozițiilor Uniunii privind protecția datelor cu caracter personal, în special Directivele 95/46/CE și 2002/58/CE.

În aceste condiții, s-a observat că documentele internaționale stabilesc ca principiu necesitatea existenței unui echilibru între asigurarea continuității asistenței medicale, posibilă prin intermediul dosarului electronic de sănătate al pacienților, și protecția drepturilor acestora, implicit al dreptului la viață intimă, familială și privată.

Prin urmare, în vederea transpunerii corecte în legislația internă a documentelor internaționale incidente, se impune reglementarea unor garanții adecvate pentru utilizarea datelor medicale existente în dosarul electronic de sănătate la nivelul legislației primare, care să preîntâmpine orice abuz în utilizarea acestora și orice accesare sau utilizare ilicită.

Dezvoltând pe cale jurisprudențială conținutul art. 8 privind dreptul la respectarea vieții private și de familie din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, conform căruia *”1.Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului sau/și a corespondenței sale.*

Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege și dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protejarea sănătății sau a moralei, ori protejarea drepturilor și libertăților altora”, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit semnificația sintagmei „în conformitate cu legea” arătând că această exigență presupune, pe de o parte ca măsurile intruzive să aibă o bază legală în dreptul intern, precum și ca acestea să fie compatibile cu principiul supremației legii. Desigur, prevederile Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau ale Constituției României nu interzic consacrarea legislativă a ingerinței autorităților statului în exercitarea drepturilor menționate, însă intervenția statală trebuie să respecte reguli stricte, expres menționate atât în art. 8 din Convenție, cât și, respectiv, în art. 53 din Legea fundamentală. Astfel, măsurile legislative de natură să afecteze exercitarea drepturilor și libertăților fundamentale trebuie să fie prevăzute numai prin lege, să îndeplinească un scop legitim, constând în cazul de față în apărarea sănătății publice, să fie necesare într-o societate democratică, să fie proporționale cu situația care le-a determinat, să fie aplicate în mod nediscriminatoriu și să nu aducă atingere existenței dreptului sau a libertății.

În ceea ce privește incidența art. 53 din Legea fundamentală, s-a arătat că textul constituțional stabilește condițiile care trebuie îndeplinite pentru restrângerea exercițiului unor drepturi sau libertăți, respectiv: domeniul să vizeze doar drepturile fundamentale, și nu orice drepturi subiective de natură legală sau convențională; restrângerea exercițiului acestor drepturi să poată fi îndeplinită **numai prin lege**; restrângerea să poată opera numai dacă se impune și doar dacă este necesară într-o societate democratică, restrângerea să se refere numai la una dintre ipotezele limitativ enumerate de art. 53 din Constituție; restrângerea să fie proporțională cu cauza, restrângerea să fie nediscriminatorie; restrângerea să nu afecteze substanța dreptului (a se vedea Deciziile nr. 872/2010 și nr. 874/2010).

Raportând condițiile arătate la textele legale criticate, s-a reținut că ingerința în dreptul la viață intimă, familială și privată, generată de utilizarea și completarea dosarului electronic de sănătate, nu este reglementată prin lege, contravenind astfel exigențelor art. 53 din Constituție.

În aplicarea principiului constituțional potrivit căruia Parlamentul este unica autoritate legiuitoare a țării, se poate deduce că, ori de câte ori este implicată **exercitarea unor drepturi fundamentale pentru a căror restrângere Constituția prevede necesitatea unei legi, aceasta nu se va putea realiza prin acte administrative**. Soluția aleasă de constituentul român privind reglementarea restrângerii exercițiului unor drepturi libertăți publice pentru apărarea unor valori sociale incontestabile numai prin lege, reprezintă una dintre cele mai importante garanții constituționale a legalității restrângerii. Ea permite controlul de constituționalitate a legii sau ordonanței prin care s-ar depăși cazurile limitativ prevăzute în art. 53 alin. (1) din Constituție. Din aceste considerente, în legătură cu aplicarea în practică a regulii constituționale „numai prin lege”, se desprinde ideea potrivit căreia Constituția exclude în mod expres intervenția normativă a altor autorități ale administrației publice, cu excepția Guvernului, în calitate de legiuitor delegat, în materia restrângerii exercițiului unor drepturi sau libertăți fundamentale.

Expresia „numai prin lege” semnifică interdicția stabilirii unor restrângeri privind exercițiul unor drepturi sau libertăți fundamentale prin acte juridice inferioare ca forță juridică legii.

Opinia exprimată este în acord cu jurisprudența Curții Constituționale care a stabilit, prin Decizia nr. 134/2011, că prevederile art. 53 din Constituție recunosc legitimitatea unor restrângeri ale exercițiului unor drepturi sau libertăți, inclusiv ale exercițiului dreptului la respectarea și ocrotirea de către autoritățile publice a vieții intime, familiale și private, dacă acestea se fac prin lege și în vederea apărării unor valori sociale importante.

Totodată, **Avocatul Poporului a considerat că, în cadrul procedurii de legiferare în această materie, legiuitorul ar trebui să aibă în vedere următoarele aspecte menite să garanteze apărarea dreptului la viață intimă, familială și privată și a dreptului de proprietate asupra datelor personale:**

- modalitatea de utilizare a datelor personale având caracter medical;
- precizarea limitativă a categoriilor de persoane fizice și juridice care au acces la informațiile înscrise în dosarul electronic de sănătate;
- garanțiile adecvate pentru protecția acestor date față de orice accesare și utilizare ilicită;
- necesitatea consimțământului pacienților atât pentru constituirea dosarului electronic de sănătate, cât și pentru utilizarea acestuia (în această ultimă ipoteză urmează a se avea eventual în vedere și reprezentanții legali sau aparținătorii pacientului);
- posibilitatea pacienților de a refuza includerea în dosar a anumitor informații despre starea lor de sănătate ce îi pot prejudicia, precum și
- dreptul de a decide asupra retragerii unor informații din propriul dosar electronic, în aplicarea prevederilor care în prezent se regăsesc în art. 1 alin. (2) din Normele metodologice, care proclamă dreptul exclusiv de proprietate al pacientului față de informațiile din propriul dosar. Aceasta, în condițiile în care, în situația admiterii prezentei excepții de neconstituționalitate, actele normative secundare (Hotărârea de Guvern nr. 34/2015 și Ordinul ministrului Sănătății nr. 1123/2016) emise în executarea prevederilor art. 30 alin. (2) și (3) și art. 280 alin. (2) din Legea nr. 95/2006 vor înceta la rândul lor să producă efecte juridice.

Soluția Curții Constituționale:

Până la data întocmirii prezentului raport, Curtea Constituțională nu a pronunțat nicio decizie în acest dosar.

e) Excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 461 alin. (1), alin. (5), alin. (7) teza a doua, art. 466 alin. (1), alin. (3), art. 471 alin. (1), alin. (4) teza a doua din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal.

Avocatul Poporului a apreciat că dispozițiile menționate contravin prevederilor art. 16 alin. (1), art. 44 și art. 56 alin. (2) din Constituție, în măsura în care impun **persoanelor care nu mai au calitatea de proprietar al bunului impozitat obligația de a plăti impozitul pe clădire, teren, respectiv pe mijlocul de transport.**

Având în vedere că pentru plata impozitelor pe proprietate nu se aplică regimul plăților anticipate, ci impozitul se plătește pentru anul fiscal în curs, fiind stabilite două termene de plată, 31 martie și 30 septembrie inclusiv, măsura instituită - care obligă la plata impozitului proprietarul de la 31 decembrie din anul fiscal anterior, **apare ca neadecvată și disproporționată față de scopul urmărit, prin aceea că afectează patrimoniul personal al unor cetățeni obligați să plătească impozit pentru bunuri care nu mai sunt în proprietatea acestora la data efectuării plății, în cadrul termenelor de scadență.**

Avocatul Poporului a susținut că măsura reprezintă o veritabilă ingerință - nenesară, neadecvată și neproportională în patrimoniul unor persoane considerate, prin efectul legii, contribuabili, pentru impozite aplicate unor bunuri ieșite din proprietatea lor la data impunerii. Este adevărat că dreptul de proprietate nu este un drept absolut, ci poate fi supus anumitor limitări, potrivit art. 44 alin. (1) din Constituție, însă afectarea dreptului de proprietate/patrimoniului unei persoane trebuie să aibă legătură directă sau indirectă cu bunurile aflate în proprietatea acesteia la data aplicării măsurii (impozitului). În speță, ingerința în patrimoniul cetățeanului prin obligarea acestuia la plata unor impozite pentru bunuri care nu mai sunt în proprietatea sa la data aplicării impozitului, **nu poate fi inclusă în categoria limitelor legale la care face referire art. 44 din**

Constituție, ci depășește sfera acestora. Practic, proprietarul bunului de la 31 decembrie anul fiscal anterior, care a pierdut proprietatea până la data plății impozitului pentru anul fiscal respectiv este introdus forțat într-un raport de drept fiscal, față de care este terț.

În aceste condiții, Avocatul Poporului a arătat că măsura instituită de legiuitor prin dispozițiile legale criticate apare ca nerezonabilă, având în vedere faptul că, de principiu, legiuitorul este ținut de o condiție de rezonabilitate - *est modus in rebus* - respectiv să fie preocupat ca exigențele instituite să fie îndeajuns de rezonabile încât să nu pună sub semnul întrebării însăși existența dreptului (Deciziile nr. 39/2004 și nr. 462/2014 ale Curții Constituționale). În cazul de față, legiuitorul a încălcat această condiție de rezonabilitate și a afectat în mod direct patrimoniul personal al celui care a pierdut proprietatea bunurilor supuse impozitării directe, având ca efect înfrângerea justului echilibru care trebuie să existe între interesele generale și cele individuale. Statul are dreptul de a colecta impozite și taxe de la cetățeni, dar are, în același timp, obligația de a asigura/garanta dreptul de proprietate privată. În prezenta cauză, Avocatul Poporului a constatat că legiuitorul, luând măsuri de asigurare a veniturilor din impozite reale personale, nu și-a îndeplinit obligația negativă de a nu interveni în dreptul de proprietate privată. În consecință, Avocatul Poporului a atras atenția asupra nerespectării principiului proporționalității, atât în ceea ce privește caracterul necesar al măsurii criticate, cât și cel al adecvării. Opțiunea legiuitorului pentru această măsură, prin prisma finalității sale, nu este indispensabilă pentru îndeplinirea scopului urmărit și nu apare ca păstrând un just echilibru cu scopul legitim urmărit din perspectiva relației existente între interesul general invocat și cel individual.

Soluția Curții Constituționale:

Până la data întocmirii prezentului raport, Curtea Constituțională nu a pronunțat nicio decizie în acest dosar.

Prezentarea obiectului recursurilor în interesul legii formulate de Avocatul Poporului

a) Prin recursul în interesul legii formulat, Avocatul Poporului a cerut Înaltei Curți de Casație și Justiție să se pronunțe în privința **problemei de drept referitoare la interpretarea și aplicarea dispozițiilor: art. 30 alin. (6) și art. 48 alin. (1) pct. 7 din Legea cadru nr. 330/2009 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, art. 4 alin. (1), art. 6 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2010 privind unele măsuri de reîncadrare în funcții a unor categorii de personal din sectorul bugetar și stabilirea salariilor acestora, precum și alte măsuri în domeniul bugetar, cu modificările și completările ulterioare precum și art. 1 alin. (5) din Legea nr. 285/2010 privind salarizarea în anul 2011 a personalului plătit din fonduri publice, art. 8 din Anexa nr. 5 a Legii nr. 63/2011.**

Textele legale invocate se regăsesc în hotărârile instanțelor de judecată, respectiv în cererile de chemare în judecată îndreptate împotriva angajatorilor, prin care, **cei care au obținut titlul științific de doctor ulterior datei de 01.01.2010 au solicitat** (în limitele termenului de prescripție extinctivă a dreptului la acțiune și până la 6.04.2015, când a intrat în vigoare Legea nr. 71/2015), **plata unor despăgubiri.** Sumele astfel solicitate reprezintă prejudiciul cauzat prin discriminare în comparație cu cei care au obținut titlul de doctor anterior datei de 1.01.2010 și care primesc acest spor sub forma sumelor compensatorii echivalente cu contravaloarea sporului de doctorat de 15% din salariul de bază.

Într-o opinie, instanțele au respins cererile de chemare în judecată formulate reținând, în esență, faptul că prevederile art. 30 alin. (6) din Legea nr. 330/2009 nu reglementează acordarea în continuare a unui spor permanent, ci o măsură tranzitorie pentru conservarea drepturilor persoanelor ce au beneficiat de sporuri cu caracter permanent acordate în luna decembrie 2009, sporuri care nu

se mai regăsesc în anexele la Legea nr. 330/2009 și nici nu au fost incluse în salariile de bază, în soldele funcțiilor de bază sau, după caz, în indemnizațiile lunare de încadrare.

Într-o altă opinie, s-a apreciat în cuprinsul hotărârilor judecătorești că tratamentul juridic în ceea ce privește acordarea drepturilor salariale suplimentare ca urmare a obținerii titlului științific de doctor este nejustificat și nu se poate susține că acesta decurge din aplicarea în timp a legilor ci chiar din prevederile Legii nr. 330/2009, Legii nr. 284/2010 și Legii nr. 63/2011. Astfel, criteriul de diferențiere este cel al momentului la care a fost obținut titlul de doctor, iar prin aplicarea acestui criteriu se ajunge la încălcarea principiului plății egale pentru muncă de valoare egală, fără ca acest tratament juridic diferit să fie justificat obiectiv de un scop legitim. La stabilirea cuantumului acestor despăgubiri s-a avut în vedere cuantumul drepturilor salariale încasate de un salariat ce ocupă o funcție similară având același grad și aceeași vechime în muncă, dar care a beneficiat de sporul de doctorat anterior intrării în vigoare a Legii nr. 330/2009, în limita termenului de prescripție și până la încetarea discriminării.

A fost observat și un alt tip de cazuistică judiciară, circumscris unor soluții prin care, potrivit obiectului cererilor de chemare în judecată, instanțele au respins acțiunea prin care se solicita restituirea sumelor de bani reprezentând sporul pentru titlul științific de doctor, ca urmare a controlului efectuat de Curtea de Conturi.

În opinia Avocatului Poporului, **persoanele care au obținut titlu științific de doctor după 1 ianuarie 2010 sunt în aceeași situație juridică cu cei care l-au obținut anterior anului 2010, criteriul temporal nejustificând lipsirea celor din a doua categorie de acordare a sporului de doctorat.**

În interpretarea și aplicarea dispozițiilor legale menționate, apreciem că se impune înlăturarea oricăror forme de discriminare dintre salariați care au titlul științific de doctor aflați în aceleași condiții de muncă, indiferent de momentul obținerii lui. Astfel, opinăm că **beneficiază de sporul de titlu științific de doctor și persoanele care au obținut acest titlu ulterior datei de 1 ianuarie 2010.**

Soluția Înaltei Curți de Casație și Justiție:

Prin Decizia nr. 21 din 21.11.2016 privind examinarea recursului în interesul legii formulat de Avocatul Poporului Înalta Curte de Casație și Justiție a admis recursul în interesul legii formulat de Avocatul Poporului și a stabilit că Admite recursul în interesul legii formulat de Avocatul Poporului și, în consecință, stabilește că: „În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 30 alin. (6) și art. 48 alin. (1) pct. 7 din Legea nr. 330/2009, art. 4 alin. (1), art. 6 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2010, art. 1 alin. (5) din Legea nr. 285/2010 și art. 8 din anexa nr. 5 a Legii nr. 63/2011, au dreptul la sume compensatorii persoanele care au dobândit titlul de doctor după intrarea în vigoare a Legii nr. 330/2009.”

b) Recursul în interesul legii având ca obiect problema de drept referitoare la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 7 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 105/1999 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate de către regimurile instaurate în România cu începere de la 6 septembrie 1940 până la 6 martie 1945 din motive etnice, cu modificările și completările ulterioare.

Examinarea jurisprudenței la nivel național a relevat că instanțele de judecată nu au un punct de vedere unitar în ceea ce privește **interpretarea și aplicarea art. 7 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 105/1999 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate de către regimurile instaurate în România cu începere de la 6 septembrie 1940 până la 6 martie 1945 din motive etnice, cu modificările și completările ulterioare**, având următorul cuprins:

„Împotriva hotărârii, persoana interesată poate face contestație la secția de contencios administrativ și fiscal a tribunalului, în termen de 30 de zile de la data comunicării hotărârii, potrivit Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare. Hotărârea tribunalului este definitivă. Contestațiile sunt scutite de taxa judiciară de timbru”.

Potrivit **unei orientări jurisprudențiale**, majoritară, hotărârile judecătorești pronunțate în cauzele având ca obiect refuzul acordării drepturilor conform Ordonanței Guvernului nr. 105/1999, **sunt supuse recursului**, potrivit Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Într-o altă orientare de jurisprudență, instanțele de judecată au avut o abordare diferită, apreciind că hotărârile judecătorești pronunțate în cauzele având ca obiect refuzul acordării drepturilor conform Ordonanței Guvernului nr. 105/1999, modificată și completată, **nu sunt supuse recursului**, conferind un caracter definitiv hotărârii judecătorești pronunțată în primă instanță.

În sesizarea formulată, Avocatul Poporului a apreciat că **hotărârile judecătorești pronunțate în cauzele având ca obiect refuzul acordării drepturilor conform Ordonanței Guvernului nr. 105/1999, sunt supuse recursului**, potrivit Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ, modificată și completată.

Avocatul Poporului a arătat că legiuitorul a stabilit fără echivoc procedura de soluționare a contestației împotriva hotărârilor pronunțate de casele județene de pensii sau, după caz, de Casa de pensii a municipiului București, ca fiind cea reglementată de Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004; or, în aplicarea art. 10 alin. (2) teza I și art. 20 din acest act normativ, sentințele tribunalelor administrativ-fiscale pot fi atacate cu recurs, care se judecă de secțiile de contencios administrativ și fiscal ale curților de apel. Astfel, interpretarea și aplicarea art. 7 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 105/1999, modificată prin art. 33 Legea nr. 76/2012, în sensul că hotărârile instanței de fond sunt supuse recursului nu face decât să reafirme regula conținută în art. 20 din Legea nr. 554/2004 și confirmă o soluție de tradiție în legislația națională, în materia contenciosului administrativ, recursul fiind calea de atac compatibilă. O altă interpretare și aplicare atribuită textului de lege în discuție, în sensul eliminării căii de atac a recursului împotriva hotărârilor pronunțate în cauzele având ca obiect acordarea drepturilor prevăzute de Ordonanța Guvernului nr. 105/1999 și lipsirea beneficiarilor normei juridice de posibilitatea de a supune controlului judiciar soluția instanței de fond, ar constitui o interpretare excesivă, ce depășește cadrul constituțional referitor la exercitarea căilor de atac.

Soluția Înaltei Curți de Casație și Justiție:

Termenul stabilit de Înalta Curte de Casație și Justiție pentru soluționarea acestui recurs în interesul legii este de 23 martie 2017.

c) Recursul în interesul legii referitor la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 147, raportate la cele ale art. 145 din vechiul Cod penal, în sensul de a stabili dacă funcționarul bancar angajat într-o societate bancară pe acțiuni (CEC Bank S.A.), acțiunile aparținând în proporție de 100% Statului Român, se încadrează ori nu în categoria funcționarilor publici. În opinia Avocatului Poporului, funcționarul bancar angajat într-o societate bancară pe acțiuni, acțiunile aparținând în proporție de 100% Statului Român, se încadrează în categoria funcționarilor publici, în sensul art. 147, raportat la art. 145 din vechiul Cod penal.

Promovarea recursului în interesul legii s-a datorat faptului că în practica instanțelor judecătorești au existat orientări jurisprudențiale diferite, sub aspectul atribuirii ori nu a calității de funcționar public unei persoane care este angajată într-o societate bancară pe acțiuni, acțiunile aparținând în proporție de 100% Statului Român.

În sesizarea adresată Înaltei Curți de Casație și Justiție, Avocatul Poporului a apreciat că, așa cum s-a menționat în mod constant și în literatura juridică, în înțelesul legii penale, noțiunile de

„funcționar public” și de „funcționar” au o semnificație mai largă decât aceleași noțiuni din dreptul administrativ, datorită atât caracterului relațiilor sociale apărute prin incriminarea unor fapte socialmente periculoase, cât și faptului că exigențele de apărare a patrimoniului și de promovare a intereselor colectivității impun o mai bună ocrotire prin mijloacele dreptului penal.

În actuala reglementare, funcționarul public în înțelesul normei prevăzute de art. 175 alin. (1) lit. c) din Codul penal semnifică persoana care exercită în cadrul unei regii autonome, al altui operator economic ori al unei persoane juridice cu capital integral sau majoritar de stat atribuții legate de realizarea obiectului de activitate al acesteia. Astfel, spre deosebire de Codul penal anterior, Codul penal în vigoare nu mai face deosebire între noțiunea de funcționar public și cea de funcționar, aceasta din urmă nemaifiind reglementată distinct.

Din analiza comparativă a dispozițiilor legale ce definesc termenii de „funcționar public” și „public” din actuala reglementare cu cele cuprinse în prevederile art. 145 și 147 din Codul penal anterior, rezultă că funcționar public este acea persoană care exercită permanent sau temporar, cu orice titlu, indiferent cum a fost investită, o însărcinare de orice natură, retribuită sau nu, în serviciul unei autorități publice, instituții publice ori al unei instituții sau al altei persoane juridice de interes public.

Avocatul Poporului a arătat că esențială pentru soluționarea acestor probleme de drept este stabilirea faptului dacă CEC BANK - S.A. este persoană juridică de interes public ori dacă are în administrare, folosință sau exploatare bunuri proprietate publică, servicii de interes public ori bunuri de orice fel care, potrivit legii, sunt de interes public. Astfel cum subliniază Înalta Curte de Casație și Justiție, în Decizia nr. 26/2014, conceptul de „funcție publică” se află în strânsă corelație cu noțiunea de „interes public”, ambele urmărind satisfacerea trebuințelor de interes general, în baza prerogativelor constituționale care fac să prevaleze interesul public față de cel privat. Or, funcționarul public își desfășoară activitatea în scopul realizării interesului public și ca atare, în exercitarea funcției, are îndatorirea de a considera interesul public mai presus decât interesul personal. Noțiunea de „serviciu public” desemnează fie o formă de activitate prestată în folosul interesului public, fie o subdiviziune a unei instituții din administrația internă împărțită pe secții, servicii etc. Din categoria serviciilor de interes public fac parte acele entități care, prin activitatea pe care o desfășoară, sunt chemate să satisfacă anumite interese generale ale membrilor societății.

Având în vedere condițiile restrictive privind înființarea și organizarea activității bancare, natura serviciului prestat, precum și natura capitalului social, Avocatul Poporului apreciază că CEC BANK - S.A. desfășoară o activitate de interes public, fiind persoană juridică de interes public, în sensul conferit de prevederile art. 145 din vechiul Cod penal.

Mai mult, sintagma „persoane juridice de interes public” este definită prin dispozițiile art. 34 alin. (2) din Legea contabilității nr. 82/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ca incluzând și instituțiile de credit.

Soluția Înaltei Curți de Casație și Justiție:

Termenul stabilit de Înalta Curte de Casație și Justiție pentru soluționarea acestui recurs în interesul legii este de 3 aprilie 2017.

În ceea ce privește competența **Avocatului Poporului în domeniul contenciosului administrativ**, în anul 2016, numărul solicitărilor înregistrate la Biroul contencios administrativ și juridic, a fost semnificativ mai mare față de anul trecut. Dintre acestea, două au făcut obiectul unor acțiuni în contencios administrativ. Una dintre acestea privește anularea actului administrativ reprezentat de înștiințarea referitoare la obligația fiscală de plată, reprezentând taxă rezervare loc parcare, stabilită în sarcina unui contribuabil, precum și a tuturor actelor subsecvente, pentru nerespectarea dispozițiilor legale în vigoare și repararea pagubei cauzate de măsura dispusă prin

actul administrativ contestat. Cea de-a doua privește anularea mai multor hotărâri ale unui consiliu local. Ambele acțiuni sunt pe rolul instanțelor de judecată.

Prezentarea acțiunilor în contencios administrativ formulate de Avocatul Poporului

I. 1. Acțiunea în contencios administrativ formulată la Tribunalul Constanța - Secția de contencios administrativ și fiscal

Considerentele care au stat la baza formulării acțiunii:

A) Situația de fapt expusă Avocatului Poporului:

Petentul a adus la cunoștința instituției Avocatului Poporului - Biroul Teritorial Constanța, faptul că Primăria Municipiului Constanța nu respectă drepturile legale și constituționale ale persoanelor cu handicap, domiciliat în municipiul Constanța.

Astfel, raportat la faptul că este persoană cu grad de handicap 2 accentuat, a solicitat Primăriei Municipiului Constanța repartizarea unui loc de parcare gratuit, care să fie aproape de domiciliul său, în temeiul prevederilor art. 65 alin. (5) din Legea nr. 448/2006 *privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată*.

Începând cu data de 25.06.2013, Direcția Servicii Publice din cadrul Primăriei Municipiului Constanța i-a eliberat autorizația pentru rezervarea locului de parcare solicitat. Ulterior, în urma cererilor anuale de reînnoire a rezervării locului de parcare, i-au fost eliberate de asemenea, autorizații și pentru anii 2014 și 2015.

Cu toate că pentru anul 2016 nu a mai depus o cerere de reînnoire a rezervării locului de parcare, petentul a constatat că figurează ca fiind obligat la plata unei sume de bani, către bugetul local, reprezentând tocmai taxă rezervare loc de parcare. În acest sens, a fost emisă și înștiințarea de plată pentru anul 2016, pe numele petentului, pentru o sumă totală, reprezentând taxă salubritate și taxă rezervare loc parcare.

Prin adresele formulate către Primăria Municipiului Constanța, petentul a adus la cunoștința acestora faptul că obligația de plată a sumei de bani, reprezentând taxă rezervare loc de parcare, *este impusă nelegal*, apreciind că autoritatea publică s-a substituit voinței sale, prin atribuirea unui loc de parcare *cu plată*.

Astfel, prin adresa din data de 20 ianuarie 2016, înregistrată la Primăria Municipiului Constanța cu nr. 9469 din data de 22 ianuarie 2016, petentul a sesizat Direcția Servicii Publice din cadrul Primăriei Municipiului Constanța cu privire la impunerea nelegală a obligației de plată, reprezentând *parcare curentă – PF*. Menționează petentul că, pentru locul de parcare atribuit, trebuia să fie scutit de la plata taxei de rezervare, **conform art. 65 alin. (5) din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată**, în baza Certificatului de încadrare în grad de handicap, cu termen de valabilitate - *permanent*.

Prin răspunsul comunicat de către Serviciul Public de Impozite și Taxe Constanța, acesta l-a informat că taxa rezervare loc parcare este o taxă locală și a fost instituită în conformitate cu art. 486 alin. (1) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal. Astfel, Hotărârea de Consiliu Local nr. 312/2015 a preluat din acest act normativ dispozițiile referitoare la persoanele care pot beneficia de reduceri sau scutiri de la plata taxelor, iar persoanele încadrate în grad de handicap nu sunt incluse în această lege ca beneficiare ale reducerilor sau scutirilor de la plata taxelor locale și, ca atare, nici petentul nu mai beneficiază de nicio astfel de scutire. Și prin adresa nr. G6050 din data de 29 februarie 2016 a Serviciului Public de Impozite și Taxe Constanța, petentul a fost informat că persoanele încadrate în grad de handicap nu sunt incluse în categoria persoanelor ce pot fi scutite de la plata taxelor locale, în temeiul art. 487 din Legea nr. 227/2015.

Totodată, Serviciul Sistemizare Rutieră și Parcări din cadrul Primăriei Municipiului Constanța, prin răspunsul comunicat petentului, a menționat că autoritățile publice locale pot acorda reduceri sau scutiri de la plata taxelor, pentru anumite categorii de persoane fizice sau juridice, conform art. 487 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, iar printre aceste persoane **nu se regăsesc** beneficiarii Legii nr. 448/2006 *privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap*. Totodată, petentului i s-a transmis că nu beneficiază de scutire la plata taxei de rezervare loc parcare întrucât Legea nr. 227/2015 a abrogat în mod expres art. 26 din Legea nr. 448/2006, articol care reglementa facilitățile fiscale de care puteau beneficia persoanele care se încadrau în prevederile acestui act normativ.

B) Demersurile și constatările Avocatului Poporului

Constatând că petiția este întemeiată, ne-am adresat în scris primarului Municipiului Constanța, prezentându-i situația de fapt și solicitând clarificarea mai multor aspecte.

Prin răspunsul formulat, Primăria Municipiului Constanța – Direcția Servicii Publice – Serviciul Sistemizare Rutieră și Parcări a comunicat faptul că, în concordanță cu dispozițiile art. 487 din Legea nr. 227/2015, printre categoriile persoanelor fizice sau juridice care pot beneficia de reduceri sau scutiri de la plata taxelor instituite conform art. 486 din aceeași lege, *nu se regăsesc* beneficiarii Legii nr. 448/2006. Este motivul pentru care *Primăria Municipiului Constanța nu poate soluționa favorabil solicitările întemeiate pe dispozițiile art. 65 alin. (5) din Legea nr. 448/2006 privind rezervarea unui loc de parcare scutit de plata taxei în parcurile de reședință*.

În urma analizării **situației de fapt** prezentate de petent și examinată atât în drept cât și în fapt de Avocatul Poporului, s-au constatat următoarele:

Potrivit **art. 65 alin. (5) din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap**, republicată, *în spațiile de parcare ale domeniului public și cât mai aproape de domiciliu, administratorul acestora repartizează locuri de parcare gratuită persoanelor cu handicap care au solicitat și au nevoie de astfel de parcare*.

De asemenea, conform **art. 24 alin. (1) din Regulamentul-Cadru din 15 iunie 2004** de organizare și funcționare a serviciilor publice de administrare a domeniului public și privat de interes local, care reprezintă **Anexa nr. 1** la H.G. nr. 955/2004 pentru aprobarea reglementărilor-cadru de aplicare a O.G. nr. 71/2002 privind organizarea și funcționarea serviciilor publice de administrare a domeniului public și privat de interes local *amenajarea, întreținerea și exploatarea locurilor de parcare se vor realiza conform hotărârilor autorităților administrației publice locale, stabilirea amplasamentelor făcându-se împreună cu Poliția Rutieră*. Iar alin. (4) al aceluiași articol dispune că *parcările publice sau private, **cu plată**, vor fi amenajate de persoanele juridice care le au în exploatare. Parcările publice sau private, **fără plată**, vor fi întreținute de serviciul de administrare a străzilor*.

Avocatul Poporului a considerat că acestea sunt prevederile legale în vigoare pe care trebuie să le aplice Primăria Municipiului Constanța, prin serviciile sale cu atribuții în administrarea/gestionarea locurilor de parcare aflate pe domeniul public al municipiului, **raportat la solicitățile scrise formulate de persoanele cu handicap, care dovedesc prin înscrisuri încadrarea în gradul de handicap și, totodată, au nevoie de un loc de parcare**.

Prin urmare, și petentul ar fi fost îndreptățit în continuare la atribuirea unui loc de parcare gratuit, cât mai aproape de domiciliul său, în condițiile în care este persoană cu handicap permanent și ar fi avut nevoie de un loc de parcare. Totuși, legea prevede că repartizarea locului de parcare, gratuit, se face **în urma solicitării** formulată de persoana cu handicap, ceea ce este logic, deoarece nu se poate presupune că toate persoanele cu handicap au această dizabilitate cu caracter permanent, existând situații în care handicapul este doar temporar și, la un moment dat nu se mai justifică un astfel de beneficiu. Pe de altă parte, există și posibilitatea ca

persoana cu handicap să nu mai aibă nevoie de un astfel de loc de parcare întrucât, de exemplu, nu mai deține un autoturism.

De altfel, petentul a menționat că autorizațiile pentru rezervarea locului de parcare gratuită, emise pentru anii 2013, 2014 și 2015, i-au fost eliberate ca urmare a cererilor anuale de reînnoire formulate de acesta, iar nu în mod automat, cum s-a întâmplat în anul 2016, situație care a condus la emiterea Înștiințării referitoare la obligația fiscală de plată.

În acest context, am apreciat că acesta ar fi trebuit să formuleze o nouă solicitare de atribuire a unui loc de parcare gratuită, pentru anul 2016, iar nu să i se reînnoiască automat autorizația pentru rezervarea locului de parcare.

Pe de altă parte, Primăria Municipiului Constanța – Serviciul Sistemizare Rutieră și Parcări, ne-a adus la cunoștință faptul că *în anul 2016, taxa de rezervare loc parcare, prevăzută la Cap. II al Anexei nr. 9 din H.C.L. nr. 312/2015 a fost instituită în conformitate cu dispozițiile art. 486 alin. (1) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, iar conform art. 13 alin. (1) din Cap. II al Anexei nr. 9 din H.C.L. nr. 312/2015 „autorizația pentru rezervarea locului de parcare se reînnoiește automat pentru anul următor în situația în care solicitantul nu renunță expres la aceasta până la data de 15 decembrie a anului în curs și are achitată taxa pentru anul curent”.*

Însă prevederile art. 486 din Codul fiscal reglementează posibilitatea administrației locale de a institui taxe *pentru utilizarea temporară* a locurilor publice și pentru vizitarea muzeelor, caselor memoriale, (...) și altele asemenea. Iar art. 487 din Codul fiscal, care prevede categoriile de persoane ce pot beneficia de astfel de reduceri sau scutiri de la plata taxelor, dispoziție invocată de altfel de Primăria Municipiului Constanța în răspunsul comunicat Avocatului Poporului, **nu este incidentă în speță**, întrucât se referă la folosirea cu caracter temporar a locurilor publice, pe când solicitarea petentului, în măsura în care aceasta ar fi fost reiterată, ar fi avut ca obiect un loc de parcare gratuită, pentru un an întreg, iar nu cu titlu temporar, cum se întâmplă în cazul prevăzut de art. 486 alin. (1) din Codul fiscal (muzee, case memoriale, monumente istorice de arhitectură și arheologice). În speță, s-a reținut că **art. 24 alin. (2)** din Regulamentul-Cadru din 15 iunie 2004 de organizare și funcționare a serviciilor publice de administrare a domeniului public și privat de interes local - **Anexa nr. 1** la H.G. nr. 955/2004 pentru aprobarea reglementărilor-cadru de aplicare a O.G. nr. 71/2002 privind organizarea și funcționarea serviciilor publice de administrare a domeniului public și privat de interes local, definește **locul de parcare** ca fiind *acel spațiu destinat în mod special staționării vehiculelor, semnalizat prin indicatoare și marcaje, care îl delimitează de partea carosabilă a drumului*. Prin urmare, locul de parcare este un spațiu destinat staționării vehiculelor, iar nu un obiectiv de vizitat, așa cum sunt locurile enumerate la art. 486 alin. (1) din Codul fiscal, care pot fi *utilizate temporar*, contra unei taxe.

De asemenea, art. 26 din Legea nr. 448/2006 (în prezent *abrogat*) invocat de Serviciul Public de Impozite și Taxe Constanța drept anteriorul temei de drept al acordării facilităților fiscale, inclusiv în anul 2015, dar care nu se mai aplică începând cu anul 2016, nici măcar nu dispunea asupra posibilității atribuirii cu titlu gratuit a unui loc de parcare, pentru anumite categorii de persoane, ci prevedea anumite facilități fiscale pentru persoanele cu handicap grav sau accentuat, dar acestea aveau un alt obiect decât locurile de parcare (**Art. 26: Persoanele cu handicap grav sau accentuat beneficiază de următoarele facilități fiscale:**

- a) scutire de impozit pe veniturile din salarii și indemnizații de natură salarială;*
- b) scutire de la plata impozitului pe clădire și teren;*
- c) scutire de la plata taxei asupra autoturismelor, motocicletelor cu ataș și motocicletelor, adaptate handicapului;*
- d) scutire de la plata taxei pentru eliberarea autorizației de funcționare pentru activități economice și viza anuală a acestora;*
- e) scutire de la plata taxei hoteliere).*

Prin urmare, temeiurile legale invocate de autoritățile sesizate în susținerea refuzului de soluționare a cererii petentului, nu au aplicabilitate în cauză, acesta având dreptul de a beneficia de un loc de parcare gratuită, în baza **art. 65 alin. (5) din Legea nr. 448/2006**, dar numai la solicitarea depusă de acesta.

Pe de altă parte, am considerat că dispoziția din Hotărârea de Consiliu Local referitoare la reînnoirea *automată* a autorizației pentru rezervarea locului de parcare, pentru anul următor, fără a fi necesară o nouă cerere în acest sens, nu are în vedere atribuirile gratuite de locuri de parcare, ci doar pe cele cu plată, din moment ce impune și verificarea condiției ca taxa pentru anul curent să fi fost achitată! Din niciun înscris nu rezulta că petentul ar fi formulat și depus la Primăria Municipiului Constanța vreo cerere de rezervare a locului de parcare - *cu plată*, pentru ca aceasta să fie reînnoită în mod *automat*. Cererile acestuia au vizat doar repartizarea unui loc de parcare *gratuită* și doar în baza statutului acestuia de persoană cu handicap. Așadar, **în opinia Avocatului Poporului, în mod nelegal a fost emisă Înștiințarea de plată, pe numele petentului, pentru suma de bani menționată, din moment ce petentul nu a solicitat niciodată rezervarea unui loc de parcare cu plată.**

În concluzie, am solicitat admiterea acțiunii astfel cum a fost formulată, anularea actului administrativ reprezentat de Înștiințarea referitoare la obligația fiscală de plată, reprezentând taxă rezervare loc parcare, stabilită în sarcina contribuabilului, precum și a tuturor actelor subsecvente, pentru nerespectarea dispozițiilor legale în vigoare și repararea pagubei cauzate de măsura dispusă prin actul administrativ contestat. Totodată, s-a cerut suspendarea actului administrativ contestat, până la soluționarea definitivă a cauzei.

Cererea de chemare în judecată a fost înregistrată la data de 14.10.2016 pe rolul Tribunalului Constanța - Secția de contencios administrativ și fiscal, formându-se Dosarul nr. ccc/cc/2016 - în faza de judecată în fond (termen de judecată la data de 25.01.2017).

I. 2. Acțiunea în contencios administrativ formulată la Tribunalul Dâmbovița - Secția a II-a civilă de contencios administrativ și fiscal

A) Situația de fapt expusă Avocatului Poporului:

Petenta a adus la cunoștința Instituției Avocatul Poporului - Biroul Teritorial Brașov, faptul că Primăria Municipiului Moreni nu respectă drepturile legale și constituționale ale persoanelor, cu privire la stabilirea și încasarea taxei de habitat. Astfel, în urma decesului mamei sale petenta a moștenit un imobil (garsonieră), situat în Municipiul Moreni. La data de 13.07.2011, petenta a depus o cerere la Primăria Municipiului Moreni, prin care a solicitat ***scutirea de la plata taxei de habitat cu destinație specială de salubritate***, pentru imobilul situat în Municipiul Moreni. Temeiul acestei cereri este reprezentat de faptul că în acest imobil nu locuiește nicio persoană, nefiind închiriat nimănui, iar aceasta are domiciliul în Municipiul Constanța și reședința în localitatea Zărnești, județul Brașov. Totodată, petenta a menționat că a solicitat să nu se calculeze taxa de habitat deoarece o locuință nelocuită nu poate genera nici un fel de deșeuri, care să necesite colectare, transport, depozitare, pe raza județului Dâmbovița. În context, a apreciat că Primăria Municipiului Moreni era obligată să țină cont de faptul că imobilul (garsonieră) **nu este locuit** de nicio persoană și să nu perceapă taxa de habitat pentru salubritate, având în vedere că acest imobil *nu a generat niciun deșeu*.

Petenta a considerat că este discriminată, întrucât este obligată să achite o taxă aferentă unei prestații de care nu beneficiază, față de persoanele care locuiesc efectiv în localitatea Moreni și care beneficiază de acest serviciu de salubritate, încălcându-se prevederile **art. 3 lit. f) și g) din Legea nr. 101/2006 a serviciului de salubritate a localităților**, republicată, referitoare la **principiile** de organizare și funcționare a serviciului de salubritate, respectiv principiul *tarifării echitabile*,

corelată cu calitatea și cantitatea serviciului prestat, precum și cel al nediscriminării și egalității de tratament al utilizatorilor.

B) Demersurile și constatările Avocatului Poporului

Constatând că petiția este întemeiată, Avocatul Poporului s-a adresat în scris primarului Municipiului Moreni, prezentându-i situația de fapt și solicitând clarificarea aspectelor semnalate. Prin răspunsul formulat, Primăria Municipiului Moreni a comunicat faptul că, *potrivit Hotărârii nr. 4/26.01.2010 a Asociației de Dezvoltare Intercomunitară (ADI) - „Reabilitarea colectării, transportului, depozitării și prelucrării deșeurilor solide în județul Dâmbovița” a fost instituită, la nivel județean, o taxă de habitat cu destinație specială de salubritate, taxă aprobată la nivel local prin Hotărârea Consiliului Local al Municipiului Moreni nr. 77/30.06.2010.*

Totodată, se menționează că, în conformitate cu Hotărârea ADI, taxa se datorează de către toate persoanele fizice care domiciliază sau locuiesc în județul Dâmbovița, precum și de către persoanele fizice din alte județe sau din alte state, care dețin proprietăți sub forma unor locuințe pe teritoriul județului Dâmbovița, utilizatori ai serviciului de proprietate, iar cuantumul acestei taxe este stabilit anual prin Hotărâre a asociației sus menționate.

În contextul celor prezentate, Primăria Municipiului Moreni a apreciat că *taxa de habitat cu destinație specială de salubritate, stabilită pentru imobilul situat în Municipiul Moreni, proprietatea petentei, a fost stabilită în mod corect, în conformitate cu hotărârile ADI privind „Reabilitarea colectării, transportului, depozitării și prelucrării deșeurilor solide în județul Dâmbovița”.*

Prin urmare, din cele prezentate reiese că taxa de habitat a fost stabilită de Primăria Municipiului Moreni pe locuință/gospodărie, iar nu raportat la numărul de persoane care beneficiază de serviciul de salubritate. Totodată, potrivit hotărârilor ADI, taxa de habitat se stabilește pe baza declarațiilor de impunere depuse de către contribuabili, în termen de 30 de zile de la data apariției oricărei modificări. Petenta a susținut că a depus o astfel de declarație, în anul 2011, însă aceasta nu a fost luată în considerare, iar Primăria nu a efectuat niciun fel de verificări ale situației concrete.

Având în vedere aceste aspecte, Avocatul Poporului a demarat o anchetă la Primăria Municipiului Moreni. Astfel, în urma controlului realizat de către instituția Avocatul Poporului, prin Biroul Teritorial Ploiești, din examinarea documentelor aflate la sediul Primăriei Municipiului Moreni, precum și din discuțiile purtate cu reprezentanții acestei instituții, a reieșit faptul că Primăria Municipiului Moreni *stabilește taxa de habitat la momentul depunerii declarației de impunere a proprietății și taxa este calculată pe gospodărie, nu pe număr de persoane, indiferent dacă se locuiește sau nu în acea locuință, deoarece taxa nu a fost gândită ca o prestare individuală de servicii, ci ca o taxă specială pentru întreținerea și înfrumusețarea întregii localități.*

Reprezentanții Primăriei Municipiului Moreni au mai menționat faptul că instituția respectă principiile referitoare la tariful echitabil, corelată cu calitatea și cantitatea serviciului prestat, nediscriminarea și egalitatea de tratament a utilizatorilor, întrucât *Hotărârea Consiliului Local nr. 133/24.11.2015 prevede cuantumuri diferențiate pentru diferite categorii de contribuabili.* Iar cu privire la situația petentei, secretarul primăriei a precizat că funcționarul care răspunde de arhiva instituției se află în concediu de odihnă, astfel încât a solicitat acordarea unui termen pentru identificarea declarației de impunere a petentei.

Ulterior, Primăria Municipiului Moreni a informat Avocatul Poporului că cererea petentei, prin care solicita **scutirea** de la plata taxei de habitat, a fost **aprobată** începând cu luna august 2011 (inclusiv luna decembrie 2011), **beneficiind de scutire 100%**. *De la data de 01.01.2012 și până în prezent, petenta a beneficiat de reducerea taxei de habitat.*

În urma analizării situației de fapt expusă de petentă și examinată atât în drept cât și în fapt de Avocatul Poporului, s-au constatat următoarele:

Potrivit **art. 3** din **Legea nr. 101/2006 a serviciului de salubritate a localităților**, republicată, *serviciul de salubritate se organizează și funcționează pe baza următoarelor principii:* (...)

f) tariful echitabil, corelat cu calitatea și cantitatea serviciului prestat;

g) nediscriminarea și egalitatea de tratament al utilizatorilor;

Totodată, conform **art. 11 alin. (1)** din **Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale**, republicată, *două sau mai multe unități administrativ-teritoriale au dreptul ca, în limitele competențelor autorităților lor deliberative și executive, să coopereze și să se asocieze, în condițiile legii, formând asociații de dezvoltare intercomunitară, cu personalitate juridică, de drept privat și de utilitate publică. Asociațiile de dezvoltare intercomunitară sunt de utilitate publică, prin efectul prezentei legi, (...) Iar potrivit alin. (2) al aceluiași articol, asociațiile de dezvoltare intercomunitară se constituie în condițiile legii, în scopul realizării în comun a unor proiecte de dezvoltare de interes zonal sau regional ori al furnizării în comun a unor servicii publice. (...) Autoritățile deliberative și executive de la nivelul fiecărei unități administrativ-teritoriale componente își păstrează autonomia locală, în condițiile legii.*

În acest context, unul dintre motivele pentru care am apreciat că actele administrative contestate, respectiv hotărârile Consiliului Local Moreni, au fost emise cu încălcarea prevederilor art. 3 lit. f) și g) din Legea nr. 101/2006 este acela referitor la faptul că taxa de habitat a fost stabilită **pe gospodărie și nu pe numărul de persoane**. Față de principiile stabilite de Legea nr. 101/2006, care impun o tariful echitabil, corelat cu cantitatea și calitatea serviciilor prestate, nediscriminarea și egalitatea de tratament a utilizatorilor, aprobarea taxei de salubritate pe gospodărie, indiferent de numărul de persoane ce o compun, **nu e conformă cu principiile taxării echitabile și nici cu cel al nediscriminării utilizatorilor**, fiind evidentă încălcarea acestor principii, din moment ce gospodăriile **pot avea un număr diferit de persoane în compunere, iar cantitatea serviciului prestat este, prin urmare, diferită, în funcție de numărul persoanelor ce compun respectivele gospodării**.

Petenta a solicitat scutirea de la plata taxei de habitat, începând cu data de 13.07.2011, pentru imobilul situat în Municipiul Moreni, motivat de faptul că acesta **nu este locuit de nicio persoană**. Astfel, a beneficiat de scutire la plata acestei taxe, pentru perioada **august – decembrie 2011**, iar de la data de **01.01.2012 și până în prezent**, a beneficiat de **reducerea** taxei de habitat. Aceste taxe au fost percepute având drept temei legal hotărârile Consiliului Local al Municipiului Moreni, prin care s-au aprobat și însușit hotărârile ADI.

Avocatul Poporului a considerat că, **în mod nelegal**, Consiliul Local al Municipiului Moreni a adoptat aceste hotărâri, stabilind obligații de plată a taxei de habitat **prin raportare la gospodăria, iar nu la numărul de persoane ce intră în componența acestor gospodării**, ajungându-se să se calculeze astfel de taxe inclusiv pentru imobilele nelocuite. Petenta a contestat sumele solicitate de Primăria Municipiului Moreni cu titlu de taxă de habitat, întrucât această instituție a hotărât să îi aplice o reducere a acestei taxe, nu o scutire, așa cum era legal, dat fiind faptul că în imobil nu a mai locuit nimeni începând cu data de 13.07.2011.

Indiferent de modalități de calcul și cuantumi ale taxelor de habitat ar fi stabilit ADI prin hotărârile sale, Consiliul Local al Municipiului Moreni era obligat să verifice legalitatea și temeinicia acestora, în momentul aprobării acestor taxe la nivelul Unității Administrativ Teritoriale - Municipiul Moreni, prin hotărârea de Consiliul Local. Prin urmare, nu este întemeiată susținerea Primăriei Municipiului Moreni referitoare la faptul că taxa de habitat cu destinație specială de salubritate a fost stabilită în mod corect, **motivat de faptul că este conformă hotărârilor ADI**. Hotărârile Consiliului Local trebuie să respecte, în principal, legea.

În plus, chiar adresele Primăriei Municipiului Moreni sunt contradictorii, având în vedere că, pe de-o parte, se menționează că petenta a fost introdusă la plata taxei de habitat **începând cu anul**

2012, beneficiind de o reducere la plata acesteia, iar, pe de altă parte, Titlul executoriu emis pe numele petentei, reprezintă creanță calculată pentru *perioada 2010-2015*. Înțelegem că a fost calculată creanța și pentru anul 2011, când petenta a beneficiat de scutire la plata acesteia ?

În concluzie, calcularea și perceperea taxei de habitat în cuantum de 9 lei/lună/gospodărie (majorată la 10 lei începând cu anul 2016) **încalcă regula tarifării echitabile, în funcție de calitatea și, mai ales, cantitatea serviciului prestat**. Din cuprinsul hotărârilor Consiliului Local al Municipiului Moreni rezultă fără echivoc faptul că taxa de habitat a fost stabilită în funcție de gospodărie, iar nu de numărul de persoane care compun acea gospodărie și care beneficiază în mod direct de serviciul de salubritate prestat. Este evident că astfel se încalcă dispozițiile Legii nr. 101/2006 referitoare la principiul **tarifării echitabile, corelată cu cantitatea** serviciului prestat, cât și principiul nediscriminării și al egalității de tratament al utilizatorilor, din moment ce locuințele au un număr diferit de persoane în compunere, motiv pentru care **cantitatea serviciului prestat diferă tocmai după numărul acestor persoane**. Situația impusă de Primăria Municipiului Moreni este de natură a produce dezechilibre serioase cu privire la suportarea prețului prestației, raportat la contraprestația operatorului, cu grave consecințe în ceea ce privește respectarea principiului nediscriminării și al egalității de tratament al utilizatorilor serviciului de salubritate.

De asemenea, am considerat că nu se justifică nici măcar perceperea diferită a unei taxe de habitat pentru persoanele – proprietari ai imobilelor, care **nu domiciliază, nu locuiesc, nici nu închiriază** imobilul respectiv, domiciliind pe raza altei localități, raportat la proprietarii care sunt **plecați în străinătate**, pentru aceștia din urmă taxa de habitat fiind redusă într-un cuantum mai mare. Care este oare diferența între persoanele plecate în străinătate și cele care domiciliază în altă localitate, sub raportul perioadei efectiv locuite în localitatea Moreni? Precizăm, însă, că obiectul acțiunii este nelegalitatea hotărârilor de Consiliu Local sub aspectul **modalității de calcul a taxei de habitat**, iar nu al cuantumului acesteia.

Așadar, Avocatul Poporului a considerat că **în mod nelegal** Consiliul Local al Municipiului Moreni a hotărât **aprobarea cuantumului taxei de habitat la nivelul Municipiului Moreni, cu destinație specială de salubritate, pe gospodărie, indiferent de condițiile concrete în care se prestează sau nu acest serviciu, din moment ce petenta a solicitat scutirea de la plata acestei taxe, întrucât imobilul deținut nu este locuit de nicio persoană**. Pentru aceste motive, s-a solicitat anularea hotărârilor Consiliului Local al Municipiului Moreni.

În acest context, s-a solicitat suspendarea actelor administrative contestate, până la soluționarea definitivă a cauzei, admiterea acțiunii astfel cum a fost formulată, anularea actelor administrative reprezentate de Hotărârile nr. 64/22.02.2011, nr. 10/31.01.2013, nr. 118/28.11.2013 și nr. 133/24.11.2015 ale Consiliului Local al Municipiului Moreni, a adresei nr. 6767 din data de 24.05.2015, emisă de Primăria Municipiului Moreni, precum și a tuturor actelor subsecvente, pentru nerespectarea dispozițiilor legale în vigoare și repararea pagubei cauzate de măsurile dispuse prin actele administrative contestate.

Cererea de chemare în judecată a fost înregistrată la data de 31.10.2016 pe rolul Tribunalului Dâmbovița - Secția a II-a de contencios administrativ și fiscal, formându-se Dosarul nr. ssss/ss/2016, acesta fiind în faza de judecată în fond (termen de judecată la data de 30.01.2017).

În anul 2016, activitatea Biroului analizează acte normative, relații externe și comunicare poate fi sintetizată astfel:

În luna septembrie 2017 Avocatul Poporului va fi gazda unor evenimente organizate în contextul celei de-a 20-a aniversări de la înființarea instituției, și anume: **Întrunirea Consiliului de administrație al Institutului European al Ombudsmanului, Adunarea generală a Institutului European al Ombudsmanului, Evenimentul Aniversar 20 de ani de la înființarea instituției**

Avocatul Poporului și o Conferință internațională privind drepturile omului. Această serie de evenimente, de o importanță majoră, sunt menite să întărească poziția instituției în plan internațional și să genereze un amplu schimb de experiență, benefic întăririi scopului pentru care a fost înființat Avocatul Poporului: apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raport cu instituțiile și autoritățile publice.

Dintre manifestările pe *plan intern*, amintim:

- *întrevederea* Avocatului Poporului cu o delegație a Misiunii Norvegiene de Experti pentru Promovarea Supremației Legii în Moldova – NORLAM;
- *vizita de evaluare* a unor reprezentanți ai OSCE – Biroul pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului (ODIHR) în cadrul Proiectului PDP 4 Abordarea integrată pentru prevenirea victimizării în comunitățile de romi, implementat la nivelul Inspectoratului General al Poliției Române;
- *ședințele de lucru ale Grupului mixt de lucru* pentru redactarea unor proiecte legislative în domeniul Justiției, organizate de Senatul României;
- *dezbaterile* cu tema *Pachetul minim de servicii sociale*, organizată de Camera Deputaților și UNICEF;
- *reuniunea Platformei de cooperare a autorităților independente și a instituțiilor anticorupție – SNA*;
- *ședința comună* a Comisiei juridice, de disciplină și imunități din Camera Deputaților și a Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări din Senat, în care au fost prezentate Rapoartele de activitate ale instituției Avocatul Poporului pentru anii 2013 și 2014;
- *dezbaterile* *Avocatul Poporului - perspective de reformă*, organizată de APADOR-CH, ANBCC și ActiveWatch;
- *dezbaterile* cu tema *Refacerea echilibrului demografic – prima prioritate a României*, eveniment organizat de Grupul parlamentar al Partidului Național Liberal;
- *vizita* membrilor Subcomitetului pentru Prevenirea Torturii din cadrul ONU – SPT, având ca obiect *verificarea modului de funcționare a Mecanismului Național de Prevenire a Torturii*;
- *dezbaterile* *dedicate problemelor cu care se confruntă Sistemul Național de Sănătate*, organizată de către instituția Avocatul Poporului;
- *dezbaterile* cu tema *Condițiile de detenție din penitenciare, centre de reținere și arestare preventivă*, organizată de Comisia pentru drepturile omului, culte și minorități din cadrul Senatului României și Asociația pentru Apărarea Drepturilor Omului în România – Comitetul Helsinki (APADOR-CH);
- *dezbaterile* *publică Noua strategie anticorupție – integritate, transparență, educație*, organizată de Ministerul Justiției în parteneriat cu Cancelaria Primului-ministru;
- *Reuniunea Anuală a Diplomației Române*;
- *întrevederea* cu doi experți ai Departamentului Alegeri al OSCE, care au desfășurat o misiune de evaluare a necesarului pentru o eventuală misiune de observare OSCE/ODIHR a alegerilor parlamentare din 11 decembrie 2016;
- *întrevederea* Avocatului Poporului, cu domnul Marc Sutter, senior adviser în cadrul Biroului pentru Democrație, Drepturile Omului și Muncă al Departamentului de Stat SUA;
- *Conferința* cu tema: „10 ani de la intrarea în vigoare a Protocolului Opțional la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse cu cruzime, inumane sau degradante în locurile de detenție. Activitatea Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție în primii ani de exercitare a mandatului MNP”, organizată de Domeniul privind prevenirea torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante în locurile de detenție;

• *Adunarea solemnă dedicată împlinirii a 150 de ani de la adoptarea Constituției din 1866 și a 25 de ani de la adoptarea Constituției din 1991, organizată de Senatul României, Camera Deputaților, Curtea Constituțională și Academia Română.*

**

În cursul anului 2016, reprezentanți ai instituției Avocatul Poporului au participat la diverse **ceremonii și manifestări**, organizate cu prilejul unor evenimente importante, cum ar fi: *Ziua Eroilor, Ziua Drapelului Național, Ziua Imnului Național al României, sărbătorirea a 100 de ani de la intrarea României în Primul Război Mondial, Ziua Armatei Române, Ziua Națională a României.*

Pe plan extern, menționăm:

- *Conferința finală europeană cu tema Drepturile copilului în spatele granițelor: drepturile omului pentru copiii privați de libertate – Îmbunătățirea mecanismelor de monitorizare, Bruxelles – Belgia;*
- *Workshop-ul internațional IOI cu privire la provocările contemporane și amenințările cu care se confruntă drepturile omului, Barcelona – Spania;*
- *Forumul pentru politici privind descentralizarea serviciilor sociale, Viena – Austria;*
- *Seminarul pentru organisme specializate din statele membre, cu tema Rolul consultativ al organismelor specializate pentru autoritățile legislative și executive și alte părți interesate, Strasbourg – Franța;*
- *Workshop-ul consultativ pentru MNP-uri, cu tema Consolidarea punerii în aplicare a drepturilor fundamentale pe baza legislației UE în materie penală, prin cooperarea dintre sistemul judiciar și MNP-uri, Viena – Austria;*
- *Seminarul Rețelei Europene a Ombudsmanilor, Bruxelles – Belgia;*
- *Conferința finală de închidere a Proiectului Prison Litigation Network, Strasbourg – Franța;*
- *Reuniunea Consiliului Institutului European al Ombudsmanului – EOI, Moscova – Federația Rusă;*
- *Atelierul de lucru pentru Mecanismele Naționale de Prevenire - MNP, cu tema Monitorizarea facilităților psihiatrice, Vilnius – Lituania;*
- *Școală de vară pentru Mecanismele Naționale de Prevenire francofone, Lyon – Franța;*
- *Conferința la nivel înalt privind Provocările drepturilor omului legate de fluxurile recente ale migranților și refugiaților, Tirana – Albania;*
- *Reuniunea Consiliului de administrație al Institutului European al Ombudsmanului – EOI, Nicosia – Cipru;*
- *a 8-a Conferință internațională a Instituțiilor Ombudsman pentru Forțele Armate, Amsterdam – Olanda;*
- *Reuniunea Rețelei Mecanismelor Naționale de Prevenție din Sud-Estul Europei – SEE NPM, Viena – Austria;*
- *Reuniunea anuală a Mecanismelor Naționale de Prevenire din regiunea OSCE, Viena – Austria;*
- *vizita de studiu din cadrul Proiectului "An inclusive society through prison reform", Oslo – Norvegia;*
- *Congresul internațional de drept, Istanbul – Turcia;*
- *Reuniunea Consiliului de administrație al Asociației Ombudsmanilor și Mediatorilor Francofoni – AOMF, Monaco - Principatul Monaco;*

- a 11-a Conferință mondială a Institutului Internațional al Ombudsmanului – IOI, Bangkok – Thailanda;
- Conferința pentru judecători și MNP-uri: „Consolidarea implementării drepturilor fundamentale pe baza legislației UE în materie penală, prin cooperarea dintre sistemul judiciar și Mecanismele Naționale de Prevenire”, Viena – Austria;
- Conferința organizată în cadrul celei de-a 30-a Sesiuni a SPT, în contextul celei de-a 10-a aniversări de la intrarea în vigoare a Protocolului Opțional la Convenția Împotriva Torturii și a altor Pedepse ori Tratamente Crude, Inumane sau Degradante, Geneva – Elveția;
- Conferința în cadrul Rețelei Mecanismelor Naționale de Prevenire pentru Europa de Sud-Est, Zagreb – Croația;
- Reuniunea Rețelei Mecanismelor Naționale de Prevenire pentru Europa de Sud-Est (SEE NPM), Belgrad - Serbia;
- Întâlnirea tematică a membrilor Rețelei Ombudsmanilor pentru Copii din Europa de Sud-Est – CRONSEE, Skopje – Macedonia.

**

În cursul anului 2016, instituția Avocatul Poporului a participat la realizarea unor studii lansate de Ombudsmanul European prin intermediul Rețelei Europene a Ombudsmanilor, în scopul schimbului de bune practici. Studiile au vizat:

- consultarea membrilor Rețelei Europene a Ombudsmanilor cu privire la *contactele pe care funcționarii publici le au cu reprezentanții grupurilor de interese*. Potrivit noii strategii a Rețelei Europene a Ombudsmanilor, Ombudsmanul European a lansat consultarea pe tema contactelor pe care funcționarii publici le au cu reprezentanții grupurilor de interese. Aceasta are două scopuri: *promovarea transparenței în activitatea de lobby la toate nivelurile și realizarea unui ghid practic pentru funcționarii publici*. În ceea ce privește promovarea transparenței la toate nivelurile, s-a dorit obținerea unei imagini de ansamblu a modului în care este reglementată interacțiunea între funcționarii publici și reprezentanții grupurilor de interese în România;
- consultarea membrilor Rețelei Europene a Ombudsmanilor cu privire la gestionarea petițiilor care nu se încadrează în atribuțiile instituției și existența unei transmisiuni TV regulate;
- consultarea membrilor Rețelei Europene a Ombudsmanilor cu privire la nevoile lingvistice ale deținuților care nu vorbesc limba oficială, în penitenciare. Mai exact, modul în care sunt aplicate Regulile Penitenciare Europene și, în special, cum este înțeleasă și cum este aplicată, în practică, prevederea referitoare la „*folosirea unui interpret calificat*”.

**

Și în cursul anului 2016 a continuat colaborarea instituției Avocatul Poporului cu universități din întreaga țară, prin *efectuarea de stagii de practică ale studenților*, atât la sediul central, cât și la birourile teritoriale – **140 de studenți**.

**

Pentru a eficientiza activitatea și pentru a consolida relațiile cu autoritățile publice dispuse să colaboreze cu Avocatul Poporului în interesul cetățenilor, pentru apărarea drepturilor și libertăților acestora, au fost încheiate protocoale de colaborare.

În vederea realizării responsabilităților prevăzute de art. 29⁵- 29⁶ din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, modificată și completată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 48/2014, aprobată prin Legea nr. 181/2014, au fost încheiate **13 de protocoale de colaborare** între instituția Avocatului Poporului și reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale.

De asemenea, au fost încheiate și *Protocoale* privind colaborarea dintre instituția Avocatul Poporului și Coaliția Organizațiilor Pacienților cu Afecțiuni Cronice din România – COPAC, Colegiul Național al Asistenților Sociali din România – CNAS, Colegiul Medicilor din România – CMR și Asociația Nevăzătorilor din România – ANR.

COMUNICAREA ȘI RELAȚIILE INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI CU MASS-MEDIA

Avocatul Poporului a continuat și în anul 2016 să aibă o atitudine pro-activă în relația cu mass-media, dovedindu-se receptiv la semnalele lansate de către presă cu privire la încălcări ale drepturilor cetățenilor de către autoritățile și instituțiile publice. Comunicarea instituției cu opinia publică a pus accent, cu precădere, pe informarea cetățenilor, prin intermediul presei, asupra rezultatelor demersurilor realizate de către Avocatul Poporului în diferite cazuri de încălcare a drepturilor persoanelor fizice.

Instituția Avocatul Poporului a editat Buletinul informativ cu o frecvență trimestrială, buletin ce cuprinde detaliat, aspecte din activitatea desfășurată, aprecieri transmise de petiționari și de autoritățile publice la adresa instituției Avocatul Poporului, cazuri soluționate prin intervenția Avocatului Poporului.

Buletinul informativ se regăsește pe pagina de internet a instituției, www.avpoporului.ro, la secțiunea *Relații cu presa*.

**

Avocatul Poporului și adjuncții săi au participat la **40 emisiuni radio-TV**, au fost publicate **94 articole în presa centrală și locală**, au fost date publicității **171 comunicate de presă** și a fost organizată o *conferință de presă*.

Comunicarea și relațiile birourilor teritoriale și ale centrelor zonale ale instituției Avocatul Poporului cu mass-media au cunoscut, de asemenea, o intensificare fără precedent. Astfel, în anul 2016 au fost publicate în presa locală, **300 articole**, referitoare la activitatea birourilor teritoriale, iar reprezentanții acestora au participat la **68 emisiuni de radio și televiziune**.

DOMENIUL DREPTURILE OMULUI, EGALITATE DE ȘANSE ÎNTRE BĂRBAȚI ȘI FEMEI, CULTE RELIGIOASE ȘI MINORITĂȚI NAȚIONALE

În anul 2016, domeniului Drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale i-au fost repartizate 1230 de petiții, ceea ce reprezintă un procent de 13,5% din numărul total de petiții primite de instituția Avocatul Poporului.

Conform specializărilor domeniului de activitate, cele 1230 petiții au fost structurate astfel:

- 1) **Drepturile omului -1038 de petiții;**
- 2) **Egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale - 31 petiții;**
- 3) **Alte drepturi analizate – 161 petiții.**

Sfera de competență a Domeniului drepturile omului, egalitate de șanse între femei și bărbați, culte religioase și minorități naționale a fost una importantă, acoperind un număr însemnat din drepturile și libertățile prevăzute în Constituția României.

În anul **2016**, activitatea domeniului a inclus, cu titlu relevant, ca urmare a recentelor incidente și evenimente tragice referitoare la funcționarea sistemului sanitar, chestiuni legate de încălcarea art. 34 din Constituție, principiul ce consacră și garantează dreptul complex la ocrotirea sănătății, coroborat cu art. 22 din Constituție, privind dreptul la viață și integritate fizică și psihică.

Cu titlu exemplificativ, aducem în atenție demersurile întreprinse de instituția Avocatul Poporului pentru ca programul „*interferon free*” - privind tratarea hepatitei C, să poată fi aplicat și în România (În prezent tratamentul „*interferon free*” se aplică doar pentru anumite categorii de patologii, respectiv pacienții cu fibroză hepatică severă F4; pacienți «experimentați» cu fibroză severă - F4; coinfecția VHC 4 VHB (virusul hepatitei B); pacienți cu recurență postransplant hepatic; pacienții Genotipul 1 cu fibroză avansată (F3) și contraindicații la interferon).

Instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu și s-a adresat Ministerului Sănătății și C.N.A.S. solicitând precizări în sensul celor mai sus prezentate, ocazie cu care s-a primit răspunsul din care rezultă că „*în cursul acestui an se va relua procedura de negociere pentru a beneficia de tratamentul infecției cronice cu virusul hepatitei C și la alte categorii de bolnavi (...) toți bolnavii cu stadiul fibroză hepatică F3*”.

Din analiza făcută de departamentul de specialitate și din petițiile primite ulterior demersului inițial, a rezultat necesitatea existenței unei strategii – cel puțin pentru anul 2017, de extindere a programului „*interferon free*” de tratare a hepatitei C și pentru bolnavii cu stadiul de fibroză hepatică F2 și F1 (cu atât mai mult cu cât, conform afirmațiilor unor petenți, tratarea pacienților prin programul „*interferon free*” cu stadiul de fibroză hepatică F2 și F1 a fost introdus deja în state ca Olanda, Marea Britanie etc.).

Față de toate aceste împrejurări, instituția Avocatul Poporului a transmis o comunicare Ministerului Sănătății prin care a solicitat noi precizări, respectiv dacă ministerul are în vedere elaborarea unei strategii pentru anul 2017, privind extinderea programului „*interferon free*” de tratare a hepatitei C și pentru bolnavii aflați în stadiul de fibroză hepatică F1 și F2.

Ministerul Sănătății ne-a transmis că, în funcție de numărul pacienților eligibili și fondurilor disponibile la nivelul C.N.A.S., **se vor dispune măsurile necesare pentru elaborarea unui plan/strategie de asigurare a tratamentului pentru pacienții cu hepatita C.**

În a doua jumătate a anului 2016, s-a efectuat activitatea de documentare în vederea întocmirii **Raportului special cu scopul de a evidenția problemele cu care se confruntă o categorie specială de persoane, și anume cea a foștilor deținuți politici și a urmașilor acestora și de a determina, prin recomandările propuse, crearea unui cadru legislativ și administrativ coerent, menit să asigure, în principal, respectarea dreptului la un nivel de trai decent prevăzut de art. 47 din Constituția României sau a dreptului la ocrotirea sănătății, astfel cum este acesta prevăzut în art. 34 din Legea fundamentală.**

Dosar nr. 13.465/2016 Petentul și-a exprimat nemulțumirea referitoare la posibilele încălcări ale unor principii de drept fundamentale, prin aplicarea unor criterii discriminatorii. Petentul ne-a semnalat faptul că Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Capital Uman 2014-2020, prin aprobarea Metodologiei de evaluare și selecție a proiectelor, a stabilit la

capitolul „*criterii de eligibilitate*” faptul că beneficiarul trebuie să aibă experiență în implementarea de proiecte cu finanțare din asistență financiară nerambursabilă, creând în acest sens o situație discriminatorie pentru societățile comerciale și organizațiile non-profit nou înființate.

Cu privire la aspectele menționate, i-am comunicat petentului că Metodologia de evaluare și selecție a proiectelor s-a aplicat în contextul implementării Programului Operațional Capital Uman (POCU) 2014-2020. Aceasta își propunea să stabilească criteriile de evaluare și selecție care urmează a fi utilizate de către Autoritatea de Management și Organismele Intermediare în vederea selectării operațiunilor (proiectelor) finanțate din Programul Operațional Capital Uman 2014-2020. Din analiza textului a rezultat faptul că criteriile de verificare, evaluare și selecție menționate în anexele acestuia răspund cerințelor art. 125, alin 3 din Regulamentul nr. 1303/2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului.

Dosar nr. 4936/2016 Petenții au reclamat tergiversarea soluționării cererii depuse la Consiliul Național al Audiovizualului, prin care au sesizat faptul că pe postul de televiziune Realitatea TV, în cadrul unei emisiuni au fost dezvăluite/utilizate anumite date cu caracter personal, fără acordul acestora.

Petiția a fost analizată în contextul unei posibile încălcări a dispozițiilor art. 26 din Constituție, privind dreptul la viață intimă, familială și privată, solicitându-se Consiliului Național al Audiovizualului clarificarea celor prezentate de către petenți.

Autoritatea publică sesizată a informat instituția Avocatul Poporului cu privire la faptul că membrii Consiliului au vizionat secvențe relevante din emisiune, au audiat reprezentantul radiodifuzorului, iar în urma dezbaterilor postul de televiziune a fost sancționat cu somație publică, pentru nerespectarea prevederilor art. 46 din Codul audiovizualului.

Dosar nr. 299/2016. Petenta a sesizat instituția Avocatul Poporului în legătură cu o posibilă încălcare a art. 5 și a art. 31 din Constituție, privind cetățenia și dreptul la informație. Petenta a reclamat refuzul Autorității Naționale pentru Cetățenie de a furniza informații detaliate referitoare la data înregistrării dosarului său de cetățenie și stadiul de soluționare al acestuia; data care a fost stabilită pentru dezbaterile solicitării sale de redobândire a cetățeniei române în ședința Comisiei pentru Cetățenie din cadrul autorității.

Ca urmare a demersului întreprins de către instituția Avocatul Poporului, autoritatea sesizată a precizat faptul că solicitarea petentei de redobândire a cetățeniei române a primit aviz pozitiv și urmează să fie inclusă pe Ordinul președintelui Autorității Naționale pentru Cetățenie nr. 63/P/2016.

Ca și în anii precedenți, mai mulți petenți de naționalitate română din Moldova, Ucraina și Rusia, prin avocat, au sesizat instituția Avocatul Poporului, în contextul unei posibile încălcări a prevederilor art. 5 și art. 31 din Constituție privind cetățenia și dreptul la informație (dosare nr. 1552/2016, nr. 1705-1715/2016, nr. 2344-2346/2016). Aceștia și-au exprimat nemulțumirea față de răspunsurile primite din partea Autorității Naționale pentru Cetățenie, considerându-le „*răspunsuri standard*”, motivat de faptul că nu li s-au comunicat informații concrete referitoare la următoarele aspecte: stadiul de soluționare a dosarelor lor de cetățenie; data care a fost stabilită pentru dezbaterile solicitărilor lor de redobândire a cetățeniei române; dacă instituțiile avizatoare au transmis avizelor consultative, iar în caz contrar, demersurile întreprinse de către Autoritatea Națională pentru Cetățenie în acest sens. A.N.C. a furnizat informații detaliate cu privire la aspectele semnalate, majoritatea cererilor de redobândire a cetățeniei române fiind soluționate.

Dosar nr. 6910/2016 (Sesizare din oficiu privind problematica respectării standardelor UE referitoare la securitatea alimentelor provenite din import)

Instituția Avocatul Poporului a luat la cunoștință din mass-media despre:

a) Declarațiile Ministrului Agriculturii și Dezvoltării Rurale - domnul Achim Irimescu (făcute în perioada 18 decembrie 2015 – 31 martie 2016) privind:

- „aducerea din străinătate” a unor produse expirate care în urma unor prelucrări și reetichetări (ex: reambalare, spălare cu oțet a salamului, schimbarea saramurii la brânză etc.) sunt (re)vândute prin lanțurile de supermarketuri;

- importul de legume cu depășirea limitelor admisibile la pesticide;

- importul de produse alimentare „din segmentul cel mai ieftin aflate la limita admisibilă în ceea ce privește conținutul de chimicale” (exemplu: pepeni sau pește de import din America de Nord), „prin care practic otrăvim populația și omorăm producătorul român”.

b) Rezultatul controalelor făcute de inspectorii direcțiilor județene sanitar – veterinar, care au găsit apă plată infestată distribuită în mai multe supermarketuri din țară (Galați, Brașov, Constanța).

Față de aspectele semnalate, instituția s-a sesizat din oficiu și a transmis comunicări către: ministrul agriculturii și dezvoltării rurale; Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (din subordinea Guvernului); Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor; Ministerul Sănătății (vizând activitatea Inspecției Sanitare de Stat - privind activitatea de control pentru verificarea conformității apelor de îmbăiere), în care să se solicite: măsurile întreprinse privind cazurile semnalate de mass-media; alte cazuri identificate și măsurile luate; modul concret de aplicare a prevederilor: Legii nr. 245/2004 privind securitatea generală a produselor – republicată (care transpune Directiva nr. 2001/95/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 decembrie 2001, referitoare la securitatea generală a produselor); Regulamentului (CE) nr. 765/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 iulie 2008 de stabilire a cerințelor de acreditare și de supraveghere a pieței în ceea ce privește comercializarea produselor și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 339/93.

Ca rezultat al demersurilor întreprinse, toate instituțiile sesizate au transmis răspunsuri, precizând limitele lor de competență, cu mențiunea că Inspecția Sanitară de Stat a transmis un material detaliat (inclusiv Protocolul de colaborare încheiat cu Ministerul Sănătății privind coordonarea adecvată a activităților din domeniul siguranței alimentelor). De asemenea, este de remarcat faptul că (potrivit relatărilor din mass-media) activitatea în domeniu a Autorității Naționale Sanitar - Veterinar și pentru Siguranța Alimentelor și a unităților sale teritoriale – subordonate, s-a intensificat în ultima perioadă.

Dosar nr. 15.145/2016 Petentul a reclamat faptul că, deși a sesizat autoritățile în drept, o societatea comercială (a cărei hală de producție este situată la aproximativ 2 metri de locuința sa) continuă să polueze fonic și chimic aerul, aspect ce afectează sănătatea petentului și a soției sale.

Au fost întreprinse demersuri la Direcția de Sănătate Publică a Județului Hunedoara și la Garda Națională de Mediu – Comisariatul General, Serviciul Comisariatul Județean Hunedoara.

Direcția de Sănătate Publică a Județului Hunedoara ne-a comunicat că a emis Decizia nr. 2/15.09.2016 de suspendare temporară a activității pentru unitatea: Secție producție bolțari – comuna Șoimuș a respectivei societăți comerciale.

Garda Națională de Mediu – Comisariatul General, Serviciul Comisariatul Județean Hunedoara ne-a comunicat că „a dispus măsuri de remediere a deficiențelor constatate – conform legislației de mediu”.

Dosar 3211/2016 (Sesizare din oficiu)

Instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu (în baza informațiilor apărute în mass-media și confirmate telefonic de secretariatul spitalului) privind cazul unei persoane decedate din

Municipiul Buzău care era ținută, la morga Spitalului Județean de Urgență Buzău, din data de 29.12.2015 – data decesului (de cca. 40 de zile – la data sesizării din oficiu) și care nu putea fi ridicată de la morga spitalului de fostă sa concubină, întrucât legislația română nu recunoaște concubinajul. (Reglementările în vigoare prevăd că persoana decedată poate fi ridicată de la morga spitalului de descendenții în linie directă sau de celelalte rude - până la gradul IV sau de persoane împuternicite - în cazul existenței unui act notarial conținând clauze în acest sens). În acest interval de timp, nu s-a prezentat, însă nicio rudă, la spital, pentru a prelua persoana decedată.

Față de aspectele semnalate, instituția Avocatul Poporului s-a adresat Spitalului Județean de Urgență Buzău, solicitând precizări în sensul celor mai sus prezentate și xerocopii după adresele făcute de spital pentru soluționarea cazului (conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 451/2004 spitalul are obligația în astfel de cazuri să anunțe poliția - pentru identificarea unor eventuali aparținători legali, iar în cazul unui răspuns negativ, să declare cazul social și să solicite sprijinul primăriei pentru înmormântare).

Directorul spitalului a prezentat demersurile făcute, respectiv: sprijinul solicitat Inspectoratului de Poliție Buzău, înștiințarea Consiliului local al Municipiului Buzău referitoare la investigațiile efectuate de poliție, în urma cărora a rezultat faptul că persoana decedată este un caz social și a solicitat sprijin în vederea ridicării trupului neînsuflețit și înhumarea acestuia.

În vederea finalizării sesizării din oficiu, instituția Avocatul Poporului a transmis spitalului o revenire, prin care a solicitat o xerocopie de pe adresa Direcției de Asistență Socială din cadrul Consiliului local al Municipiului Buzău, prin care să se ateste finalizarea procedurilor de ridicare a trupului neînsuflețit și înhumarea acestuia.

Spitalul Județean de Urgență Buzău ne-a transmis o xerocopie de pe adresa transmisă de Direcția de Asistență Socială – Consiliul local al Municipiului Buzău, prin care se anunța spitalul privind data și locul în care a fost înmormântată persoana decedată.

Dosar nr. 8293/2016 Petentul ne-a sesizat în contextul prevederilor art. 16 și art. 32 din Constituție, privind egalitatea în drepturi și dreptul la învățătură.

Potentul își exprima nemulțumirea referitoare la condițiile de înscriere la Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” din București, pe locurile alocate minorităților naționale. Concret, acesta ne-a semnalat faptul că dreptul său de înscriere la concursul de admitere este îngrădit deoarece candidații de etnie maghiară sunt obligați să facă dovada susținerii și promovării probei de limba maternă la bacalaureat, situație diferită de cazul celorlalte minorități naționale, unde este suficientă o adeverință de apartenență la etnia respectivă, emisă de o organizație a minorităților naționale, legal constituită.

Potentul ne-a învederat faptul că a înțeles să urmeze cursurile de învățământ cu predare în limba română, motivat de împrejurarea că dorește evitarea oricăror impedimente ce se pot naște din apartenența la o anumită etnie.

Nu în ultimul rând, petentul aprecia această condiție ca fiind excesivă, discriminatorie și lipsită de relevanță în condițiile în care studiile în cadrul unității de învățământ mai sus indicate se desfășoară exclusiv în limba română.

De asemenea, există alte unități de învățământ de specialitate, din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, unde nu există această condiție în vederea înscrierii și susținerii examenului de admitere.

Față de această situație, ne-am adresat Ministerului Afacerilor Interne, solicitând a ne transmite o copie a Dispoziției Directorului General al D.G.M.R.U. privind recrutarea și selecția candidaților pentru concursurile de admitere în instituțiile de învățământ care realizează formarea inițială a personalului pentru nevoile M.A.I., sesiunea 2016, motivat de împrejurarea că documentul de mai sus nu este disponibil pe nicio sursă de căutare legislativă sau de orice altă natură și înțelegem că, în baza acestuia, este emis Regulamentul nr. 840 din 22.01.2016 privind organizarea

și desfășurarea concursului de admitere la studii universitare de licență, în facultățile Academiei de Poliție „Alexandru Ioan Cuza”, în anul 2016.

Prin aceeași solicitare am dorit să cunoaștem temeiul legal potrivit căruia este reglementată procedura de recrutare a categoriilor de candidați care concurează pe locuri distincte (romi, maghiari, alte minorități naționale etc.), procedură prin care aceștia au obligația de a depune suplimentar la dosarul de recrutare și actele, în original, care dovedesc faptul că îndeplinesc condițiile participării pe aceste locuri.

De asemenea, am solicitat comunicarea unui punct de vedere referitor la procedura privind recrutarea și selecția candidaților pentru concursurile de admitere în instituțiile de învățământ care realizează formarea inițială a personalului pentru nevoile M.A.I., sesiunea 2016, în lumina dispozițiilor art. 16 și 32 din Constituție, precum și a dispozițiilor Ordonanței nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

Ministerul Afacerilor Interne ne-a adus la cunoștință că în conformitate cu prevederile art. 176 alin. (3) din Legea nr. 1/2011 a educației naționale, cu modificările și completările ulterioare „Structura organizatorică, oferta de școlarizare care conține profilurile, programele de studii, cifrele anuale de școlarizare, criteriile de selecționare a candidaților pentru învățământul superior militar, de informații, de ordine publică și de securitate națională se stabilesc, după caz, de Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Administrației și Internelor, Ministerul Justiției, Serviciul Român de Informații și alte instituții cu atribuții în domeniile apărării, informațiilor, ordinii publice și securității naționale, potrivit specificului fiecărei arme, specializări, nivel și formă de organizare a învățământului, în condițiile legii.”

Potrivit O.M.I.R.A. nr. 665/2008 privind unele activități de management resurse umane în unitățile Ministerului Afacerilor Interne, cu modificările și completările ulterioare, admiterea în instituțiile de învățământ ale M.A.I. și ulterior înmatricularea ca elev sau student, este condiționată de îndeplinirea criteriilor specifice de recrutare și selecție aplicabile tuturor candidaților.

În ceea ce privește posibilitatea ca cetățenii români aparținând minorității etnice rome să se înscrie pe locuri distincte în instituțiile de învățământ ale M.A.I. precizăm că potrivit Hotărârii Guvernului nr. 18/2015 pentru aprobarea Strategiei Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2015-2020, Ministerul Afacerilor Interne are obligativitatea de a aloca la admiterea în instituțiile de învățământ locuri distincte pentru aceștia.

Cu privire la posibilitatea minorităților naționale de a se înscrie pe locuri distincte în instituțiile de învățământ ale M.A.I., măsura este instituită în raport de cu nevoile instituției de a-și îndeplini misiunile în zonele în care locuiește, în principal, populație de altă naționalitate.

Ministerul Afacerilor Interne a alocat în mod distinct pentru etnia romă și minoritățile naționale un număr de locuri accesibile doar acestor categorii, sub rezerva dovedirii apartenenței prin documente justificative.

În ceea ce privește cazul minorității maghiare, cerința dovedirii susținerii bacalaureatului și la limba maternă a fost stabilită și în anii anteriori prin consultări cu organizațiile legal constituite ale acesteia.

Față de toate aceste împrejurări, minoritățile naționale au posibilitatea de a se înscrie la concursul de admitere la Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza”, atât pe locurile destinate tuturor candidaților, cât și pe locurile alocate exclusiv minorităților naționale, fapt care constituie un beneficiu acordat acestora.

DOMENIUL DREPTURILE COPILULUI, ALE FAMILIEI, TINERILOR, PENSIONARILOR, PERSOANELOR CU HANDICAP

În anul 2016, domeniului Drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap i-au fost repartizate **1143** petiții. Conform specializărilor domeniului de activitate, cele 1143 petiții au fost structurate astfel:

1. **Drepturile copilului: 160** de petiții;
2. **Drepturile tinerilor și familiei: 67** petiții;
3. **Drepturile pensionarilor: 622** de petiții;
4. **Drepturile persoanelor cu handicap: 219** petiții.

Urmărind permanent cazurile prezentate în mass-media, Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu, fiind efectuate anchete în situații care reclamau intervenția instituției noastre pentru restabilirea respectării drepturilor constituționale vizate de domeniu.

Tinerii ne-au semnalat, în special, aspecte legate de acordarea unor **forme de ajutor din partea statului și a autorităților locale**.

În petițiile privind protecția drepturilor familiei ni s-au solicitat informații despre acordarea indemnizației pentru creșterea copiilor și obligația părinților de a contribui la întreținerea minorului ori au fost exprimate nemulțumiri referitor la legislația în materia acordării tichetelor cadou și a tichetelor de creșă.

Cât privește **drepturile pensionarilor**, petiționarii au solicitat explicații referitoare la modul de calcul al pensiilor, semnalând deficiențe în activitatea caselor de pensii. S-a remarcat creșterea numărului de petiții ce au ca obiect probleme de natură legislativă și o accentuare a atitudinii critice a asiguraților și pensionarilor față de reglementările în vigoare.

Referitor la petițiile vizând drepturile persoanelor cu handicap, Avocatul Poporului s-a preocupat ca acestor persoane să le fie respectate toate drepturile astfel încât să li se asigure participarea efectivă la viața comunității, conform legii. Depășirea termenului de realizare a accesibilităților pentru persoanele cu handicap, lipsa fondurilor pentru plata asistențelor personale, neîncadrarea corespunzătoare în gradele de handicap ori tergiversarea emiterii certificatelor de încadrare într-un grad de handicap au fost principalele aspecte semnalate în aceste petiții.

Pe lângă rezolvarea punctuală a cazurilor care necesitau medierea Avocatului Poporului, ne-am continuat implicarea activă în monitorizarea respectării drepturilor fundamentale ale copiilor aflați în instituții de tip rezidențial, în parteneriat cu UNICEF și cu sprijinul Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție, urmând ca în cursul anului 2017, datele cercetării să fie prelucrate și rezultatul consemnat într-un Raport special.

Instituția Avocatul Poporului, prin domeniul de activitate Drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap, în parteneriat cu UNICEF și cu sprijinul Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție, desfășoară un studiu privind monitorizarea drepturilor copiilor în instituții de tip rezidențial, în vederea realizării unui raport special.

Documentarea se va realiza pe toate palierele respectării drepturilor copiilor privind nediscriminarea, protecția față de abuz și violență, educație și sănătate, demnitate și dezvoltare personală, menținerea relațiilor cu persoane față de care au dezvoltat legături de atașament și reintegrarea în familie.

Pentru realizarea studiului, au fost aplicate instrumente de lucru (fișe, grile de evaluare, interviuri) într-un număr de 200 de instituții de tip rezidențial și au fost intervievați 1000 de copii.

După prelucrarea datelor colectate, rezultatele studiului se vor concretiza într-un **Raport special privind respectarea drepturilor copiilor din instituții rezidențiale**, care va fi lansat în anul 2017.

Dosar nr. 15.350/2016 (Sesizare din oficiu) Postul de televiziune ProTv a difuzat în data de 23 august 2016, în cadrul emisiunii de Știri, reportajul „*O mamă și-a abandonat cei 4 copii la Primăria Podu Iloaiei iar acum e de negăsit. Cine ar fi dat-o afară din casă*”, în care era prezentată situația a patru minori pe care mama i-a lăsat în sediul Primăriei orașului Podu Iloaiei, județul Iași, împreună cu certificatele de naștere ale acestora și menționând funcționarilor publici din cadrul acestei instituții că este o situație temporară, întrucât nu are unde locui pentru că a fost dată afară din casă de rude, dar, după ce își va găsi un loc de muncă, se va ocupa de îngrijirea copiilor. Potrivit reportajului prezentat, minorii nu au fost abuzați de mamă, fiind internați la Spitalul Clinic de Boli Infecțioase „Sfânta Parascheva” Iași, întrucât prezintă afecțiuni la nivelul pielii, cauzate de mizerie.

Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu cu privire la cele prezentate în mass-media, fiind solicitate informații în acest sens Primăriei Podu Iloaiei, Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Iași, precum și Spitalului Clinic de Boli Infecțioase „Sfânta Parascheva” Iași.

În urma acestor demersuri, Primăria Podu Iloaiei ne-a informat cu privire la prestațiile sociale de care a beneficiat mama minorilor, precum și la faptul că, în vederea depășirii situației de risc în care aceasta se află, s-a analizat alocarea, de către primărie, a unui teren pe care s-ar putea construi o casă din buget acordat de Fundația HHC România.

De asemenea, D.G.A.S.P.C. Iași ne-a comunicat că atât mama, cât și cei patru copii beneficiază de servicii de găzduire și psihosociale în Centrul Maternal *Maternus* Iași.

Spitalul Clinic de Boli Infecțioase „Sfânta Parascheva” Iași ne-a adus la cunoștință că minorii au fost internați cu afecțiuni dermatologice minore, însă au fost externați și duși în Centrul Maternal *Maternus* Iași.

Dosar nr. 4922/2016 Petentul ne-a informat că nu a primit răspuns din partea Casei Locale de Pensii Sector 2 la cererile sale referitoare la modul în care a fost pusă în executare o sentință civilă din 2015 a Tribunalului București, Secția a VIII-a Conflicte de Muncă și Asigurări Sociale.

Instituția Avocatul Poporului a sesizat Casa Locală de Pensii Sector 2, solicitându-i să urgenteze comunicarea răspunsurilor la cererile petentului, acesta fiind informat că demersul nostru se referă la încălcarea dreptului de petiționare și nu la punerea în executare a unei hotărâri judecătorești.

Urmare a demersului întreprins, Casa Locală de Pensii Sector 2 a răspuns favorabil cererilor petentului, emițând decizie de revizuire a pensiei. Diferențele de drepturi de pensie, în cuantum net de 1.544 lei, au fost comunicate pentru plată în luna martie 2016.

Dosar nr. 14.538/2016 Petentul, persoană cu handicap, a sesizat Avocatul Poporului în legătură cu refuzul Casei de Asigurări de Sănătate a Municipiului București de a aproba procurarea unei proteze de coapsă, modulară, cu manșon de silicon.

Au fost întreprinse demersuri în legătură cu aspectele semnalate de petent la Casa de Asigurări de Sănătate a Municipiului București.

Ca rezultat al demersului întreprins, casa de asigurări a soluționat favorabil cererea, în sensul că a fost emisă decizia prin care i se aprobă petentului proteza de coapsă, cu manșon de silicon.

DOMENIUL ARMATĂ, JUSTIȚIE, POLIȚIE, PENITENCIARE

În anul 2016, în cadrul domeniului de activitate Armată, justiție, poliție, penitenciare au fost soluționate 3063 de petiții înregistrate la sediul central al instituției Avocatul Poporului, cu 18 % mai mult decât în anul precedent (2601 în anul 2015) sau peste 33% din întreaga activitate a instituției Avocatul Poporului.

Petițiile au fost structurate în funcție de specializările domeniului de activitate, astfel:

1. **Armată: 34 petiții;**
2. **Justiție: 2242 de petiții;**
3. **Poliție: 178 de petiții;**
4. **Penitenciare: 416 de petiții;**
5. **Altele: 193 de petiții.**

În anul 2016, instituția Avocatul Poporului și-a propus întocmirea unui **Raport special privind veteranii de război, precum și unele drepturi ale invalizilor și văduvelor de război**, la care lucrează o echipă formată din reprezentanți ai domeniului Armată, justiție, poliție, penitenciare, ai domeniului Proprietate, muncă protecție socială, impozite și taxe, precum și din consilieri de la Cabinetul Avocatului Poporului. Acest raport special va fi finalizat la începutul anului 2017.

Scopul acestui raport este:

- *îmbunătățirea și actualizarea legislației privind veteranii de război și victimele războiului;*
- *securitatea socială, asistența medicală și alte beneficii relevante;*
- *atenuarea consecințelor psihosociale ale războiului și integrarea veteranilor de război și a victimelor războiului în societate;*
- *asistență adecvată pentru foștii membri ai personalului de menținere a păcii și cei care au luat parte la operațiuni similare, înainte, în timpul și după misiune.*

Dosar nr. 11.372/2016 Petenții și-au exprimat nemulțumirea față de tergiversarea soluționării dosarului penal înregistrat la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, reclamând în acest sens încălcarea art. 6 paragraful (1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Ca urmare a demersului întreprins, autoritatea sesizată ne-a comunicat rezoluția Inspecției Judiciare din care rezulta, în principal, că întârzierea în finalizarea cauzei nu s-a datorat unor cauze de ordin subiectiv, care ar putea fi imputabile procurorului de caz, ci unor cauze obiective (complexitatea cauzei, redeschiderea urmăririi penale ca urmare a desființării a trei soluții adoptate de către procurori, volumul de muncă al procurorului de caz). Urmare a răspunsului primit din partea autorității sesizate, am constatat că posibilitățile de acțiune ale instituției Avocatul Poporului în acest caz au fost atinse.

Dosar nr. 11.311/2016 Petenta a solicitat sprijinul instituției Avocatul Poporului în vederea recuperării sumei de bani investită la Fondul Național de Investiții, datorată potrivit Sentinței civile din 17 decembrie 2004, pronunțată de Tribunalul București, Secția a VI-a Comercială.

Față de aspectele sesizate, ne-am adresat Autorității pentru Administrarea Activelor Statului pentru examinarea situației prezentate.

Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului ne-a comunicat că datorită problemelor de ordin financiar apărute începând cu luna octombrie 2008 ca urmare a popririi conturilor A.A.A.S. de către creditorii ce au apelat la serviciile unor executori judecătorești (creditori FNI și alți creditori) instituția se află în imposibilitatea temporară de a pune în executare sentințele prin care a fost obligată la plata despăgubirilor către foștii deponenți FNI.

S-a mai menționat că A.A.A.S. trebuie să execute obligațiile de plată decurgând atât din sentințele civile pronunțate până în prezent, cât și din sentința penală nr. ccc/2007 (obligație preluată de la C.N.V.M. potrivit Legii nr. 113/2013), precum și din alte șase hotărâri judecătorești pronunțate ulterior, având ca obiect despăgubiri acordate foștilor investitori F.N.I. și alte creanțe deținute față de A.A.A.S. Obligațiile decurgând din popririle înființate pentru recuperarea sumelor depuse la F.N.I. nu au mai fost executate din anul 2012 datorită altor titluri executorii pentru care executorii judecătorești au obținut validarea popririi de către instanțe.

S-a concluzionat în sensul că o evaluare a posibilităților de a executa sentințele menționate este dificil de realizat în condițiile în care cuantumul despăgubirilor decurgând din titlurile executorii depășește cu mult resursele financiare ale A.A.A.S.

Dosar nr. 4140/2016 Petenta ne-a sesizat cu privire la tergiversarea soluționării dosarului penal aflat la Parchetul de pe lângă Tribunalul Ilfov, în care are calitatea de reclamantă.

Astfel, se susține că dosarul stă în nelucrare la Parchetul de pe lângă Tribunalul Ilfov deși persoana vătămată a făcut demersuri, a depus și a solicitat probe care au fost dispuse și de judecătorul de cameră preliminară. Deși s-a formulat o plângere pentru tergiversare, procurorul nu a răspuns până în prezent.

Față de aspectele sesizate ne-am adresat președintelui CSM pentru efectuarea de verificări, solicitând comunicarea rezultatului acestora.

Urmare a demersurilor întreprinse de instituția Avocatul Poporului, Inspekția Judiciară ne-a transmis că în urma verificărilor prealabile efectuate, nu au fost identificate date ori indicii din care să rezulte că procurorii vizați ar fi comis fapte ce ar putea constitui abateri disciplinare.

Totodată, procurorul care supraveghează cercetările a luat măsurile legale pentru efectuarea unei urmăriri penale complete în cauză, dispunând restituirea dosarului la organele de poliție cărora le-a indicat mijloacele de probă ce trebuie administrate precum și termenul de finalizare a cercetărilor.

Dosar nr. 788/2016 Petentul ne-a sesizat cu privire la modul de exercitare a dreptului de a lua legătura cu clientul său, arestat în Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Timiș, în scopul pregătirii apărării.

Față de aspectele invocate, ne-am adresat Inspectoratului de Poliție Județean Timiș.

Inspectoratul de Poliție Județean Timiș – Biroul Control Intern a comunicat că solicitarea unei împuterniciri avocațiale la fiecare vizită făcută persoanelor private de libertate se justifică prin aceea că acestea pot renunța la un apărător în timpul arestării preventive, iar solicitarea de prezentare a împuternicirii în original se întemeiază pe prevederile art. 5 alin. (1) și (4) din Ordinul Ministrului Justiției nr. 2714/C/2008.

Referitor la pretinsa neaprobare a vizitării clientului petentului după ora 16:00, s-a precizat că vizita din data de 18.11.2015 s-a desfășurat în intervalul 14:34 – 17:10. În ceea ce privește desfășurarea vizitelor în spații cu dispozitiv de separare, s-a mai precizat că nu a fost solicitată aprobarea desfășurării vizitei fără dispozitiv de separare.

Dosar nr. 12.569/2016 Petentul ne-a sesizat cu privire la neacordarea recompensei constând în permisiunea de a ieși din penitenciar (ci doar a recompenselor constând în suplimentarea dreptului la pachete și vizite), nemodificarea regimului de executare a pedepsei (din semideschis în deschis) și retragerea de la muncă în baza unui raport care nu i-a fost comunicat.

Față de cele expuse, ne-am adresat Penitenciarului Bârcea Mare. Autoritatea ne-a comunicat că deținuților li se poate acorda recompensa constând în permisiunea de ieșire din penitenciar în condițiile reglementate de prevederile art. 98-99 din Legea nr. 254/2013, art. 213 din Hotărârea Guvernului nr. 157/2016 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 254/2013 și a Deciziei nr. 443/2016 privind aprobarea procedurii de lucru pentru acordarea recompenselor pe baza sistemului de creditarea participării la activități și programe educative, de asistență psihologică

și asistență socială, activități lucrative precum și la prevenirea situațiilor de risc. S-a mai menționat, de asemenea, că în perioada 20.08.2015 - 29.01.2016, petentul a avut calitatea de inculpat într-un dosar aflat pe rolul Judecătoriei Deva, iar în perioada încarcerării la Penitenciarul Bârcea Mare a fost recompensat de 8 ori cu recompensa constând în suplimentarea drepturilor la pachete și/sau vizite.

Referitor la aspectele vizând regimul de executare, s-a precizat că petentul a fost analizat de comisia pentru stabilirea, individualizarea și schimbarea regimului de executare a pedepselor privative de libertate, la data de 13.01.2016 hotărându-se schimbarea regimului de executare din semideschis în deschis. Împotriva acestei hotărâri petentul a formulat plângere la judecătorul de supraveghere a privării de libertate, plângerea fiind admisă și dispunându-se anularea modificării regimului de executare a pedepsei, cu consecința menținerii regimului semideschis de executare a pedepsei. Plângerea formulată de Penitenciarul Bârcea Mare împotriva acestei soluții a fost respinsă prin sentința Judecătoriei Deva.

În ceea ce privește folosirea petentului la activități productive, s-a menționat că aceasta se realizează potrivit art. 78, art. 83 și art. 177 alin. (1), lit. a) din Legea nr. 254/2013 și a art. 13 alin. (1), (2) și art. 16 din Decizia Directorului A.N.P. nr. 619/2011 pentru aprobarea Instrucțiunilor privind organizarea muncii persoanelor private de libertate aflate în unitățile subordonate Administrației Naționale a Penitenciarelor.

În perioada încarcerării la Penitenciarul Bârcea Mare petentul a fost repartizat la muncă începând cu data de 30 iunie 2015.

La data de 27 ianuarie 2016, petentul a fost selecționat pentru prestarea de activități productive, iar la data de 23 iunie 2016 a fost retras de la locul de muncă la propunerea comisiei competente (consemnată în procesul-verbal nr. 27369/23.06.2016), propunere aprobată de directorul locului de deținere, având la bază raportul de retragere de la muncă nr. 28/22.06.2016, invocându-se ca motiv faptul că nu corespunde activităților desfășurate la cabinetul medical, dovedind interes scăzut pentru sarcinile ce îi reveneau. Împotriva hotărârii comisiei de selecționare la activități productive petentul a formulat plângere, respinsă ca neîntemeiată prin încheierea judecătorului de supraveghere a privării de libertate.

La data de 14 iulie 2016, petentul a fost analizat de comisia de selecționare și repartizare la muncă, fiind selecționat pentru activități lucrative – „deservire curățenie secția E1.”

DOMENIUL PROPRIETATE, MUNCĂ, PROTECȚIE SOCIALĂ, IMPOZITE ȘI TAXE

În anul 2016, în cadrul domeniului de activitate Proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe au fost soluționate **2051** petiții reprezentând un procent de 22,25% din numărul total de 9222 petiții înregistrate la instituția Avocatul Poporului (sediul central).

În funcție de specializările domeniului de activitate, cele 2051 petiții au fost structurate astfel:

1. **Proprietate: 1493** de petiții;
2. **Muncă: 298** de petiții;
3. **Protecție socială: 17** petiții;
4. **Impozite și taxe: 212** petiții.

Un număr de **31** de petiții au avut ca obiect specializări multiple.

Urmare a demersurilor efectuate de către Avocatul Poporului, începând cu anul 2015 și pe tot parcursul anului 2016, atât către Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, Ministerul Finanțelor

Publice cât și către Prim-Ministrul Guvernului României, **a fost adoptată de către Guvernul României Hotărârea nr. 864/2016 privind aprobarea schemei „Ajutor de minimis pentru asigurarea serviciilor silvice pentru fondul forestier proprietate privată a persoanelor juridice și fizice care desfășoară activități economice, dacă suprafața proprietății forestiere este mai mică sau egală cu 30 ha”** și a Procedurii de acordare de la bugetul de stat a costurilor serviciilor silvice pentru fondul forestier, proprietate privată a persoanelor juridice și fizice, care nu desfășoară activități economice, dacă suprafața proprietății forestiere este mai mică sau egală cu 30 ha.

- lipsa procedurii de efectuare a plății sumelor reprezentând taxa specială pentru autoturisme și autovehicule, taxa pe poluare pentru autovehicule sau taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule, precum și dobânzile calculate până la data plății integrale. În urma intervenției instituției Avocatul Poporului, **prin Ordinul comun al ministrului mediului, apelor și pădurilor și al președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală, a fost aprobată respectiva procedură, în aprilie 2016.**

Dosar nr. 6610/2016, respectiv nr. 11.158/2016: Petenții, proprietari ai terenului expropriat prin Decizia de Expropriere nr. 1317 din 18.09.2013, reclamă Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale pentru neplata despăgubirilor la care erau îndreptățiți (Hotărârea Guvernului nr. 377/2013 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 381/2009 privind declanșarea procedurilor de expropriere a imobilelor proprietate privată rămase de expropriat, situate pe amplasamentul lucrării de utilitate publică „Construcția autostrăzii București-Brașov, tronsonul București-Ploiești”).

Potrivit art. 9 alin. (4) din Legea nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local, cu modificările și completările ulterioare, „Transferul dreptului de proprietate asupra imobilelor din proprietatea privată a persoanelor fizice sau juridice în proprietatea publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale și în administrarea expropriatorului operează de drept la data emiterii actului administrativ de expropriere de către expropriator, ulterior consemnării sumelor aferente despăgubirii”.

Având în vedere că potrivit art. 21 din Legea nr. 255/2010 „În termen de cel mult 90 de zile de la data emiterii hotărârii de stabilire a cuantumului despăgubirilor, expropriatorul efectuează, prin transfer bancar sau numerar, plata despăgubirilor către titularii drepturilor de proprietate asupra imobilelor expropriate sau consemnarea acestora, potrivit prevederilor prezentei legi”, am sesizat Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România, solicitând să ne informeze care sunt motivele pentru care nu au efectuat plata despăgubirilor.

Ca urmare a demersurilor efectuate la Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale, Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere S.A. ne-a informat că:

- în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 792, din 7 octombrie 2016, a fost publicată Hotărârea Guvernului nr. 706 din 28 septembrie 2016 privind suplimentarea pe anul 2016 a sumei prevăzute ca justă despăgubire, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 381/2009 privind declanșarea procedurilor de expropriere a imobilelor proprietate privată rămase de expropriat, situate pe amplasamentul lucrării de utilitate publică „Construcția autostrăzii București-Brașov, tronsonul București-Ploiești”, precum și modificarea anexei la Hotărârea Guvernului nr. 381/2009;

- terenurile deținute de petenți sunt cuprinse în Anexa la Hotărârea Guvernului nr. 706/28.09.2016 la pozițiile 16,17 și 18;

- persoanele deținătoare a imobilelor expropriate vor fi notificate pentru a se prezenta la comisia de verificare a dreptului de proprietate sau a altor drepturi reale și acordarea despăgubirilor. În urma prezentării deținătorilor expropriați la comisie și a prezentării acordului cu privire la cuantumul despăgubirilor se va emite procesul verbal de identificare și constatare și Hotărârea de stabilire a despăgubirilor. În cazul în care nu sunt de acord cu cuantumul despăgubirilor în baza

hotărârii de stabilire a despăgubirii, pot contesta cuantumul despăgubirilor în termen de trei ani de la data primirii hotărârii.

Dosar nr. 458/2016 Petentul a reclamat că până la data sesizării instituției Avocatul Poporului, nu a fost pusă în executare Sentința civilă nr. NNNN/04.10.2007 a Tribunalului București, irevocabilă, prin care s-a modificat Dispoziția nr. NNNN/2005 a Primarului Municipiului București în sensul acordării de măsuri reparatorii prin echivalent pentru terenul în suprafață de 391,59 mp și pentru construcția în suprafață de 82 mp demolată.

Pentru clarificarea situației create, instituția Avocatul Poporului a sesizat Primăria Municipiului București-Direcția juridic.

Urmare a demersului întreprins, am fost informați că solicitarea petentului este în curs de soluționare. Ulterior, am revenit la Primăria Municipiului București solicitând comunicarea unei fotocopii a deciziei și totodată, dovada faptului că această decizie a fost comunicată petentului.

Autoritatea ne-a adus la cunoștință faptul că solicitarea petentului a fost soluționată prin emiterea Dispoziției Primarului General nr. NNNN/2016.

Dosar nr. 17.126/2016 Petentul ne-a sesizat în legătură cu o posibilă încălcare a art. 21 și art. 52 din Constituție României, privind accesul liber la justiție și dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică.

Astfel, acesta își exprima nemulțumirea față de prevederile art. 19 alin. (1) din Metodologia din 31 august 2016 privind organizarea și desfășurarea concursului pentru ocuparea funcțiilor de director și director adjunct din unitățile de învățământ preuniversitar, aprobată prin Ordinul Ministrului Educației Naționale și Cercetării Științifice nr. 5080/2016 potrivit căruia „Probele de concurs: „proba scrisă” și „analiza curriculumului vitae” nu se contestă”.

Față de cele menționate de petent, am sesizat conducerea Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice, care ne-a informat că, cele două probe au fost evaluate de către membrii comisiilor de concurs în prezența candidaților, ocazie cu care aceștia puteau formula observații în raport cu modalitatea de evaluare. Punctajele obținute pe baza evaluării erau asumate prin semnătură de către candidat.

De asemenea, am fost informați că s-au operat modificări în Proiectul Metodologiei privind organizarea și desfășurarea concursului pentru ocuparea funcțiilor de director și director adjunct din unitățile de învățământ preuniversitar cu personalitate juridică, în sensul acordării dreptului de contestare a tuturor probelor de concurs, metodologie ce urmează a fi aprobată prin ordin al ministrului educației și aplicată în următoarea sesiune de concurs.

Dosar nr. 15.845/2015 Petenta a reclamat că a solicitat în urmă cu doi ani asociației de proprietari construirea unei rampe de acces având în vedere că are un picior amputat, și, deși a solicitat sprijinul Serviciului Relații cu Asociațiile de Proprietari, situația nu a fost rezolvată.

În vederea soluționării problemei, instituția Avocatul Poporului a sesizat Primăria Sectorului 3 București.

Direcția Urbanism și Amenajarea Teritoriului din cadrul Primăriei Sectorului 3 București ne-a comunicat că în urma verificării bazei electronice de date a programului de Registratură din anul 2013 până la acea dată, nu figura nicio cerere depusă pentru construirea unei rampe de handicap, pentru executarea căreia trebuie obținută autorizație de construire, menționându-se totodată documentele necesare eliberării acesteia.

Având în vedere că petenta ne-a dovedit că a sesizat această problemă Primăriei sector 3 București fără a primi sprijinul solicitat, am sesizat, din nou, Primăria Sectorului 3 București.

Direcția Comunicare din cadrul Primăriei Sectorului 3 București ne-a informat cu privire la construirea unei rampe de handicap, că aceasta excedează competenței Serviciului Relații cu Asociațiile de Proprietari.

Petenta a revenit și ne-a informat că în urma intervenției instituției Avocatul Poporului, Asociația de proprietari a construit o rampă de acces.

Dosar nr. 16.556/2015 Petentul a reclamat că nu a fost stabilită procedura de efectuare a plății sumelor reprezentând taxa specială pentru autoturisme și autovehicule, taxa pe poluare pentru autovehicule sau taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule, precum și dobânzile calculate până la data plății integrale prin ordinul ministrului mediului, apelor și pădurilor și al președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală. Potrivit art. 12 alin. (8) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 9/2013 privind timbrul de mediu pentru autovehicule, după cum a fost modificat și completat prin Ordonanța Guvernului nr. 40 din 26 august 2015 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 9/2013 privind timbrul de mediu pentru autovehicule, *„Procedura de efectuare a plății sumelor reprezentând taxa specială pentru autoturisme și autovehicule, taxa pe poluare pentru autovehicule sau taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule, precum și dobânzile calculate până la data plății integrale va fi stabilită prin ordin al ministrului mediului, apelor și pădurilor și al președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală”*.

Instituția Avocatul Poporului a sesizat Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, precum și Agenția Națională de Administrare Fiscală.

Agenția Națională de Administrare Fiscală a comunicat instituției Avocatul Poporului că a fost elaborat proiectul de ordin comun al ministrului mediului, apelor și pădurilor și al președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală, proiect care a fost semnat până la nivelul președintelui A.N.A.F., la data respectivei sesizări aflându-se în curs de avizare la nivelul Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor.

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor a comunicat instituției Avocatul Poporului că proiectul de ordin comun al ministrului mediului, apelor și pădurilor și al președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală a fost supus dezbaterii publice, iar după expirarea termenului legal de consultare publică, va depune toate diligențele în vederea publicării cu celeritate în Monitorul Oficial.

În data de 4 aprilie 2016, instituția Avocatul Poporului a revenit cu un nou demers în atenția ministrului Mediului, Apelor și Pădurilor.

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor a comunicat instituției Avocatul Poporului că Ordinul ministrului mediului, apelor și pădurilor și președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 682 din 7 aprilie 2016 pentru aprobarea Procedurii de restituire a sumelor prevăzute la art. 7, 9 și 12 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 9/2013 privind timbrul de mediu pentru autovehicule, precum și a sumelor stabilite de instanțele de judecată prin hotărâri definitive și pentru aprobarea modelului și conținutului unor formulare, a fost publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 274 din 12 aprilie 2016.

La data redactării raportului, a fost adoptată de Parlament și promulgată de Președintele României Legea nr. 1 din 6 ianuarie 2017 privind eliminarea unor taxe și tarife, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, documentul fiind publicat în Monitorul Oficial nr. 15 din 6 ianuarie 2017. Acest act normativ abrogă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 9/2013 privind timbrul de mediu pentru autovehicule, începând cu data de 1 februarie 2017.

DOMENIUL PRIVIND PREVENIREA TORTURII ȘI A ALTOR PEDEPSE ORI TRATAMENTE CU CRUZIME, INUMANE SAU DEGRADANTE ÎN LOCURILE DE DETENȚIE

În ceea ce privește *activitatea Domeniului pentru prevenirea torturii, pentru anul 2016*, importante sunt următoarele aspecte:

- colaborarea Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție cu asociațiile profesionale (Colegiul Medicilor din România, Colegiul Psihologilor din România, Colegiul Național al Asistenților Sociali din România);

- vizita în România a delegației Subcomitetului ONU de prevenire a torturii și a pedepselor ori tratamentelor inumane sau degradante (SPT), ce a avut loc în perioada 3-12 mai 2016, ocazie cu care delegația s-a întâlnit cu Avocatul Poporului și Adjunctul Avocatului Poporului, precum și cu experți/consilieri din cadrul MNP;

- Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție, îndeplinind atribuțiile de MNP a aderat la Rețeaua MNP-urilor din Sud Estul Europei, în cadrul Reuniunii Rețelei Mecanismelor Naționale de Prevenire din Sud Estul Europei (SEE NPM Network Meeting 2016), eveniment organizat de instituția Ombudsmanului din Austria, în perioada 10-12 octombrie 2016.

Aderarea la Rețeaua MNP-urilor din Sud-Estul Europei reprezintă pentru fiecare MNP un mijloc eficient pentru realizarea schimbului de experiență și pentru îmbogățirea cunoștințelor referitoare la activitatea de monitorizare a locurilor de detenție. Scopul Rețelei este de a stabili cooperarea MNP-urilor și schimbul de experiență între acestea, de a crea sinergie între membrii Rețelei, de a oferi susținere membrilor Rețelei și de a crea condiții pentru îndeplinirea efectivă a mandatului MNP specificat de OPCAT.

Menționăm că activitatea Rețelei MNP-urilor din Sud-Estul Europei presupune întâlniri regulate, întâlniri tematice, vizitarea locurilor de detenție, crearea de grupuri de lucru pentru diverse teme (jurisprudență, sănătate), împărtășirea cunoștințelor dobândite între membrii rețelei.

- au fost adoptate o serie de acte normative (Hotărâri de Guvern, ordine și decizii ale Directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor) ca urmare a întocmirii *Raportului special privind condițiile de detenție din penitenciare și centre de reținere și arestare preventivă, factori determinanți în respectarea demnității umane și a drepturilor persoanelor private de libertate*, dintre care menționăm, în special, **Regulamentul de aplicare a Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal**;

- organizarea Conferinței cu tema „*OPCAT 10 ani de prevenire a torturii. Activitatea Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție în primii ani de exercitare a atribuțiilor de Mecanism Național de Prevenire*”, eveniment ce s-a desfășurat în București, la data de 9 noiembrie 2016;

- în materia persoanelor cu **tulburări psihice** de remarcă elaborarea și publicarea Ordinului Ministrului Sănătății nr. 488 din 15 aprilie 2016 pentru aprobarea Normelor de aplicare a Legii sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice nr. 487/2002;

- referitor la condițiile în care sunt îngrijite **persoanele vârstnice**, precizăm că în urma vizitei membrilor echipei Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție într-un cămin pentru persoane vârstnice, au fost constatate deficiențe grave referitoare la condițiile de cazare și la celelalte servicii acordate persoanelor vârstnice, fapt ce a generat demersuri din partea Agenției Județene pentru Plăți și Inspecție Socială Gorj. Aceasta a efectuat acțiuni de control și a constatat că în centru se desfășurau activități care puteau prezenta risc pentru starea de sănătate a

beneficiarilor și a solicitat a se efectua verificări și a se lua măsurile legale, ce se impun în astfel de situații atât de Direcția de Sănătate Publică a Județului Gorj, cât și de Direcția Sanitar Veterinară și Pentru Siguranța Alimentelor Gorj.

Direcția Sanitar Veterinară și Pentru Siguranța Alimentelor Gorj a efectuat control la căminul pentru persoane vârstnice și a aplicat amenzi în valoare de 4000 lei, iar Direcția de Sănătate Publică Gorj urmare a controlului efectuat, **a desființat căminul**, beneficiarii fiind mutați în două locații din Târgu Jiu.

- referitor la **situația migranților**, în cadrul conferințelor la care au participat membrii Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție s-a discutat despre: gestionarea situației migranților în țările de tranzit, țările de origine și țările de destinație; rolul Ombudsmanului în situația migranților, având în vedere rolul acestuia în apărarea drepturilor omului și atitudinea sa proactivă; colaborarea dintre state pentru rezolvarea crizei migranților; situația copiilor lipsiți de orice formă de protecție;

- un alt aspect constatat cu ocazia vizitelor desfășurate în locurile de detenție îl reprezintă **lipsa personalului specializat** (medici, psihologi, asistenți sociali) în centre pentru migranți, cămine pentru persoanele vârstnice, penitenciare, spitale de psihiatrie;

- în cazul **centrelor de reținere și arestare preventivă**, în urma vizitelor efectuate în unele dintre aceste centre, s-au îmbunătățit condițiile de detenție (CRAP Vaslui, CRAP Timiș);

- au fost formulate propuneri de modificare a Legii nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului privind:

- constituirea MNP-ului ca structură distinctă de celelalte domenii de activitate ale instituției Avocatul Poporului, având autonomie funcțională, operațională, financiară și de personal;

- soluționarea petițiilor referitoare la actele de tortură de către domeniile de activitate ale instituției Avocatul Poporului, care îndeplinesc rol reactiv, astfel ca Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție să îndeplinească rol preventiv;

- întocmirea Raportului anual de activitate al Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție separat de Raportul anual al instituției Avocatul Poporului;

- valorificarea de către Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție a rapoartelor transmise de organizațiile neguvernamentale cu prilejul monitorizării condițiilor din centrele regionale de cazare și proceduri pentru solicitanții de azil, precum și în cazul monitorizării respectării drepturilor migranților cu ședere ilegală pe timpul desfășurării activității de returnare forțată sub escortă de pe teritoriul României;

- asigurarea de către instituția Avocatul Poporului a plății cheltuielilor de transport și cazare a reprezentanților organizațiilor neguvernamentale efectuate cu ocazia vizitelor desfășurate în locurile de detenție de către Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție;

- remunerarea și acordarea sporurilor membrilor echipei de vizită din cadrul Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție, în condițiile legii;

- asigurarea garanțiilor și sprijinul autorităților pentru desfășurarea activității Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție și altele.

Datele statistice în ceea ce privește vizitele efectuate de Domeniul privind prevenirea torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante în locurile de detenție corespunzătoare celor 2 ani de activitate ai acestui nou domeniu **indică o creștere de la 54 de vizite efectuate în anul 2015, la 85 în anul 2016.**

FIȘE DE CAZ: vizita efectuată la Spitalul de Psihiatrie Poiana Mare Dolj. Cu ocazia vizitei s-au constatat următoarele:

Asistența medicală se asigură în regim de spitalizare continuă, pacienții fiind internați în următoarele situații: urgențele psihiatrice (situațiile în care este pusă în pericol viața pacientului sau a celor din jur), care necesitau supraveghere medicală continuă; internările nevoluntare dispuse de

medicul psihiatru și confirmate de instanța judecătorească; cazurile în care diagnosticul nu poate fi stabilit în ambulatoriu; situațiile în care tratamentul nu poate fi aplicat în condițiile asistenței medicale ambulatorii; alte situații bine justificate de către medicul care face internarea și avizate de către medicul șef de secție (transfer interspitalicesc); internările prevăzute de către articolul 110 Cod Penal și articolele 247, 248 din Codul de Procedură Penală, care sunt dispuse de către instanța penală și dirijate de către Direcția de Sănătate Publică către Spitalul de Psihiatrie Poiana Mare.

În momentul internării, înainte de efectuarea oricărei proceduri clinice sau terapeutice, pacientul semna un consimțământ informat standardizat, care conținea informații despre drepturile și libertățile pacienților, modul de stabilire a diagnosticului, scopul tratamentului, beneficiile și efectele adverse, alternativele terapeutice, investigațiile. Pacientul era informat și despre măsurile aplicate în cazul apariției situațiilor de urgență în timpul internării. În cazul pacienților fără discernământ, informațiile erau comunicate reprezentantului legal; de asemenea, pacienții aveau dreptul să-și aleagă un reprezentant convențional.

Saloanele erau luminate natural, într-o stare de igienă corespunzătoare, era ordine, curățenia se efectua în fiecare tură, de două ori pe zi, **dar în unele dintre saloanele vizitate s-a constatat prezența muștelor, la ferestre neexistând montate site de protecție.** În saloane erau montate între trei și șase paturi, cu lenjerie curată, erau dotate cu mobilier standard, iar într-un salon unde erau internați pacienți cu spitalizări de lungă durată, au fost adăugate piese de mobilier personal pentru îmbunătățirea confortului și personalizarea spațiului.

Toate pavilioanele dispuneau la fiecare nivel de câte un club, dotat cu televizor.

Grupurile sanitare, atât cele pentru personal, cât și cele pentru pacienți, erau curate și dotate corespunzător, existând un număr suficient de toalete și lavoare, amenajate astfel încât să asigure intimitatea, confortul și siguranța pacienților (elemente de susținere la toalete pentru persoanele cu dizabilități fizice). **Cabinele de duș însă, care erau poziționate alături de grupurile sanitare, nu asigurau intimitatea persoanelor internate, în fiecare cabină fiind montate două sau trei dușuri, fără a fi separate între ele.**

Dezinsecția, dezinfecția și deratizarea au fost realizate în lunile aprilie și iunie 2016 de o firmă specializată cu care spitalul avea contract, precum și de către compartimentul de specialitate al spitalului.

Aprovizionarea cu apă se făcea din puțuri proprii forate, iar calitatea apei se verifica permanent de o firmă specializată, în baza unui contract încheiat. Căldura și apa caldă erau asigurate de o centrală termică proprie, alimentată cu păcură, apa caldă fiind asigurată permanent.

Pregătirea hranei se realiza în bucătăria spitalului, iar aprovizionarea cu alimente se făcea săptămânal de la firmele cu care spitalul avea contracte încheiate. Alimentele erau depozitate în magazia amenajată, dotată corespunzător, cu combine frigorifice și rafturi de depozitare. Hrana se pregătea pe regimuri alimentare, avea gust, miros, consistență și aspect corespunzătoare, **însă în ziua vizitei nu se pregătise până la ora mesei meniul pentru diabetici.**

Numărul de posturi prevăzut pentru medici cu specialitatea psihiatrie era de 27, posturile ocupate fiind doar 13. În afara personalului de specialitate (psihiatrie), existau șase medici generaliști și un medic internist.

Diagnosticile cel mai frecvent întâlnite erau reprezentate de psihozele cronice (schizofrenie, tulburare bipolară), dar și toxicomanii (alcoolism), tulburări organice de personalitate, tulburări depresive și retard mental.

Pe întreaga durată a internării, tratamentul farmacologic, individualizat și adaptat la condiția pacientului, era susținut de mijloace educaționale (consiliere medicală).

Medicația era prescrisă conform protocoalelor terapeutice standard și era consemnată în foaia de observație de către medicul curant, respectiv de către medicul de gardă în cazul suplimentelor administrate în serviciul de gardă (cu menționarea orei și a motivului suplimentării).

Farmacia spitalului funcționa într-un spațiu corespunzător, era dotată cu mobilier adecvat și frigider unde erau păstrate produsele medicamentoase care necesitau depozitarea la temperatura standard de 4°C, dispunând și de un spațiu destinat preparării rețetelor magistrale. Achiziționarea medicamentelor se realiza prin sistemul licitațiilor publice, existând contracte încheiate cu șase distribuitori farmaceutici.

Spitalul dispunea de un laborator a cărui activitate era asigurată de un medic specialist, un biochimist și un asistent de specialitate.

Permanența medicală era asigurată de către doi medici și trei cadre medii și auxiliare pentru fiecare pavilion. Se întocmeau procese verbale după fiecare tură, un raport de gardă pentru medici, precum și un proces verbal de predare-primire a cazurilor cu probleme speciale, completat la schimbul de tură.

Referitor la conținerea și izolarea pacienților, în registrul de conținere/izolare, în cursul anului 2016 a fost consemnat un număr de 19 izolări/conținări. În foile de observație măsura restrictivă era descrisă corect, însă în registrul de conținere/izolare **nu era specificată clar măsura restrictivă în 14 dintre cazuri, precum și numele personalului medical și auxiliar care a participat la aplicarea măsurii restrictive**. Izolarea, în cazurile în care s-a impus, s-a realizat în una din cele șase camere de izolare existente la nivelul a trei pavilioane, în momentul vizitei două dintre acestea aflându-se în curs de renovare și modernizare. S-a constatat că încăperile erau de dimensiuni corespunzătoare, iluminate și aerisite adecvat, cu posibilitatea oferirii unei libertăți corespunzătoare de mișcare, sub monitorizare continuă. Pereții erau acoperiți cu material durabil, dintr-o singură bucată, fără îmbinări vizibile. Lavoarul și vasul de toaletă erau de tip monobloc (antivandal), confecționate din inox, în stare bună de funcționare. Conținerea se realiza prin imobilizare parțială, cu ajutorul unor curele ajustabile, prezentate membrilor echipei de vizită, confecționate din material conform normelor în vigoare, prevăzute cu un sistem pentru prindere de pat și manșete pentru articulațiile carpiene, tarsiene, torace și genunchi. Starea pacienților era evaluată la fiecare 15 minute, fără a se depăși durata de patru ore. Nici în cazul izolării, nici al conținării, nu s-au consemnat cazuri de provocare a leziunilor fizice la pacienți sau personal. Ambele proceduri au fost folosite ca ultimă opțiune, în scopul prevenirii unei vătămări sau autovătămări. În cazul administrării de suplimente medicamentoase, s-a monitorizat permanent posibilitatea apariției efectelor secundare, cu respectarea integrității somatice a pacientului.

Asistența psihologică era asigurată de trei psihologi, fiecare având propriul cabinet, cu o dotare tehnică precară (mobilier vechi, uzat, insuficient). Din punct de vedere metodologic psihologii utilizau teste cu licență. În timpul vizitei s-au solicitat evaluările psihologice efectuate pacienților și au fost prezentate diverse desene și teste aplicate (multe nedatate). Nu exista o interpretare a testelor, iar rezultatele acestora nu erau evaluate și nu se concretizau într-un profil psihologic al pacientului, neexistând corelare și interpretare unitară pentru fiecare pacient. Niciun pacient nu avea dosar personal de asistență psihologică. **S-a constatat că nu au fost identificate nevoile de natură psihologică ale pacienților și nici grupurile vulnerabile din spital (persoane cu risc suicidar, cu risc crescut de agresivitate, victime ale traumelor etc.), astfel încât ulterior să poată fi inițiată o intervenție psihologică specifică pe problema identificată**. Terapia de grup nu se desfășura după un protocol, iar participanții nu erau selectați conform unor criterii comune. Nu au putut fi prezentate fișe de consiliere psihologică și procedura aplicată în cazurile persoanelor agresive, celor cu risc de suicid etc., precum și modalitatea de intervenție în situație de criză.

Spitalul avea angajate patru persoane pe post de asistenți sociali, dar acestea nu aveau diplomă de licență în domeniul asistență socială, fiind calificate ca asistenți medico-sociali, iar două dintre acestea aveau studii postliceale absolvite cu certificat de competență ca asistent social. Pacienții nu petreceau suficient timp în activități de terapie ocupațională, ergoterapie, reabilitare socială.

Pacienții aveau posibilitatea de a contacta aparținătorii prin telefoanele instalate în fiecare pavilion, iar accesul acestora în spital era permis în baza unui program de vizită aprobat de conducerea spitalului. De asemenea, pacienții aveau acces în permanență la bunurile personale, primite direct sau prin colete de la aparținători, iar deschiderea pachetelor primite se făcea în prezența personalului, pentru a evita posibilul acces al pacienților la obiecte contondente sau produse toxice și pentru a preveni producerea de incidente.

Din interviurile cu pacienții a reieșit că erau mulțumiți de condițiile de cazare și de hrana primită, dar au existat și câteva nemulțumiri în legătură cu comportamentul agresiv al unor infirmieri. În **Registrul de sugestii și reclamații** (în fiecare pavilion existau două cutii poștale destinate depunerii formularelor de sugestii și reclamații) **erau consemnate patru reclamații referitoare la comportamentul neadecvat al unui infirmier față de pacienți. Acesta a fost sancționat disciplinar și se afla din nou în cercetare.**

ACTIVITATEA BIROURILOR TERITORIALE ALE INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI

Pentru a crea tuturor cetățenilor, atât din zonele urbane, cât și celor din zonele rurale, posibilitatea de a beneficia de prevederile Legii nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, la nivel teritorial au fost înființate 14 birouri. Aceste birouri teritoriale își desfășoară activitatea pe raza teritorială de competență jurisdicțională a curților de apel, fiind organizate în: Alba-Iulia, Bacău, Brașov, Constanța, Cluj-Napoca, Craiova, Galați, Iași, Oradea, Pitești, Ploiești, Suceava, Târgu-Mureș și Timișoara.

Astfel, la nivelul birourilor teritoriale ale instituției Avocatul Poporului sunt soluționate petiții, prin demersuri întreprinse la autoritățile administrației publice locale, se acordă audiențe cetățenilor și se asigură serviciul de dispecerat, prin preluarea apelurilor telefonice ale acestora, sunt efectuate anchete cu scopul de a verifica existența/inexistența încălcării ori restrângerii drepturilor cetățenești ori de a verifica veridicitatea susținerilor autorităților, iar în cazul în care aspectele semnalate nu intră în sfera atribuțiilor instituției, cetățenii sunt îndrumați cu privire la demersurile pe care trebuie să le întreprindă, în vederea soluționării problemelor cu care aceștia se confruntă. Totodată, menționăm că activitatea birourilor teritoriale constă și în promovarea instituției Avocatul Poporului și reprezentarea instituției Avocatul Poporului la evenimente (seminarii, conferințe, mese rotunde etc.), organizate la nivel local.

La nivelul anului 2016, activitatea birourilor teritoriale s-a concretizat în: soluționarea unui număr de **3230 de petiții**, verificarea veridicității informațiilor din mass-media în **88 sesizări din oficiu**, efectuarea a **97 anchete**, acordarea a **12.096 de audiențe**, înregistrarea a **5319 de apeluri telefonice prin serviciul dispecerat** și **772 activități informative**

RESURSE UMANE, MATERIALE ȘI BUGETARE

Instituția este condusă de Avocatul Poporului, asistat de 5 adjuncți care sunt asimilați secretarilor de stat, specializați pe cinci domenii de activitate din cele cinci existente.

În teritoriu, activitatea se desfășoară prin cele 14 birouri teritoriale, organizate pe criteriul geografic al curților de apel, precum și prin cele 4 centre zonale ale Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în Locurile de Detenție.

Personalul existent în instituție de 128 salariați, este format din: 6 demnitari, 1 director coordonator, 1 șef serviciu, 4 șefi de birou, 50 consilieri, 42 experți, 9 referenți, 7 angajați ca personal tehnico-administrativ, la care se adaugă 7 consilieri și un referent cu jumătate de normă la cabinetul Avocatului Poporului.

Instituția Avocatul Poporului și-a desfășurat activitatea în anul 2016 cu o schemă de personal ce a cuprins un număr de 147 de posturi finanțate, din care 139 de posturi repartizate la sediul central și la birourile din teritoriu, precum și la cele patru centre zonale; iar 8 posturi la cabinetul Avocatului Poporului.

La începutul anului 2016 au fost înregistrați 115 salariați și 32 posturi vacante. În cursul anului, în perioada ianuarie - decembrie au avut loc 18 intrări și 5 ieșiri.

La sfârșitul anului 2016 au fost înregistrate 19 posturi vacante, astfel: șef birou (1), consilieri (8), expert (6), șofer (3) și referenți (1).

Personalului instituției Avocatul Poporului îi sunt aplicabile prevederile Statutului personalului din structurile de specialitate ale Parlamentului.

*

În vederea desfășurării activității în anul 2016, instituției Avocatul Poporului i s-au alocat prin **Legea nr. 339/2015 a bugetului de stat pe anul 2016**, credite în valoare de **10.400.000 lei**.

Andreea Băicoianu,

*Șef Birou analiză acte normative, relații externe și
comunicare*

EMITEREA PAȘAPORTULUI ÎN CAZUL MINORILOR ÎNCREDINȚAȚI UNUIA DINTRE PĂRINȚI DUPĂ 15 FEBRUARIE 2013

„Locuiesc în Austria împreună cu familia. Din prima căsătorie am un copil care locuiește cu mine și care mi-a fost încredințat prin hotărâre judecătorească. Pașaportul copilului meu a expirat, iar tatăl biologic refuză să îmi dea procură pentru a-i face un pașaport nou. În temeiul dreptului la informație, vă solicit să îmi comunicați cum ar trebui să procedez în acest caz. M.D – Austria”

Potrivit art. 17 din Legea nr. 248 din 20 iulie 2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate, „(1) Minorilor cetățeni români care nu se află în una dintre situațiile de suspendare a exercitării dreptului la libera circulație în străinătate li se eliberează pașapoarte simple electronice în următoarele condiții:

a) în cazul **minorului care nu a împlinit vârsta de 14 ani**, numai la cererea ambilor părinți, a părintelui supraviețuitor, a părintelui căruia i-a fost încredințat prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă și irevocabilă, a părintelui care exercită singur autoritatea părintească în temeiul unei hotărâri judecătorești rămasă definitivă și irevocabilă ori în temeiul unei hotărâri judecătorești rămasă definitivă pentru procesele începute cu data de 15 februarie 2013 sau, după caz, a reprezentantului legal;

b) în cazul **minorului care a împlinit vârsta de 14 ani**, la cererea acestuia, numai cu acordul ambilor părinți, a părintelui supraviețuitor, a părintelui căruia i-a fost încredințat prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă și irevocabilă, a părintelui care exercită singur autoritatea părintească în temeiul unei hotărâri judecătorești rămasă definitivă și irevocabilă ori în temeiul unei hotărâri judecătorești rămasă definitivă pentru procesele începute cu data de 15 februarie 2013 sau, după caz, a reprezentantului legal.

(2) **Emiterea pașaportului simplu electronic pentru minor, în situația în care există neînțelegeri între părinți cu privire la exprimarea acordului ori unul dintre părinți se află în imposibilitatea de a-și exprima voința, cu excepția situațiilor prevăzute la art. 17 ind. 1 alin. (1) lit. e), se efectuează numai după soluționarea acestor situații de către instanța de judecată, care se pronunță în condițiile legii”.**

Totodată, conform prevederilor art. 7 din Norme Metodologice din 26 ianuarie 2006 de aplicare a Legii nr. 248/2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate, aprobate de H.G. nr. 94/2006, „(1) Cererile care privesc eliberarea unui pașaport simplu electronic pentru **minorii care nu au împlinit vârsta de 14 ani** se formulează de către:

a) ambii părinți;

b) părintele imputernicit de celălalt părinte printr-o procură specială ori care are acordul scris al celuilalt părinte pentru eliberarea pașaportului;

c) **părintele căruia i-a fost încredințat minorul prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă și irevocabilă ori care exercită singur autoritatea părintească în temeiul unei hotărâri judecătorești rămasă definitivă și irevocabilă sau în temeiul unei hotărâri judecătorești rămasă definitivă pentru procesele începute cu data de 15 februarie 2013.**

În conformitate cu prevederile legale susmenționate, în cazul părintelui căruia i-a fost încredințat minorul prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă și irevocabilă, ori a părintelui care exercită singur autoritatea părintească în temeiul unei hotărâri judecătorești rămasă definitivă și irevocabilă ori în temeiul unei hotărâri judecătorești rămasă definitivă pentru procesele începute cu data de 15 februarie 2013, nu este necesar acordul/hotărâre judecătorească rămasă definitivă și

irevocabilă ori hotărâre judecătorească rămasă definitivă, pentru procesele începute cu data de 15 februarie 2013 prin care instanța a suplinat acordul celuilalt părinte pentru eliberarea pașaportului sau o procură specială din partea celuilalt părinte pentru eliberarea pașaportului minorului.

*Carla Cozma, consilier coordonator
Biroul Teritorial Iași*

**APRECIERI ASUPRA CONSTITUȚIONALITĂȚII DISPOZIȚIILOR ART. 182
ALIN. (2) ȘI ART. 183 DIN CODUL DE PROCEDURĂ CIVILĂ, REPUBLICAT, DIN
PERSPECTIVA ART. 1 ALIN. (5), ART. 16 ALIN. (1), ART. 21 ALIN. (1)-(3) ȘI ART. 126
ALIN. (2) DIN CONSTITUȚIE**

Prin **normele precitate** sunt stabilite următoarele:

- **art. 182 alin. (2): Împlinirea termenului** „Cu toate acestea, dacă este vorba de un act ce trebuie depus la instanță sau într-un alt loc, termenul se va împlini la ora la care activitatea încetează în acel loc în mod legal, dispozițiile art. 183 fiind aplicabile”;

- **art. 183: Actele depuse la poștă, servicii specializate de curierat, unități militare sau locuri de deținere** „(1) Actul de procedură depus înăuntrul termenului prevăzut de lege prin scrisoare recomandată la oficiul poștal sau depus la un serviciu de curierat rapid ori la un serviciu specializat de comunicare este socotit a fi făcut în termen. (2) Actul depus de partea interesată înăuntrul termenului prevăzut de lege la unitatea militară ori la administrația locului de deținere unde se află această parte este, de asemenea, considerat ca făcut în termen. (3) În cazurile prevăzute la alin. (1) și (2), recipisa oficiului poștal, precum și înregistrarea ori atestarea făcută, după caz, de serviciul de curierat rapid, de serviciul specializat de comunicare, de unitatea militară sau de administrația locului de deținere, pe actul depus, servesc ca dovadă a datei depunerii actului de către partea interesată”.

Textele de lege criticate reglementează termenul de depunere a actelor procedurale, raportat la programul de lucru de la locul depunerii actului (instanță, oficiu poștal și altele), precum și a actelor depuse la poștă, servicii specializate de curierat, unități militare sau locuri de deținere, iar instituirea acestora are în vedere securitatea și stabilitatea raporturilor juridice.

Astfel, legat de posibila neclaritate a unor sintagme folosite de legiuitor, cum ar fi „serviciu specializat în comunicare”, cuprinse în normele criticate, care ar fi de natură să aducă atingere prevederilor art. 1 alin. (5) din Constituție, precizăm că, în fapt, dispozițiile art. 182 alin. (2) și art. 183 din Codul de procedură civilă, republicat, îndeplinesc cerințele instituite de Constituție cu privire la claritatea normei.

Principiul legalității presupune existența unor norme de drept intern suficient de accesibile, precise și previzibile în aplicarea lor, astfel cum reiese din jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului (Hotărârea din 5 ianuarie 2000, pronunțată în Cauza Beyler împotriva Italiei, paragraful 109, și Hotărârea din 8 iulie 2008, pronunțată în Cauza Fener Rum Patrikligi împotriva Turciei, paragraful 70). Din această perspectivă, principiul legalității, statuat la nivel comunitar prin **art. 7 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale** și consacrat la nivel național de **art. 1 alin. (5) din Legea fundamentală**, implică o obligație pozitivă a legiuitorului, de a reglementa prin texte clare și precise.

Norma juridică trebuie să fie enunțată cu suficientă precizie pentru a permite cetățeanului să își controleze conduita, să fie capabil să prevadă, într-o măsură rezonabilă, fața de circumstanțele speței, consecințele care ar putea rezulta dintr-o anumită faptă. Însă, având în vedere că datorită caracterului de generalitate al legilor, redactarea acestora nu poate avea o precizie absolută, cerința de previzibilitate a normei se poate complini printr-o interpretare judiciară coerentă și previzibilă.

Așa fiind, în cauza de față, apreciem că textul legal criticat este suficient de precis și clar pentru a se observa cu ușurință termenul de îndeplinire a actelor procedurale, dar și mijloacele pe care părțile interesate le au la îndemână pentru depunerea actelor procedurale personal sau prin reprezentant, prin poștă, curier rapid sau prin intermediul unui serviciu specializat de comunicare, a poștei electronice sau al faxului, de natură să faciliteze comunicarea rapidă a actelor de procedură.

De asemenea, considerăm că normele criticate se aplică în mod egal tuturor justițiabililor, fără discriminări și fără privilegii. De altfel, Curtea Constituțională a statuat, în mod constant, în jurisprudența sa, că principiul egalității presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. În același sens este și jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, care a stabilit că dreptul de a nu fi discriminat, garantat de Convenție, este încălcat nu numai atunci când statele tratează în mod diferit persoane aflate în situații analoage, fără a exista justificări obiective și rezonabile (Hotărârea din 28 octombrie 1987, pronunțată în Cauza Inze împotriva Austriei). Or, în speță, termenele de depunere a actelor procedurale sunt stabilite în funcție de un criteriu obiectiv raportat la justițiabil, și anume, programul de lucru al locului de depunere sau modalitatea de depunere a actului de procedură, aleasă de justițiabil.

În ceea ce privește accesul liber la justiție, acesta presupune accesul la mijloacele procedurale prin care se înfăptuiește justiția, iar stabilirea unui termen pentru depunerea actelor procedurale face parte din regulile de desfășurare a procesului în fața instanțelor judecătorești.

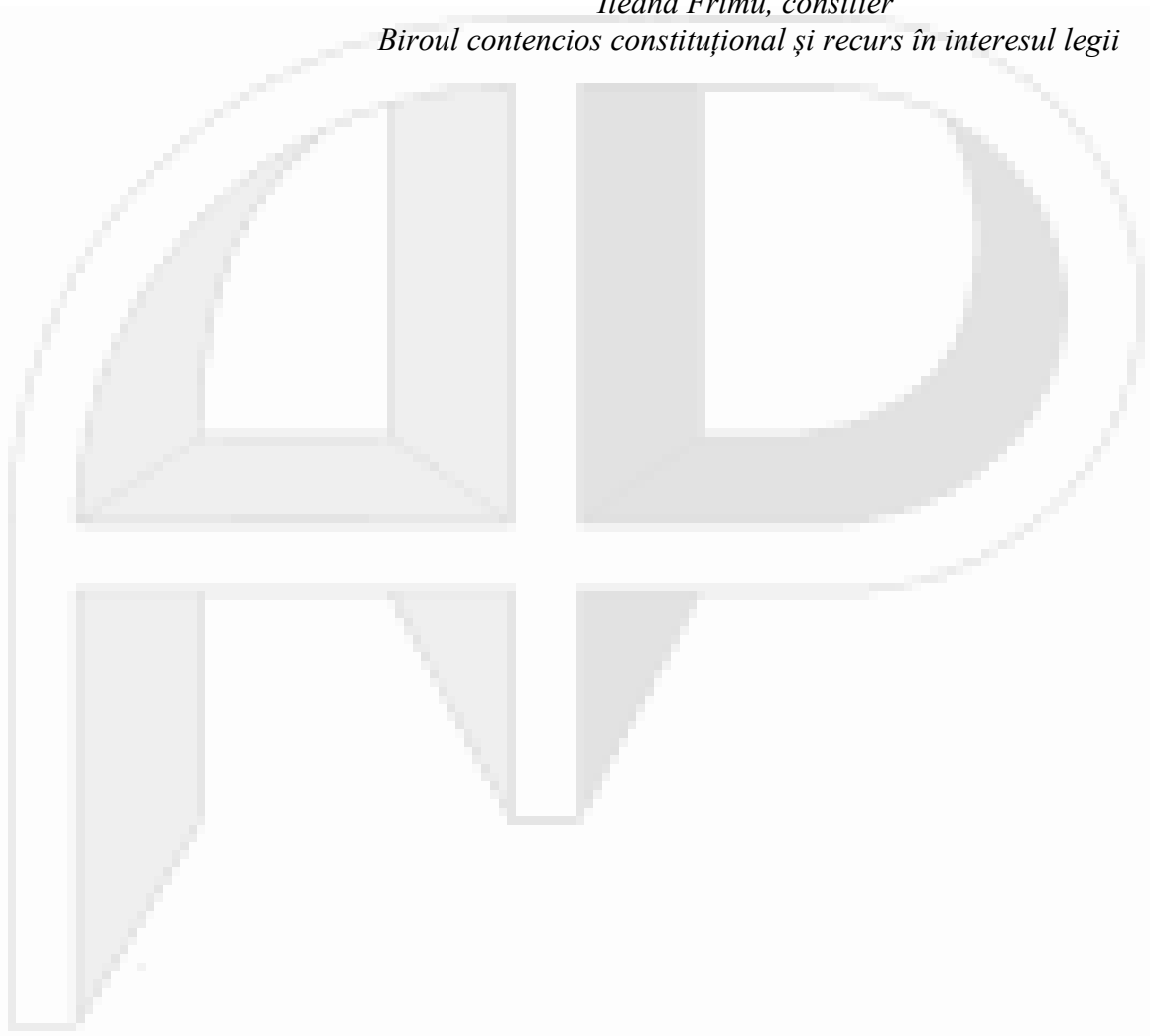
În jurisprudența sa recentă, și anume **Decizia nr. 605/2016**, instanța de contencios constituțional a observat că „*Legea fundamentală nu interzice stabilirea prin lege a anumitor condiții sau reguli de procedură în privința exercitării acestui drept*”. S-a mai reținut că „*stabilirea unor condiționări pentru introducerea acțiunilor în justiție nu constituie o încălcare a acestui drept fundamental, întrucât accesul liber la justiție presupune accesul la mijloacele procedurale prin care justiția se înfăptuiește și este de competența exclusivă a legiuitorului de a institui regulile de desfășurare a procesului în fața instanțelor judecătorești (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 1 din 8 februarie 1994). Principiul accesului liber la justiție trebuie interpretat și prin prisma art. 6 paragraful 1 privind dreptul la un proces echitabil din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale cu privire la care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că dreptul de acces la un tribunal nu este un drept absolut, existând posibilitatea limitărilor implicit admise chiar în afara limitelor care circumscriu conținutul oricărui drept (Hotărârea din 21 februarie 1975, pronunțată în Cauza Golder împotriva Regatului Unit, paragrafele 37-38), iar accesul liber la justiție implică, prin natura sa, o reglementare din partea statului și poate fi supus unor limitări, atât timp cât nu este atinsă substanța dreptului (Hotărârea din 26 ianuarie 2006, pronunțată în Cauza Lungoci împotriva României, paragraful 36). Instituirea unor termene pentru efectuarea diferitelor acte de procedură, termenele de prescripție și cele de decădere sau sancțiunile pentru nerespectarea acestora nu sunt de natură a încălca art. 6 paragraful 1 din Convenție, acestea fiind restricții admise atât timp cât nu aduc atingere dreptului la un tribunal în substanța sa (Hotărârea din 22 octombrie 1996, pronunțată în Cauza Stubbings împotriva Regatului Unit, paragrafele 51-52). Dreptul de acces la tribunale nu este un drept absolut, putând fi supus unor restricții legitime, cum ar fi termenele legale de prescripție sau ordonanțele care impun depunerea unei cauțiuni (Hotărârea din 10 mai 2001, pronunțată în Cauza Z și alții împotriva Regatului Unit, paragraful 93)”.*”**

De asemenea, amintim că potrivit art. 126 alin. (2) din Legea fundamentală, procedura de judecată este prevăzută numai prin lege, ca atare stabilirea regulilor de procedură intră în competența exclusivă a legiuitorului. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă. Aceasta nu constituie o negare a dreptului în sine, ci reprezintă expresia ordinii de drept, absolutizarea exercițiului unui anume drept având consecință fie negarea, fie amputarea drepturilor sau intereselor legitime ale altor persoane, cărora statul este ținut să le acorde ocrotire, în egală măsură. Accesul liber la justiție, ca de altfel orice drept fundamental, consacrat ca atare de Constituție, are caracter legitim numai în măsura în care este exercitat cu bună-credință, în limite

rezonabile, cu respectarea drepturilor și intereselor, în egală măsură ocrotite, ale celorlalte subiecte de drept. Stabilirea de către legiuitor a acestor limite nu aduce nicio îngrădire dreptului în sine, ci, dimpotrivă, creează premisele valorificării sale în concordanță cu exigențele generale proprii unui stat de drept.

În acest sens, Curtea Constituțională s-a pronunțat prin Deciziile nr. 61/2004, nr. 156/2011 și nr. 211/2014.

*Ileana Frimu, consilier
Biroul contencios constituțional și recurs în interesul legii*

COMUNICAT DE PRESĂ
privind activitatea instituției Avocatul Poporului în
Trimestrul I al anului 2017

Statistic, activitatea instituției Avocatul Poporului în **Trimestrul I** al anului 2017, se prezintă astfel:

Au fost acordate **3091 audiențe**, dintre care **294** la sediul central și **2797** la birourile teritoriale.

De asemenea, au fost soluționate, potrivit competenței legale, **3657 petiții**. Dintre acestea, **886** petiții au fost soluționate de către birourile teritoriale ale instituției Avocatul Poporului din Alba-Iulia, Bacău, Brașov, Constanța, Craiova, Cluj-Napoca, Galați, Iași, Suceava, Oradea, Pitești, Ploiești, Târgu-Mureș și Timișoara, restul de **2771** fiind soluționate la sediul central.

Au fost efectuate **72 anchete**, privind: **dreptul de proprietate privată**, la: Primăria Municipiului Turda, județul Cluj, Primăria comunei Așchileu, județul Cluj, Primăria comunei Miheșu de Câmpie, județul Mureș, Primăria comunei Pir, județul Satu Mare, Primăria comunei Păulești, județul Satu Mare, Primăria comunei Sanislău, județul Satu Mare, Primăria Municipiului Ploiești, județul Prahova, Instituția Prefectului Județului Tulcea, Primăria orașului Ovidiu, Agenția Domeniilor Statului, Primăria Municipiului București și Instituția Prefectului Municipiului București; **dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică**, la: Primăria Municipiului Cluj-Napoca, județul Cluj, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bacău, Penitenciarul Târgu Jiu și Primăria Sectorului 5 București; **dreptul la un nivel de trai decent**, la: Primăria Municipiului Cluj-Napoca, județul Cluj, Primăria orașului Gura Humorului, județul Suceava și Penitenciarul Arad; **dreptul la ocrotirea sănătății și dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică**, la Penitenciarul Iași; **dreptul la informație, dreptul de petiționare și dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică**, la: Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu-Mureș și Primăria Municipiului Râșnov, județul Brașov; **protecția copiilor și a tinerilor și dreptul la viață și la integritate fizică și psihică**, la: Primăria comunei Nadeș, județul Mureș, Școala Gimnazială Nadeș-Țigmandru, Inspectoratul Școlar Județean Mureș, Primăria comunei Agăș, județul Bacău și Centrul de Plasament „Azur”, județul Brașov; **dreptul la ocrotirea sănătății și protecția copiilor și a tinerilor**, la: Spitalul Municipal Făgăraș, județul Brașov și Spitalul Clinic Județean de Urgență Arad; **dreptul la învățătură și protecția copiilor și a tinerilor**, la: Școala Gimnazială nr. 4 Brașov și Direcția Generală de Asistență Socială și pentru Protecția Copilului Brașov; **libertatea conștiinței și restrângerea exercițiului unor drepturi**, la Primăria comunei Tâlpaș, județul Dolj; **dreptul la ocrotirea sănătății**, la: Penitenciarul Craiova, Centrul de Detenție Craiova; **dreptul de proprietate privată și principiul egalității în drepturi**, la Primăria comunei Bogdand, județul Satu Mare; **protecția copiilor și a tinerilor, protecția persoanelor cu handicap și dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică**, la: Centrul Rezidențial pentru Copilul cu Deficiențe de Vedere nr. 11 Buzău și Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Neamț; **protecția persoanelor cu handicap și dreptul la viață și la integritate fizică și psihică**, la: Centrul de Reabilitare și Recuperare Neuropsihiatrică Zvoriștea, județul Suceava, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Suceava, Căminul pentru persoane vârstnice Solca, județul Suceava și Primăria orașului Solca, județul Suceava; **dreptul la viață și la integritate fizică și psihică și dreptul la ocrotirea sănătății**, la: Centrul de Rețineri și Arestare Preventivă Alba, Penitenciarul Gherla – Secția bărbați, Penitenciarul Gherla – Secția exterioară femei, Penitenciarul Târgu-Mureș, Penitenciarul Bârcea Mare, Penitenciarul Aiud, Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță

Grajdu-Pădureni, județul Iași, Penitenciarul Iași, Penitenciarul Vaslui, Penitenciarul Brăila, Centrul de Rețineră și Arestare Preventivă Suceava, Penitenciarul Craiova, Penitenciarul Târgu Jiu, Penitenciarul Arad, Penitenciarul Timișoara, Penitenciarul București-Rahova, Penitenciarul-Spital București-Rahova, Penitenciarul Tulcea, Colegiul Medicilor București, Penitenciarul Poarta Albă și Secția Exterioară Valu lui Traian, Penitenciarul-Spital București-Jilava, Penitenciarul de Maximă Siguranță Mărgineni, Penitenciarul Ploiești, Penitenciarul de Femei Târgșor, Penitenciarul Giurgiu și Penitenciarul București Jilava; ***dreptul la învățătură și protecția persoanelor cu handicap***, la Colegiul Național „Mihai Eminescu” București și ***principiul liberului acces la justiție***, la Centrul de Rețineră și Arestare Preventivă nr. 1.

Pe lângă o serie de anchete desfășurate, ***Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție*** a efectuat ***8 vizite în locuri de detenție***, la: Centrul de îngrijire și asistență pentru persoane cu Handicap mintal pentru adulți „Sfânta Ana” Carei, Centrul de îngrijire și asistență pentru adulți „Alexandru” Carei și Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Satu Mare, Centrul de Rețineră și Arestare Preventivă Sălaj având ca obiectiv verificarea tratamentului persoanelor aflate în centru, sub aspectul condițiilor de cazare, a asistenței medicale, sociale și psihologice; Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Măciuca, județul Vâlcea, Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Sinersig, județul Timiș și Centrul de Plasament Lugoj, având ca obiect condițiile de cazare, tratamentele aplicate beneficiarilor de servicii, modul cum sunt respectate drepturile și libertățile acestora, precum și discuții cu personalul unității; Penitenciarul Pelendava Craiova, având ca obiect condițiile de detenție și tratamentul aplicat persoanelor private de libertate; Centrul de Cazare și Proceduri Pentru Solicitanții de Azil Timișoara, având ca obiectiv implementarea recomandărilor de la vizita anterioară și Penitenciarul București Rahova, având ca obiectiv sesizarea din oficiu privind cazul unui deținut care s-a spânzurat în penitenciar.

Echipele de vizitare au fost formate din reprezentanți ai Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție, ai asociațiilor profesionale și ONG-urilor cu care instituția Avocatul Poporului a încheiat protocoale de colaborare.

Avocatul Poporului ***s-a sesizat din oficiu în 73 de cazuri***, ca urmare a informațiilor apărute în mass-media.

Au fost emise ***10 recomandări***, adresate: primarului comunei Ungureni, județul Bacău, referitoare la *respectarea dreptului la protecție a persoanei cu handicap și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică*; primarului comunei Chiajna, județul Ilfov, referitoare la *respectarea dreptului la viață și la integritate fizică și psihică*; președintelui Consiliului Județean Neamț și managerului Spitalului Județean de Urgență Piatra Neamț, referitoare la *respectarea dispozițiilor constituționale privind dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică și a dispozițiilor art. 20 din Legea nr. 46/2003 privind drepturile pacientului*; primarului Municipiului Piatra Neamț, referitoare la *respectarea dispozițiilor constituționale privind dreptul la învățătură*; managerului Spitalului Clinic Județean de Urgență Târgu-Mureș, referitoare la *respectarea dreptului la informație, a dreptului de petiționare și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică*; primarului comunei Grecești, județul Dolj, referitoare la *încălcarea prevederilor constituționale privind dreptul de proprietate privată și dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică*; directorului Penitenciarului Ploiești, referitoare la *dispunerea măsurilor legale pentru respectarea dreptului la asistență medicală, tratament și îngrijiri a persoanelor condamnate*; președintelui Casei Naționale de Pensii Publice, referitoare la *încălcarea prevederilor constituționale privind dreptul la un nivel decent de trai*; primarului comunei Agăș, județul Bacău,

referitoare la *respectarea dispozițiilor art. 39-41 din Legea nr. 272/2004 privind promovarea și protecția drepturilor copilului, în vederea identificării precoce a situațiilor de risc în care se pot afla copiii din comunitate și directorului Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov, referitoare la dispunerea măsurilor legale în vederea îmbunătățirii condițiilor de găzduire, îngrijire, formare și educație a minorilor din Centrul de plasament „Azur”.*

Au fost **ridicate direct** de Avocatul Poporului **trei excepții de neconstituționalitate**, referitoare la: prevederile art. 2 din Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, modificată și completată; prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 13/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal și Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și prevederile art. 3 alin. (2) din Legea nr. 62/2011 a dialogului social, republicată în Monitorul Oficial nr. 625 din data de 31 august 2012.

Avocatul Poporului a promovat **un Recurs în interesul legii** privind problema de drept referitoare la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 39 raportate la art. 102 alin. (1) pct. 14 sau art. 105 pct. 10 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, republicată, în sensul stabilirii competenței funcționale a agenților constatatori (din cadrul poliției locale sau poliției rutiere), cu incidența art. 7 lit. h) din Legea nr. 155/2010 a poliției locale.

Avocatul Poporului a formulat **o acțiune în contencios administrativ**, la Tribunalul Constanța, Secția de contencios administrativ și fiscal, referitor la aplicarea legii speciale.

Au fost formulate, la solicitarea Curții Constituționale, **370 puncte de vedere privind excepțiile de neconstituționalitate**.

Andreea Băicoianu,
Șef Birou analiză acte normative, relații externe și
comunicare

București, 14 aprilie 2017

FIȘE DE CAZ
- cazuri soluționate prin intervenția Avocatului Poporului -

***Încălcarea dreptului de petiționare și a
dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică
(art. 51 și art. 52 din Constituție)***

*P*etenta s-a adresat Biroului Teritorial Târgu-Mureș, arătând faptul că în curtea vecinului său se află un copac, din specia salcie, iar crengile acestuia se întind în curtea sa și peste acoperișul casei, producând mizerie, și mai mult decât atât, reprezintă un real pericol în cazul ruperii crengilor care ar putea distruge acoperișul casei. Petenta susținea că a încercat de nenumărate ori să discute și să rezolve amiabil această problemă cu vecinul, dar fără rezultat. Astfel, s-a adresat Primăriei comunei Cristești, solicitând să intervină în sensul toaletării sau tăierii acestui copac.

Întrucât autoritatea administrației publice sesizată nu i-a comunicat un răspuns în termenul legal, petenta s-a adresat instituției noastre pentru clarificarea aspectelor semnalate.

Față de aspectele prezentate, ne-am adresat Primăriei comunei Cristești, județul Mureș, pentru a analiza și verifica situația prezentată. Instituția ne-a comunicat că în cursul lunii aprilie 2017, crengile salciei au fost toaletate prin grija și pe cheltuiala Primăriei comunei Cristești. Dosar nr. 237/2017

***Încălcarea dreptului la protecția copiilor și a tinerilor și
a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică
(art. 49 și art. 52 din Constituție)***

*Î*n articolul intitulat *Un copil de 5 ani, neglijat de părinți, trimis de la Comănești la Iași într-o ambulanță fără medic, a murit la Spitalul Bacău*, s-a relatat despre cazul unui copil în vârstă de 5 ani din comuna Agăș, județul Bacău, care a fost adus la Spitalul din Comănești în stare foarte gravă, cu anemie severă, iar în urma investigațiilor medicii au decis că este necesară transferarea de urgență a copilului la Spitalul de Urgență pentru Copii Sfânta Maria din Iași.

Întrucât în drumul spre Iași, starea pacientului s-a agravat, acesta a fost internat la Spitalul de Pediatrie din Bacău, unde, în ciuda eforturilor depuse de medici a decedat.

Din articol rezulta că minorul a fost adus la Spitalul din Comănești inconștient, iar în urma analizelor medicii au stabilit o valoare a hemoglobinei în sânge de 1,76, în condițiile în care valoarea normală pentru un copil cu vârsta cuprinsă între 2 și 9 ani se situează între 11,5-14,5, fiind pus diagnosticul de anemie severă. Conform opiniilor exprimate de medici, anemia de care suferea copilul nu era ereditară, ci avea drept principală cauză lipsa alimentației, ceea ce conducea la concluzia că acesta ar fi fost neglijat de părinți.

Conform celor relatate în articol, drama pe care a trăit-o copilul și ceilalți doi frați ai săi în familie, era cunoscută în comună dar și de către autoritatea locală cu atribuții în domeniul protecției copilului, primarul localității susținând că se aștepta la acest deznodământ tragic și că de câțiva ani încerca să rezolve această problemă, însă legal, nu ar fi putut face nimic.

În cauză era vorba despre o familie cu trei copii din satul Coșnea, cu gospodărie bună, iar teoretic copiilor nu ar fi trebuit să le lipsească nimic. Conform celor relatate în articol, în urmă cu un an, primarul comunei Agăș împreună cu reprezentanții Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Bacău ar fi mers la locuința minorilor în vederea preluării acestora și instituirii măsurii plasamentului, însă părinții ar fi refuzat accesul în curte și s-ar fi manifestat violent.

Pentru verificarea aspectelor relatate în articol, experții Biroului Teritorial Bacău au efectuat o anchetă la Primăria comunei Agăș la data de 21 februarie 2017, la care au participat, primarul localității și consilierul cu atribuții de asistență socială.

Din discuțiile purtate cu reprezentanții autorității locale și din examinarea documentelor puse la dispoziție, a rezultat că familia domiciliată în satul Coșnea, comuna Agăș, părinții a trei copii, în vârstă de 17 ani, 11 ani și 5 ani, decedat la data de 6 februarie 2017, a intrat în atenția autorităților în anul 2013, urmare a unei înștiințări venite din partea medicului de familie, care sesizase cu privire la starea precară de sănătate și îngrijire în care se aflau minorii.

La data de 18 februarie 2013, reprezentanții Primăriei Agăș s-au deplasat la domiciliul familiei, unde au constatat că locuința acestora era corespunzător îngrijită și încălzită, că minorul, în vârstă de doi ani atunci nu primea alocație de stat, părinții motivând că nu au avut bani pentru a se deplasa la sediul primăriei pentru întocmirea dosarului de alocație și că celălalt minor nu avea încadrare în grad de handicap, deși s-a născut cu tetrapareză spastică, retard sever. În urma efectuării anchetei sociale, familia a fost sprijinită să obțină alocația de stat pentru copii, însă recomandările medicului de familie nu au fost luate în seamă, astfel încât monitorizarea familiei nu a fost continuată.

Abia la data de 12 februarie 2016, în urma sesizărilor verbale făcute de vecinii familiei cu privire la situația copiilor acestora care sunt neglijanți de părinți, asistentul social din primărie însoțit de poliția locală a efectuat o nouă vizită la domiciliul acestora, unde au constatat că părinții lipseau de la domiciliu, locuința era necorespunzător îngrijită, neaerisită, cu mobilierul din camera copiilor în stare avansată de degradare, cei doi copii fiind murdar îmbrăcați etc.

Urmare a celor constatate, a fost întrunit Consiliul Comunitar Consultativ pentru analizarea situației copilului. La ședința Consiliului Comunitar Consultativ din data de 22 februarie 2016, au fost prezenți părinții minorilor, cărora le-a fost prezentată situația constatată la domiciliul acestora și le-au fost aduse la cunoștință îndatoririle pe care le au față de minori, precum și riscurile la care se supun în cazul neglijării acestora. În aceeași zi a fost întocmit planul de servicii pentru copilul cu handicap sever, ulterior acesta fiind prezentat la Comisia de Evaluare Complexă, fiind încadrat în gradul grav de handicap.

Conform celor declarate de reprezentanții Primăriei comunei Agăș, familia ar fi fost monitorizată continuu, fiind ținută legătura cu comunitatea și prin deplasări la domiciliul familiei, la nevoie, deși din documentele puse la dispoziție rezultă contrariul, vizitele la domiciliul familiei realizându-se la intervale mari de timp.

Deși medicul de familie sesizase autoritatea locală cu privire la starea precară de sănătate a celor doi copii și cu privire la refuzul părinților de a le asigura asistența medicală de specialitate, conform biletelor de trimitere, încă din anul 2013, minorul nu a făcut obiectul unui plan de servicii, nu a fost monitorizat și nu au fost luate măsuri pentru respectarea dreptului la sănătate al acestuia.

La solicitarea experților Biroului Teritorial Bacău, Primăria comunei Agăș a obținut de la C.M.I. dr. Neacșu Ciprian informații în legătură cu înscrierile din fișa medicală a minorului, din care rezultau următoarele:

- minorul, născut la data de 29 noiembrie 2011 a fost luat în evidența cabinetului medical la data de 4 aprilie 2012, în urma autosesizării medicului de familie;
- primul vaccin i-a fost administrat la vârsta de 6 luni față de vârsta de 2 luni conform schemei de vaccinare;

- la efectuarea vizitelor în teren părinții lipseau de la domiciliu;

- la data de 28 decembrie 2012, a fost diagnosticat cu anemie cu carență de B12, eliberându-i-se bilet de trimitere pentru medicul specialist pediatru. Aceleași bilete de trimitere către medicul specialist i-au fost eliberate și ulterior, în anii 2013, 2014 și 2017, însă mama nu a urmat sfaturile medicului de familie și ca urmare, copilul a decedat la data de 6 februarie 2017.

Primarul comunei Agăș a făcut precizări cu privire la conținutul articolului de presă, menționând faptul că, în mod eronat, s-a relatat despre o acțiune a domniei sale împreună cu reprezentanții D.G.A.S.P.C. Bacău, și că, în ceea ce privește această familie, nu a considerat necesar să sesizeze această instituție în vederea instituirii unor măsuri de urgență. D.G.A.S.P.C. Bacău a fost sesizată în temeiul Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, de către Primăria comunei Agăș, județul Bacău după decesul minorului, respectiv, la data de 8 februarie 2017.

Pentru a ne informa cu privire la măsurile dispuse în cauză, la data de 23 februarie 2017, am efectuat o anchetă la D.G.A.S.P.C. Bacău.

Din discuțiile purtate cu reprezentanții D.G.A.S.P.C. Bacău, a rezultat că situația familiei din comuna Agăș a intrat în atenția instituției după decesul minorului, respectiv la data de 8 februarie 2017, ca urmare a sesizării efectuate de Primăria comunei Agăș.

Din documentele puse la dispoziție, a rezultat că, la data de 8 februarie 2017, o echipă de specialiști din cadrul D.G.A.S.P.C. Bacău a efectuat o vizită de evaluare la domiciliul familiei, având în vedere faptul că în familie mai sunt doi copii minori, dintre care unul cu handicap grav.

Conform celor consemnate în Raportul de evaluare, vecinii familiei și chiar lucrătorul de poliție din cadrul primăriei, au susținut că această familie este una retrasă, antisocială, care pleacă pe timpul verii cu animalele, lăsându-și copiii în grija bunicii paterne. De asemenea, vecinii susțin că soții ar prețui mai mult animalele pe care le au (7 vaci, 60 de oi și teren arabil), decât proprii copii, mama ar fi consumatoare de băuturi alcoolice, iar tatăl recalcitrant și violent verbal cu “musafirii nepoftiți”. În raport se mai consemna că lucrătorul din cadrul Postului de Poliție al comunei Agăș a întocmit părinților dosar penal pentru neglijență gravă, urmând a se face cercetări în funcție de rezultatele autopsiei, nefinalizată la data efectuării anchetei.

În finalul raportului, reprezentanții D.G.A.S.P.C. Bacău au concluzionat că familia nu a fost monitorizată de autoritatea locală, în dosarele copiilor neregăsindu-se acte și documente cu privire la serviciile ce ar fi trebuit să fie acordate familiei.

În ceea ce privește situația celorlalți doi copii, D.G.A.S.P.C. Bacău împreună cu autoritatea locală vor monitoriza în continuare modul în care aceștia sunt îngrijiți și educați în familia biologică.

De asemenea, pentru a veni în sprijinul familiei și a copilului cu handicap grav, s-a decis ca periodic, la domiciliul familiei să se deplaseze specialiști ai D.G.A.S.P.C. Bacău pentru acordarea unor servicii de recuperare, cu precădere kinetoterapie, ceea ce va facilita și monitorizarea familiei.

Față de cele constatate cu prilejul efectuării anchetelor, am apreciat că Primăria comunei Agăș, județul Bacău nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin, în conformitate cu prevederile Legii nr. 272/2004 privind promovarea și protecția drepturilor copilului.

Astfel, potrivit art. 39 alin. (1) din Legea nr. 272/2004, Serviciul public de asistență socială va lua toate măsurile necesare pentru depistarea precoce a situațiilor de risc care pot determina separarea copilului de părinții săi, precum și pentru prevenirea comportamentelor abuzive ale părinților și a violenței în familie, iar potrivit alin. (2), orice separare a copilului de părinții săi trebuie să fie precedată de acordarea serviciilor și prestațiilor prevăzute de lege, acordate în baza unui plan de servicii.

Potrivit art. 40 alin. (1) din același act normativ, planul de servicii se întocmește și se pune în aplicare de serviciul public de asistență socială sau de persoanele cu atribuții de asistență socială

din aparatul propriu al consiliilor locale comunale, de la domiciliul copilului, în urma evaluării situației copilului și a familiei acestuia.

În conformitate cu prevederile art. 40 alin. (5), planul de servicii poate avea ca finalitate transmiterea către D.G.A.S.P.C. dacă, după acordarea serviciilor prevăzute de acest plan, se constată că menținerea copilului, alături de părinții săi, nu este posibilă.

De asemenea, în conformitate cu art. 41 alin. (2) din Legea nr. 272/2004, dacă în urma vizitelor efectuate de reprezentanții autorității locale se constată că dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală sau socială a copilului este primejduită, serviciul public de asistență socială este obligat, să sesizeze, de îndată, D.G.A.S.P.C., în vederea luării măsurilor prevăzute de lege.

Față de nerespectarea de către Primăria comunei Agăș, județul Bacău a prevederilor legale amintite, **a fost emisă Recomandarea nr. 9 din 23 martie 2017**, prin care primarul comunei Agăș urma să dispună luarea cu celeritate a măsurilor legale, în vederea respectării dispozițiilor art. 39-41 din Legea nr. 272/2004 privind promovarea și protecția drepturilor copilului, în vederea identificării precoce a situațiilor de risc în care se pot afla copiii din comunitate, cât și pentru o mai bună implicare a membrilor Consiliului Comunitar Consultativ în identificarea și soluționarea situațiilor concrete ale familiilor cu risc la nivel local. Dosar nr. 67/2017

***Încălcarea dreptului la protecție a persoanei cu handicap și
a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică
(art. 50 și art. 52 din Constituție)***

*P*etentul, nevăzător, încadrat în gradul grav cu handicap, susținea că la data de 20 ianuarie 2017, a formulat o cerere către Primăria Dărmănești, județul Bacău, prin care a solicitat angajarea ca asistent personal al soției sale, însă cererea nu a fost soluționată.

Conform celor afirmate de petent, în vederea soluționării cererii sale s-a prezentat de mai multe ori la sediul primăriei, însă i s-a comunicat că cererea nu poate fi soluționată, întrucât nu există resurse financiare.

Ca urmare a demersului întreprins de Biroul Teritorial Bacău, Primăria orașului Dărmănești a comunicat că la nivelul UAT Dărmănești numărul maxim de posturi care se finanțează din fonduri publice s-a stabilit astfel încât să se asigure plata integrală a drepturilor de natură salarială, acordate în condițiile legii, cu încadrarea în cheltuielile de personal aprobate prin buget, în acest sens invocând dispozițiile O.U.G. nr. 63/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 273/2006, privind finanțele publice.

Conform celor comunicate de autoritatea sesizată, doar în cazul vacantării unui post de asistent personal se va supune spre analiză consiliului local cererea formulată de petent.

Având în vedere nesoluționarea cererii formulate de petent și răspunsul comunicat de autoritatea sesizată din care a rezultat că aceasta se află în eroare în ceea ce privește cadrul legal aplicabil în materie, experții din cadrul Biroului Teritorial Bacău au efectuat o anchetă la Primăria orașului Dărmănești, județul Bacău.

Deși autoritatea sesizată a fost informată în timp rezonabil despre efectuarea anchetei, iar prin adresa de înștiințare am solicitat conducerii autorității publice locale desemnarea unei persoane cu atribuții în domeniul asistenței persoanelor cu dizabilități, care să dețină informații și documente cu privire la cazul pus în discuție, reprezentanții Biroului Teritorial Bacău au fost direcționați către Serviciul de asistență socială, întrucât, secretarul U.A.T. Dărmănești sau alte persoane din conducere erau în concediu de odihnă pentru o singură zi.

În cadrul Serviciului de asistență socială, au fost purtate discuții cu șeful Biroului asistență socială, care a precizat că nu deține niciun document referitor la cererea formulată de petent, fiind abilitat să ne comunice că la nivelul U.A.T. Dărmănești, angajarea asistenților personali ai persoanelor cu handicap grav se face cu aplicarea dispozițiilor art. III din O.U.G. nr. 63/2010, pentru modificarea și completarea Legii nr. 273/2006 privind finanțele publice, existând obligația încadrării în cheltuielile de personal. Prin urmare, din punctul de vedere al autorității locale, angajarea unui asistent personal se poate face numai în situația vacanței unui post din aparatul de specialitate al primarului.

Din examinarea dispozițiilor de lege invocate de autoritatea sesizată, și anume, art. III din O.U.G. nr. 63/2010, rezultă că obligația încadrării în cheltuielile de personal se referă doar la numărul de posturi din aparatul de specialitate al primarului și nu se referă la persoanele angajate în baza dispozițiilor Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap ca asistent personal, astfel încât, apreciem că Primăria Dărmănești se află în eroare în ceea ce privește cadrul legal aplicabil în materie.

Față de cele constatate cu prilejul efectuării anchetei și în contextul dispozițiilor legale în vigoare, am constatat că Primăria orașului Dărmănești, județul Bacău nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revineau în conformitate cu prevederile Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, fiind încălcate dispozițiile art. 50 și art. 52 din Constituție. În acest context, a fost emisă **Recomandarea nr. 33 din 9 august 2017**, către primarul orașului Dărmănești, județul Bacău. Dosar nr. 175/2017

Încălcarea principiului liberului acces la justiție (art. 21 din Constituție)

Petentul era nemulțumit de tergiversarea soluționării dosarului nr. AAAA/P/2012, care viza sesizarea faptului că, în perioada aprilie-noiembrie 2012, mai multe persoane au fost „angajate la negru” și au prestat activitate ca fierar-betoniști, fără a fi remunerate. Printr-un răspuns din data de 08.07.2015 al Parchetului de pe lângă Judecătoria Galați i s-au adus la cunoștință următoarele: „Dosarul se află în lucru la Inspectoratul de Poliție al Județului Galați – Serviciul de Investigare a Criminalității Economice pentru efectuarea cercetării”.

Până la data la care s-a adresat Biroului Teritorial Galați, petentul nu a mai obținut nicio informație legată de acest dosar.

În vederea rezolvării petiției, am solicitat Parchetului de pe lângă Judecătoria Galați să ne comunice în ce stadiu se află soluționarea dosarului în cauză.

Instituția sesizată ne-a informat că s-a început urmărirea penală pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 215 alin. (1), (3) Cod penal 1969, art. 264 alin. (1) din Legea nr. 53/2003.

De asemenea, ne-a fost transmisă o copie a Ordonanței cu dispoziții de îndrumare din data de 10.02.2017, care dispunea că audierile, propunerile și alte acte de urmărire penală vor fi întocmite și finalizate de organele de urmărire penală până la data de 31.03.2017. Dosar nr. 5/2017

Încălcarea dreptului la un nivel de trai decent (art. 47 din Constituție)

În baza unei decizii civile pronunțate de Curtea de Apel Galați, Casa Județeană de Pensii Vrancea a emis, în data de 08.07.2016, o decizie prin care s-au acordat petentului drepturi de pensie comunitară pentru limită de vârstă. Perioadele de asigurare avute în vedere la stabilirea drepturilor de pensie comunitară *pro rata temporis* sunt de 33 de ani, 6 luni și 7 zile, în cadrul sistemului public de pensii din România, respectiv 5 ani, 7 luni și 13 zile, în cadrul sistemului de asigurări sociale din Italia.

Ulterior, petentul a depus la Casa Județeană de Pensii Vrancea o nouă cerere, solicitând aplicarea dispozițiilor regulamentelor europene de coordonare a sistemelor de securitate socială, în vederea obținerii unor drepturi de pensie de bătrânețe din partea statului italian.

Până la data la care s-a adresat instituției noastre (29.03.2017) această cerere nu fusese soluționată.

În vederea clarificării celor prezentate, ne-am adresat Casei Județene de Pensii Vrancea, care ne-a informat că la data de 12.07.2016, a transmis în Italia instituției responsabile în relația cu România, INPS Terni, formularele europene de legătură E202 RO, E205 RO și E207 RO. În dosarul de pensie există dovada primirii de către instituția italiană a acestor formulare. La data de 25.01.2017, Casa Județeană de Pensii Vrancea a revenit la solicitarea inițială, în vederea urgentării soluționării dosarului de către INPS Terni.

În lipsa unui răspuns din partea instituției competente italiene, CJP Vrancea a solicitat Direcției Relații Internaționale din cadrul Casei Naționale de Pensii Publice să intervină pe lângă instituția italiană implicată în soluționarea cererii, aceasta fiind contactată, prin poșta electronică, în cursul lunii aprilie 2017.

În contextul celor prezentate, ne-am adresat Casei Naționale de Pensii, care ne-a informat că nu s-a primit răspuns și că revine exclusiv părții italiene responsabilitatea soluționării cererii de pensie comunitară, prin acordarea unor drepturi de pensie de către statul italian, instituțiile române de pensii neputând să se substituie celor din alte state membre.

La data de 19.06.2017, Casa Județeană de Pensii Vrancea a transmis o nouă solicitare către INPS Terni, prin formularul european de legătură E001 RO.

Ulterior, Casa Județeană de Pensii Vrancea ne-a transmis o copie a răspunsului din 31.05.2017, transmis de Institutul Național de Asigurări Sociale – Agenția din Orvieto și a deciziei emise în cauză. Dosar nr. 64/2017

Încălcarea dreptului de petiționare și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică (art. 51 și art. 52 din Constituție)

Potentul s-a adresat, în cadrul programului de audiențe, acordate lunar, în județul Buzău, reprezentantului Biroului Teritorial Ploiești, arătând că deși a sesizat, printr-o cerere, din data de 05.12.2016, Comisariatul Județean pentru Protecția Consumatorilor Buzău cu privire la abuzurile săvârșite de societatea de furnizare a gazelor naturale în relația cu acesta, în calitate de consumator,

nu a primit un răspuns, deși termenul legal de soluționare al acestei cereri a fost depășit și nici nu a fost sprijinit pentru a-i fi apărate drepturile.

Petentul ne-a precizat că este victima unui abuz al acestei societăți, întrucât în urma reviziei tehnice periodice, i-a fost înlocuit furtunul vechi de alimentare cu gaze a aragazului din locuința sa, cu altul nou, prezentând alte dimensiuni decât cele anterioare, furtun pe care petentul îl aprecia ca fiind neconform având în vedere că se supraîncălzește, fiind poziționat în apropierea cuptorului, punând în pericol viața sa și a locatarilor blocului.

Întrucât petentul a refuzat să plătească acest furtun, societatea în cauză i-a sistat furnizarea gazelor naturale, încă din noiembrie 2016, deși era la zi cu plata tuturor facturilor.

Urmare a demersurilor întreprinse, Comisariatul Județean pentru Protecția Consumatorilor Buzău a procedat la verificarea aspectelor sesizate de petent și ne-a informat că operatorul economic reclamat a procedat la renunțarea încasării contravalorii produsului „furtun flexibil”, a înlocuit furtunul respectiv cu unul corespunzător și a repus în funcțiune instalația de aprovizionare cu gaze naturale de la domiciliul petentului.

Totodată, ni s-a precizat că petentul a fost informat cu privire la rezultatul verificărilor întreprinse de Comisariatul Județean pentru Protecția Consumatorilor Buzău, în urma sesizării instituției noastre. Dosar nr. 66/2017

***Încălcarea dreptului la protecție a persoanelor cu handicap, a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică și a justei așezări a cauzelor fiscale
(art. 50, art. 52 și art. 56 din Constituție)***

Petenta s-a adresat Biroului Teritorial Ploiești, sesizând că în data de 14.02.2017 a primit înștiințarea de plată pentru anul 2017, potrivit căreia datorează suma de 56 lei reprezentând impozit pentru clădire aferent cotei sale de ½ din apartamentul (în care domiciliază), deținut în coproprietate alături de soțul său, acesta fiind persoană cu handicap accentuat permanent, conform certificatului de încadrare în grad cu handicap, emis încă din anul 2005.

Față de acest aspect, petenta se considera vătămată în drepturile sale, întrucât Serviciul Public Finanțe Locale Ploiești o obliga la plata acestui impozit, neacordându-se scutirea la plata impozitului pentru întreaga clădire de domiciliu, deținută în comun cu soțul său, persoană cu handicap accentuat și în consecință se încălcau dispozițiile art. 456 alin. (1) lit. t) și alin. (5) lit. b) din Legea nr. 227/2015 privind Codul Fiscal (actualizat).

Urmare a demersurilor întreprinse, Serviciul Public Finanțe Locale Ploiești a procedat la verificarea aspectelor sesizate de petentă și ne-a precizat faptul că, începând cu anul fiscal 2017, petenta beneficiază de scutire de la plata impozitului pe clădire și a terenului aferent clădirii de domiciliu, în calitate de soție a unei persoane încadrată în grad de handicap grav sau accentuat, pe cota de 50% deținută, fapt pentru care s-a operat în evidența fiscală această scutire (acordându-se așadar, scutire pe întreaga clădire de domiciliu și pentru terenul aferent clădirii de domiciliu, deținută în comun cu soțul sau soția încadrată în grad de handicap grav sau accentuat conform O.U.G. nr. 84/16.11.2016 pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul financiar-fiscal). Dosar nr. 130/2017

***Încălcarea dreptului de proprietate privată, a principiului egalității în drepturi și
a dreptului la informație
(art. 44, art. 16 și art. 31 din Constituție)***

Petentul și-a exprimat nemulțumirea generată de încălcarea dreptului de servitute de către vecinul său, prin edificarea unei împrejurări din stâlpi metalici și panouri de plasă de sârmă fără autorizație de construire pe terenul ce aparține domeniului public asupra căruia a dobândit dreptul de servitute printr-un contract de vânzare-cumpărare, autentificat prin încheierea nr. 1823/2005.

Astfel, petentul preciza că reprezentanții Poliției Locale Iași s-au prezentat la fața locului și au emis un proces-verbal de constatare și sancționare contravențională, prin care vecinul său a fost amendat și somat să desființeze gardul. Acesta a contestat în instanță procesul-verbal, însă, Tribunalul Iași a respins plângerea sa, procesul-verbal de constatare și sancționare contravențională urmând a-și produce efectele.

Urmare demersurilor întreprinse de Biroul Teritorial Iași la Poliția Locală Iași, ni s-au comunicat următoarele:

- în urma controlului și a verificărilor efectuate în teren, conform Legii nr. 50/1991 republicată, s-a constatat faptul că B.G. în calitate de proprietar al imobilului, a edificat o împrejurare din stâlpi metalici și panouri plasă sârmă, fără a deține autorizație de construire pe alt amplasament față de gardul inițial, cu alte materiale și altă formă;
- pentru lucrările de construire realizate nelegal, conform Legii nr. 50/1991, art. 26, alin. (1) lit. a), s-a dispus sancționarea contravențională, și drept măsură complementară „desființarea împrejurării, reamplasarea acesteia pe limita proprietății după obținerea autorizației de construire”, având drept termen 15.04.2015;
- având în vedere adresa nr. 3150/30.03.2017 întocmită de Biroul Juridic și hotărârea civilă pronunțată de Tribunalul Iași, obiectul dosarului fiind anulare proces-verbal de contravenție seria, actul sancționator a rămas valabil, și implicit, măsura dispusă prin acesta;
- având în vedere faptul că până la această dată beneficiarul nu s-a conformat măsurii dispuse, întreaga documentație a fost înaintată Biroului Juridic pentru sesizarea instanței de judecată, în conformitate cu prevederile art. 32 din Legea 50/1991, republicată. Dosar nr. 798/2017

***Încălcarea principiului egalității în drepturi, a dreptului la ocrotirea sănătății și
a dreptului la informație
(art. 16, art. 34 și art. 31 din Constituție)***

Petenta ne relatează că mama sa este pensionară și are o pensie, din luna martie 2017, în cuantum de 520 ron/lună, iar până în luna decembrie 2016 a beneficiat de programul de compensare a medicamentelor, în procent de 90%, având un venit de până la 700 ron/lună, dar ulterior nu a mai putut beneficia de această facilitate, deoarece figura că încasează venituri peste pensie, respectiv pentru anul 2016, veniturile suplimentare în valoare de **4 ron**, ce reprezentau dividende la SIF-uri, motiv pentru care considera că prevederile Ordinului MS/CNAS nr. 763/2016 și respectiv Ordinului MS/CNAS 196/2017, care subliniază că pentru anii 2016-2017 beneficiază de compensarea medicamentelor în procent de 90% doar pensionarii cu venituri numai din pensie de până la 700 ron/lună, instituie un tratament inegal față de aceiași categorie de pensionari.

Față de aspectele sesizate, Biroul Teritorial Iași a sesizat Direcția Generală Asistență Medicală și Sănătate Publică din cadrul Ministerului Sănătății.

Ca rezultat al demersurilor întreprinse, Direcția Generală Asistență Medicală și Sănătate Publică ne-a menționat că având în vedere problemele semnalate atât de noi cât și de alte persoane, Ministerul Sănătății a luat măsuri în această speță, pe site-ul www.ms.ro/acte-normative-in-transparenta, este pus în discuție publică proiectul: **Hotărâre privind modificarea unor acte normative referitoare la Programul pentru compensare cu 90% a prețului de referință al medicamentelor, pentru pensionari.**

Totodată, se vor adapta din punct de vedere legislativ, prevederile Contractului-cadru care reglementează condițiile acordării asistenței medicale, a medicamentelor și a dispozitivelor medicale, în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate pentru anii 2016-2017, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 161/2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.215 din 23 martie 2016, cu modificările și completările ulterioare și ale Hotărârii Guvernului nr. 720/2008 pentru aprobarea Listei cuprinzând denumirile comune internaționale corespunzătoare medicamentelor de care beneficiază asigurații, cu sau fără contribuție personală, pe bază de prescripție medicală, în sistemul de asigurări sociale de sănătate, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 523 din 10 iulie 2008. Dosar nr. 613/2017

***Încălcarea dreptului de proprietate privată și a dreptului de petiționare
(art. 44 și art. 51 din Constituție)***

Potentul ne-a sesizat în legătură cu faptul că a solicitat Primăriei Municipiului Constanța ieșirea din indiviziune, pe cale amiabilă, printr-o cerere formulată în anul 2015, pentru suprafața de teren deținut în indiviziune, în suprafață totală de 326 mp, situat în Constanța.

Potentul menționa faptul că instanțele de judecată au obligat Primăria Municipiului Constanța să lase în deplină proprietate terenul indiviz în suprafață de 202 mp, petentul devenind astfel proprietar indivizar împreună cu Primăria Municipiului Constanța, care deține în proprietate restul suprafeței de 124 mp din suprafața totală de 326 mp.

Potentul își susținea cererea pe baza dispozițiile art. 1143 și următoarele din Codul Civil, potrivit cărora, ***nimeni nu poate fi obligat a rămâne în indiviziune.***

Prin adresa nr. 78872/02.06.2014, transmisă prin executor judecătoresc și adresa nr. 32121/04.03.015, transmisă de petent, s-a solicitat Primăriei Municipiului Constanța, ieșirea din indiviziune pe cale amiabilă a imobilului situat în Constanța, compus din teren în suprafață totală de 326 mp.

În vederea soluționării, Primăria Municipiului Constanța a transmis către executorul judecătoresc, faptul că petentul trebuie să depună la dosar documentația cadastrală cu număr cadastral, extrasul de carte funciară precum și propunerea de ieșire din indiviziune pentru dezmembrarea imobilului, toate aceste înscrisuri fiind vizate de către O.C.P.I Constanța.

Potentul a completat documentația cu privire la ieșirea din indiviziune a imobilului, respectiv cu referatul de admitere (dezmembrare imobil), emis de către O.C.P.I Constanța. În urma completării documentației de către petent, Serviciul Juridic a solicitat Serviciului Cadastru punctul de vedere cu privire la documentația depusă de către petent. Totodată, s-a solicitat R.A.E.D.P.P. Constanța, comunicarea în regim de urgență a situației juridice și locative a imobilului în speță.

Ulterior, se va proceda la desemnarea unui consilier juridic din cadrul Serviciului juridic al Primăriei Municipiului Constanța, prin emiterea unei Dispoziții de Primar, în vederea semnării

actului notarial, ce are ca obiect ieșirea din indiviziune a imobilului, conform referatului de admitere (dezmembrare imobil) emis de către O.C.P.I Constanța. Dosar nr.17/2017

***Încălcarea dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică
(art. 52 din Constituție)***

Petentul ne-a sesizat în legătură cu faptul că urmare a notificărilor primite cu privire la ridicarea autovehiculelor pe care le deține, de pe domeniul public, a depus o contestație – memoriu la Primăria Municipiului Constanța. Prin contestație a relatat situația de fapt în care se află autoturismele, starea de sănătate și problemele financiare cu care se confruntă, însă contestația nu a fost soluționată, nu a primit nici măcar un răspuns în termenul legal, iar autoturismele au fost ridicate și ulterior, i-au fost comunicate costurile de ridicare și contul Primăriei Municipiului Constanța în care acestea să fie achitate.

Prin petiția adresată Biroului Teritorial Constanța își exprima nemulțumirea față de răspunsurile comunicate de Poliția Locală Constanța, întrucât susține că autoturismele proprietate personală, care i-au fost ridicate, se aflau în fața locuinței fiicei sale și erau în curs de reparație, însă din motive de sănătate și financiare, reparația acestora nu a putut fi terminată în termenul scurt, impus prin somații.

Au fost solicitate informații Primăriei Municipiului Constanța în legătură cu cele sesizate și, ca urmare a demersurilor întreprinse, ni s-au comunicat următoarele:

- în data de 24.02.2017, autovehiculul marca Ford a fost depistat într-o stare improprie circulației, iar deținătorului legal i s-a comunicat că are obligația ca în termen de 10 zile să ridice de pe domeniul public autovehiculul respectiv, în caz contrar urmând a se dispune măsurile specifice în vederea ridicării acestuia, conform Legii nr. 421/2002;

- cu această ocazie, la fața locului a fost întocmit și procesul-verbal de constatare conform art. 3 alin. (1) din Legea nr. 421/2002, prin care au fost consemnați doi martori care atestă că vehiculul respectiv se afla în starea respectivă de cel puțin 1 an;

- în data de 09.05.2017, ca urmare a faptului că deținătorul legal al autovehiculului respectiv nu a dat curs somațiilor de eliberare a domeniului public, a fost dispusă ridicarea acestui vehicul, fapt consemnat în procesul-verbal de ridicare;

- în data de 18.05.2017, deținătorul legal al autovehiculului a fost înștiințat despre faptul că autovehiculul a fost ridicat conform Dispoziției de Primar;

- totodată, ni s-a adus la cunoștință faptul că petentului i s-a mai ridicat același autovehicul, în anul 2013, tot ca urmare a faptului că, deși a fost somat în repetate rânduri nu a binevoit să dea curs acestor solicitări;

Având în vedere toate aspectele menționate, reprezentanții Primăriei Municipiului Constanța menționează că de la aplicarea primei somații și până la ridicarea vehiculului, petentul a avut timp suficient să întreprindă toate măsurile necesare în vederea remedierii situației improprie în care se afla autovehiculul, dar acesta nu s-a conformat.

Referitor la afirmațiile privind repararea autovehiculelor se preciza faptul că H.C.L. 184/2013, art. 9 pct. 25, interzice desfășurarea unor astfel de activități pe domeniul public, petentul având posibilitatea efectuării reparațiilor în unități specializate. Dosar nr. 140/2017

**Încălcarea dreptului la învățătură și a dreptului de petiționare
(art. 32 și art. 51 din Constituție)**

Petentul ne-a sesizat în legătură cu faptul că a solicitat Facultății de Medicină din cadrul Universității „Ovidius” din Constanța echivalarea studiilor de scurtă durată de 3 ani, promoția 1999-2002, absolvite în cadrul Facultății de Medicină, specializarea Balneo-Fiziokinetoterapie și Recuperare, cu titlul de asistent de fiziokinetoterapie, în temeiul art. 16 alin. (2) și alin. (3) din Legea nr. 288/2004 privind organizarea studiilor universitare, precum și art. 147 alin. (1), art. 148 și art. 150 alin. (1) și (2) din Legea nr. 1/2011 privind educația națională.

Astfel, petentul menționa că în prezent este înmatriculat în anul I de studiu la Facultatea de Medicină, specializarea Balneo-Fiziokinetoterapie și Recuperare și dorește să i se aprobe echivalarea studiilor anterioare pentru stabilirea numărului creditelor de studii transferabile, în scopul echivalării și transferării creditelor de studiu transferabile, în situația școlară actuală a acestuia. Ulterior urmând să susțină doar diferențele rămase și examenul de licență pentru a finaliza studiile conform legislației în vigoare.

Față de aspectele prezentate, ne-am adresat Facultății de Medicină din cadrul Universității „Ovidius” din Constanța, solicitând informații cu privire la cele reclamate de petent.

În urma demersurilor întreprinse, autoritatea ne-a comunicat că cererea petentului privind echivalarea studiilor de scurtă durată efectuate anterior, este guvernată de dispozițiile art. 149 alin. (1) din Legea nr. 1/2011, potrivit căreia *"Numărul creditelor de studii transferabile constituie elementul de referință pe care universitățile îl pot utiliza în recunoașterea unor studii sau perioade de studii universitare legale efectuate anterior în același domeniu fundamental în scopul echivalării și transferării creditelor de studii transferabile și a eventualei continuări a studiilor dintr-un program de studii"*, coroborat cu art. 147 alin. (1), care prevede că echivalarea studiilor se realizează pe baza metodologiei specifice, aprobate de senatul universitar.

Potrivit dispozițiilor cuprinse în Regulamentul privind activitatea profesională a studenților, adoptat de Senatul Universității „Ovidius” din Constanța, pentru echivalarea și recunoașterea disciplinelor promovate în cadrul unui program de studii, urmat anterior, competența de soluționare aparține comisiei de specialitate de la nivelul facultății, pe baza comparării conținutului științific al disciplinei echivalate cu cel al altei discipline promovate.

Astfel, solicitarea petentului urma să fie analizată la nivelul comisiei de echivalare a Facultății de Medicină, în vederea verificării întrunirii condițiilor anterior menționate.

Ca urmare a acestui răspuns, am revenit cu o adresă către Facultatea de Medicină din cadrul Universității „Ovidius” din Constanța, pentru a analiza cererea petentului, în ceea ce privește echivalarea disciplinelor studiate anterior.

Totodată, am revenit cu o adresă către Universitatea „Ovidius” din Constanța, în calitate de autoritate ierarhic superioară Facultății de Medicină, să dispună cu celeritate, efectuarea procedurii privind soluționarea petițiilor, în conformitate cu prevederile Ordonanței nr. 27 din 30 ianuarie 2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor.

La ultima solicitare transmisă de Biroul Teritorial Constanța către Universitatea „Ovidius” din Constanța, ni s-au comunicat următoarele precizări:

- Facultatea de Medicină a supus analizei, în ședința Consiliului Facultății de Medicină din data de 29.03.2017, cererea petentului împreună cu dosarul personal, acestea fiind retrimise Comisiei profesionale pentru echivalări a facultății, în vederea obținerii unui punct de vedere tehnic asupra parcursului școlar al acestuia;

- cu privire la modalitatea de soluționare, Universitatea „Ovidius” din Constanța va încunoștința petentul cu concluzia la care a ajuns Facultatea de Medicină.

Având în vedere, modificările legislative intervenite prin Legea nr. 740/14.04.2017 pentru modificarea și completarea textului art. 174 din Legea educației naționale nr. 1/2011, am revenit la Universitatea „Ovidius” din Constanța, aducând la cunoștința instituției modificările legislative intervenite la acest articol după cum urmează: alineatul (6) se abrogă, după alineatul (6) se introduc cinci noi alineate (6¹)- (6⁵), cu următorul cuprins: (6⁴) *recunoașterea parțială a studiilor se face în baza unei metodologii convenite de universitățile de medicină și farmacie, aprobată prin ordin al ministrului educației naționale și care cuprinde criteriile generale*, (6⁵) *universitățile își elaborează metodologii proprii care să cuprindă criterii specifice stabilite de senatele universitare*.

Deoarece nici după această revenire nu am primit un răspuns cu privire la stadiul soluționării problemei semnalate de petent, am efectuat demersuri la autoritatea ierarhic superioară, în speță Ministerul Educației Naționale – Direcția Generală Învățământ Universitar.

Ministerul Educației Naționale ne-a comunicat faptul că aspectele semnalate țin de competența Universității „Ovidius” din Constanța, în baza autonomiei universitare, garantată prin art. 32 alin. (6) din Constituție și prevăzută în Legea educației naționale nr. 1/2011 art. 123. Pe cale de consecință, Direcția Generală Învățământ Universitar a solicitat conducerii Universității „Ovidius” din Constanța formularea unui punct de vedere.

Ca urmare a tuturor demersurilor efectuate de către instituția Avocatul Poporului, Universitatea „Ovidius” din Constanța precizează următoarele aspecte:

- raportat la dispozițiile nou introduse în Legea educației naționale, pe care instituția Avocatul Poporului le-a învederat, privitoare la necesitatea unei metodologii aprobate prin ordin al Ministrului Educației Naționale, conținând criterii generale pe baza cărora urmează să se realizeze recunoașterea parțială a studiilor, urmează ca senatul universitar să stabilească, ulterior publicării în Monitorul Oficial, o astfel de metodologie, precum și criterii specifice Universității „Ovidius” din Constanța. Trebuie avute în vedere și dispozițiile art. 5 alin. (2) din Legea nr. 1/2001, în conformitate cu care *orice modificare sau completare a prezentei legi intră în vigoare începând cu prima zi a anului școlar, respectiv universitar celui în care a fost adoptată prin lege*. Ca atare, modificarea operată prin Legea nr. 70/2017 este aplicabilă, în temeiul dispozițiilor citate, din anul universitar 2017-2018.

Astfel cum s-a arătat și în răspunsul Universității „Ovidius” din Constanța, solicitarea de echivalare a studiilor de scurtă durată efectuate anterior este guvernată de dispozițiile art. 147 alin. (1), potrivit cu care echivalarea studiilor se realizează pe baza unei metodologii cadru stabilite prin ordin al ministrului educației, coroborat cu art. 149 alin. (1) din Legea educației naționale. Ori, la momentul formulării prezentului răspuns, nu exista o metodologie cadru pe baza căreia senatul universitar al instituției să procedeze la elaborarea unei astfel de metodologii.

Constatările comisiei de specialitate la nivelul Facultății de Medicină sunt următoarele:

- pentru anul I de studiu: petentul nu a studiat 6 discipline din actualul plan de învățământ; potrivit foii matricole depuse, anul I de studii (1999-2000) nu are credite și chiar în situația în care facultatea ar putea proceda la echivalarea disciplinelor care nu au avut alocate credite, ar rezulta un maxim de 44 de credite;
- pentru anul II de studiu: nu au fost studiate 6 discipline din actualul plan de învățământ; potrivit foii matricole depuse, ar putea beneficia de echivalentul a 38 de credite din cele 60 aferente anului al II-lea de studii 2000-2001;
- pentru anul III de studiu: nu au fost studiate 9 discipline din actualul plan de învățământ; potrivit foii matricole depuse, ar putea beneficia de echivalentul a 20 de credite din cele 60 aferente anului al III-lea de studii 2001-2002. Dosar nr. 15/2017

***Încălcarea dreptului privind protecția persoanelor cu handicap și
a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică
(art. 50 și art. 52 din Constituție)***

Petentul ne-a sesizat în legătură cu faptul că a fost beneficiarul unui loc de parcare gratuit (pentru persoane cu handicap), care să fie aproape de domiciliul său, în conformitate cu prevederile art. 65 alin. (5) din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap.

Petentul susținea că la începutul anului 2016, a fost obligat la plata taxei de rezervare loc parcare în sumă de 173 lei, altfel era în pericol de a-și pierde locul alocat în apropierea locuinței sale, solicitând ulterior restituirea taxei plătite.

Petentul era nemulțumit de răspunsul primit de la Serviciul Public de Impozite și Taxe din cadrul Primăriei Constanța, întrucât i s-a comunicat să se adreseze Direcției Servicii Publice din cadrul Primăriei Constanța, cu mențiunea că acest serviciu are în competență taxa de parcare, care se regăsește în anexa nr. 9 din H.C.L.M nr. 312/2015.

Petentul solicita rezolvarea situației cu care se confrunta, întrucât nu a fost notificat de către serviciile abilitate ale primăriei despre modificările legislative din 2016, care îl dezavantajează, în așa fel încât să poată face o opțiune în cunoștință de cauză. Practic, serviciile din cadrul Primăriei Constanța s-au substituit voinței acestuia și au decis că petentul vrea un loc de parcare cu plată, trimițându-i direct Înștiințarea de plată pentru anul 2016.

Petentul a depus în susținerea petiției răspunsul primit de la Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Dizabilități, prin care era informat că s-a adresat Primăriei Municipiului Constanța pentru a reanaliza situația expusă anterior, dar nici până la momentul adresării la instituția Avocatul Poporului nu a primit niciun răspuns.

Față de aspectele prezentate, ne-am adresat la Direcția Servicii Publice din cadrul Primăriei Municipiului Constanța, solicitând informații cu privire la cele reclamate de petent.

În urma demersurilor întreprinse, Direcția Servicii Publice din cadrul Primăriei Constanța ne-a comunicat că petentul a solicitat acordarea nominală a unui loc de parcare, în parcare de reședință, care are ca semn distinctiv, montarea unui indicator pe partea carosabilă, conform HCLM nr.107/2015, pentru care este prevăzută taxa de rezervare loc parcare, fără a face confuzie cu locurile de parcare amenajate și marcate corespunzător în parcaje, destinate parcării cu titlu gratuit pentru persoanele cu handicap, ce au ca semn distinctiv indicatorul rutier P 13, stabilit de Inspectoratul General al Poliției Române.

Având în vedere nevoile speciale și necesitatea rezolvării cu celeritate a unor cereri formulate de persoanele cu dizabilități, Direcția Servicii Publice din cadrul Primăriei Constanța susținea că a solicitat Serviciului de Legislație Impozite și Taxe Locale și Armonizarea cu Legislația Uniunii Europene din cadrul Ministerului Finanțelor Publice, un punct de vedere privind interpretarea și aplicarea prevederilor art. 65 din Legea nr.448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap.

Direcția Servicii Publice din cadrul Primăriei Municipiului Constanța a comunicat faptul că petentul are posibilitatea de a solicita în temeiul art. 65 din Legea nr. 448/2006, amenajarea în spațiile de parcare ale domeniului public și cât mai aproape de domiciliu, a unui loc de parcare gratuit, marcat corespunzător prin montarea unui indicator de tip P 13 pentru autoturisme ce transportă persoane cu handicap. Dosar nr. 487/2016

Încălcarea dreptului de petiționare (art. 51 din Constituție)

Petenta ne-a sesizat în legătură cu faptul că a solicitat Ministerului Afacerilor Externe - Direcția Consulară, sprijin în vederea obținerii certificatului de deces al fratelui său, decedat în data de 06.03.2013, în Madrid, Spania, acesta fiindu-i necesar pentru dezbateră succesiunii.

În luna aprilie 2016, a fost personal la sediul Ministerului Afacerilor Externe și a ridicat certificatul de deces, însă datele de identificare nu corespund cu cele reale, înscrise în cartea de identitate. În loc de 13.03.1960, data nașterii, în certificatul de deces a fost trecută data de 01.01.1950, și în loc de 06.03.2013, data decesului, a fost trecută data de 05.08.2013.

Ca urmare, petenta susținea că a retrimis certificatul de deces la Ministerul Afacerilor Externe pentru îndreptarea erorii materiale referitoare la data nașterii, și până la data sesizării Avocatului Poporului nu a mai primit niciun răspuns.

Față de aspectele prezentate, ne-am adresat Ministerului Afacerilor Externe – Direcția Consulară, solicitând informații cu privire la cele reclamate de petentă.

În urma demersurilor întreprinse, ni s-au comunicat următoarele: răspunsul Direcției Consulare a Ambasadei României la Madrid i-a fost înaintat petentei cu adresa nr. C76-16-2360 din 23.12.2016, prin care i se comunica modalitatea în care problema cu care se confrunta poate fi rezolvată. Potrivit declarației date de fratele său Direcției consulare, acesta ar avea în România soție și copii, astfel încât, în această situație, solicitarea de rectificare a certificatului ar trebui adresată de soția sa, ori de copii majori dacă este cazul.

În situația în care fratele său nu are soție sau copii majori, petenta trebuie să obțină un certificat de calitate de moștenitor, de la un notar, certificat cu care să facă dovada că este persoana îndreptățită să ceară rectificarea certificatului de deces. Dosar nr. 523/2016

Încălcarea dreptului la ocrotirea sănătății și a protecției copiilor și a tinerilor (art. 34 și art. 49 din Constituție) - sesizare din oficiu -

În cotidianul local Monitorul de Făgăraș din 16 ianuarie 2017, a fost publicat un articol ce prezenta faptul că la Spitalul Municipal Făgăraș, Secția Pediatrie, copiii internați stau îmbrăcați în saloane, iar cadrele medicale sunt nevoite să facă tratamente la temperatura de 15 grade.

Articolul relatează *cazul unei fete de 5 ani care stă înfășurată într-un pat al Secției de Pediatrie, cu mânuțele și picioarele înghețate, fiind învelită într-un halat uzat și decolorat. Pe cap avea înfășurat un material care nu semăna nici pe departe cu o căciulă sau fular. Caloriferele de pe holuri sunt reci, frigul fiind greu de suportat atât de către copii cât și de către cadrele medicale.*

Având în vedere aspectele sesizate în presă, reprezentanții Biroului Teritorial Brașov al instituției Avocatul Poporului au efectuat o anchetă la Spitalul Municipal Făgăraș, județul Brașov.

Cu ocazia desfășurării anchetei, din partea Spitalului Municipal Făgăraș au participat managerul Spitalului Făgăraș și managerul medical al Spitalului Făgăraș.

Din discuțiile purtate, au rezultat următoarele:

Reprezentanții Spitalului Municipal Făgăraș au precizat că articolul din presă nu este fundamentat pe fapte reale, managerul Spitalului Făgăraș menționând că face verificări, zilnic, la

Secția de Pediatrie a spitalului, temperatura din saloanele în care sunt internați copii fiind în medie de 23-24 grade C.

Spitalul Făgăraș are centrală proprie de mare capacitate, aceasta deserving toate structurile acestuia. Din cauza temperaturilor extrem de scăzute din luna ianuarie 2017, au fost suplimentate sursele de căldură prin achiziționarea unor calorifere electrice utilizate la nevoie.

În urma vizitării Secției de Pediatrie, precum și a salonului celui mai friguros din secție, ca urmare a amplasării sale pe colț – salon denumit izolator, pentru copiii cu diagnostic incert – a rezultat că acesta din urmă are o temperatură mai scăzută cu 1-2 grade față de celelalte saloane. Aici sursa de căldură este suplimentată cu un calorifer electric.

Fiecare salon din Secția Pediatrie are un grafic zilnic de monitorizare a temperaturii. În salonul mai sus menționat, sunt într-adevăr menționate temperaturi de 16 grade Celsius în câteva zile din luna ianuarie 2017, însă personalul medical susține că în acele zile nu era nimeni internat în acel salon.

Vizita s-a efectuat și în sala de mese a secției de Pediatrie, acolo unde articolul a prezentat o poză a doi minori, dintre care o fetiță de 7 ani. Potrivit aceleiași poze, unul dintre cei doi minori purta pe cap o bucată de material alb. Sala de mese este sărăcăcioasă, nemodernizată, însă încălzită corespunzător, cu o temperatură de 23-24 grade Celsius.

Reprezentanții Spitalului Municipal Făgăraș au menționat că fetița avea acel material din țesătură pe cap, întrucât fusese diagnosticată cu pediculoză (păduchi). Fetița provenea dintr-un mediu familial defavorizat, fiind necesar a fi tratată și acoperită ulterior cu un scutec protector. Celălalt copil din poză nu suferea de același diagnostic, motiv pentru care nu avea capul acoperit. *Cu această ocazie, managerii spitalului atrag atenția că informațiile cu privire la diagnosticul unui pacient sunt confidențiale, potrivit legislației din domeniul drepturilor pacienților, acestea neputând fi făcute publice.*

Ideea indusă de articolul de presă, potrivit căreia copilul avea capul acoperit din cauza frigului din sala de mese, este neadevărată, conform reprezentanților spitalului, jurnalista făcând o „combinație” nefericită între temperatura de 16 grade C din salonul nr. 6 izolator, unde nu era nimeni internat la acel moment și sala de mese. De altfel, fetița nu era internată la etajul respectiv, acesta fiind destinat exclusiv sugurilor.

La momentul vizitei, s-a constatat că la atingere, caloriferele din secția Pediatrie – sector sugari - erau fierbinți.

Secția Pediatrie a Spitalului Municipal Făgăraș este situată într-un corp distinct de clădire, copiii fiind aduși cu mașina spitalului pentru investigații (de exemplu, radiografii), în pavilionul central principal al spitalului. Clădirea unde funcționează această secție este veche și nemodernizată, însă curată și încălzită corespunzător. Din aceste motive, conducerea spitalului a obținut acordul Primăriei Municipiului Făgăraș (autoritate care suportă integral finanțarea investițiilor spitalului) pentru mutarea secției Pediatrie în incinta clădirii principale a spitalului municipal, un întreg etaj fiind destinat acesteia. Această mutare se află în planul de conformare a spitalului, cu termen final **septembrie 2017**. În acest sens, deja a fost contractată o firmă de consultanță pentru întocmirea proiectului, iar banii necesari acestei investiții au fost aprobați prin hotărârea Consiliului local al Municipiului Făgăraș, urmând a fi incluși în bugetul pe anul 2017.

Față de cele expuse, s-a constatat că informațiile publicate de presă nu se confirmă. Cu toate acestea, s-a aprobat monitorizarea situației Secției de Pediatrie a Spitalului Municipal Făgăraș, sub aspectul mutării sale în pavilionul central principal, aceasta continuând și în prezent. Dosar nr. 26/2017

**Încălcarea dreptului de proprietate privată și a dreptului de petiționare
(art. 44 și art. 51 din Constituție)**

*P*etenta s-a plâns Biroului Teritorial Pitești în legătură cu faptul că a formulat și transmis, prin corespondență poștală, confirmată de primire, în cursul anului 2016, către comisia locală pentru stabilirea dreptului de proprietate a comunei Mârzănești, solicitarea de punere în aplicare a Hotărârii nr. 13706 din 11.11.2005 privind admiterea în parte a contestației la hotărârea de stabilire a dreptului de proprietate privată asupra terenurilor pentru suprafața de 1,60 ha teren agricol care a aparținut autorului său, în comuna Mârzănești, județul Teleorman.

Întrucât, până la data când s-a adresat biroului nostru, nu a primit un răspuns la cererile formulate iar autoritatea publică sesizată nu a luat nicio măsură pentru îndeplinirea celor mai sus menționate, am solicitat primăriei comunei Mârzănești, județul Teleorman să ne comunice care este stadiul de soluționare al cererilor formulate de petentă și motivele care au tergiversat punerea în aplicare a Hotărârii nr. 13706/11.11.2005, în acest caz.

Comisia locală și Primăria comunei Mârzănești nu au răspuns solicitărilor noastre, astfel că am solicitat prefectului județului Teleorman examinarea și îndreptarea situației create.

Prefectul județului Teleorman ne-a informat că a intervenit la Primăria comunei Mârzănești pentru a soluționa plângerea petentului, care a procedat la următoarele:

- în vederea emiterii titlului de proprietate pentru suprafața totală de 1, 60 ha teren agricol, în favoarea petentului, au fost stabilite următoarele amplasamente: T41/1P41/1/1/1,3472 ha; T15/6 P 15/16/32 – 0,0728 HA; T4/8P/4/8/3 – 0,1300 ha și T15/11 P15/11/30 – 0, 500 ha;
- la nivelul comunei Mârzănești, în urma realizării lucrării de cadastru general, suprafețele de teren au fost înscrise în domeniul privat al comunei, iar pentru a putea fi reconstituite trebuie să fie intabulate provizoriu ca fiind ale comunei Mârzănești. În acest sens, au fost întocmite și înaintate cereri către Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară – Biroul județean Teleorman, urmând ca, după întocmirea noilor cărți funciare, în cel mai scurt timp, petentul să fie invitat la sediul Primăriei Mârzănești, în vederea punerii în posesie iar, ulterior, se va înainta documentația către Comisia județeană pentru emiterea titlului de proprietate. Dosar nr. 533/2017

Felicia Nedea, expert
Mădălina Botină, expert
Doina Sîrghie, expert
Romeo Busuioc, expert
Cornelia Cor, expert
Eugen Ciobotă, consilier
Tiberiu Cotârlan, expert
Ana-Maria Berghian, expert

Ioana Enache, expert
Mirabela Mălăescu, expert
Iuliana Păduraru, expert
Paula Iekel, expert
Bogdan Buliga, expert
Ecaterina Florescu, expert
Mihaela Stănciulescu, expert
Carla Cozma, consilier

IMPLICAREA AVOCATULUI POPORULUI ÎN MANIFESTĂRI INTERNAȚIONALE ȘI INTERNE ÎN PERIOADA IANUARIE – MARTIE 2017

Pe plan extern

■ În perioada 2-3 martie 2017, a avut loc la Ankara – Turcia, al 4-lea Simpozion Internațional pentru Instituțiile Ombudsman, cu tema *Migrație și refugiați*, organizat de instituția Ombudsman din Turcia. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Erzsebet Dane, adjunct al Avocatului Poporului și Monica Acatrinei, consilier.

Seminarul a reunit reprezentanți ai organismelor specializate (instituții de tip ombudsman și alte instituții specializate în problematica dată) din Algeria, Azerbaijan, Bosnia-Herzegovina, Croația, Djibouti, Danemarca, Egipt, Indonesia, Coasta de Fildeș, Iran, Italia, Muntenegru, Maroc, Kyrgystan, Republica Turcă a Ciprului de Nord, Columbia, Kosovo, Lituania, Macedonia, Malawi, Republica Moldova, Namibia, Niger, Palestina, Pakistan, Peru, Federația Rusă, Serbia, Slovenia, Sudan, Tajikistan, Tunisia, Uzbekistan și Zambia.

În cadrul Seminarului a fost abordată o problemă de actualitate cu care se confruntă statele europene și nu numai, și anume, fenomenul integrării migranților în aceste comunități, atât din perspectiva politicilor guvernamentale, cât și din punctul de vedere al implementării în practică a acestor politici.

În prima parte a fost prezentată o scurtă analiză a conceptului de integrare a migranților și refugiaților, ultimii fiind o categorie specială de migranți, care necesită măsuri speciale în vederea integrării. A doua parte a avut în vedere modelele teoretice ale politicilor care vizează integrarea migranților și refugiaților, elementele esențiale ale acestor politici, practica țărilor participante, dar și viziunea acestora referitor la acest subiect.

Prin intervenția sa, d-na Erzsébet Dane, adjunct al Avocatului Poporului, a precizat faptul că prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 48/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 35/1997, instituția Avocatul Poporului, prin Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție, a fost desemnată ca singura structură națională care îndeplinește atribuțiile specifice de Mecanism național de prevenire a torturii în locurile de detenție, în sensul Protocolului opțional, adoptat la New York la 18 decembrie 2002, la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, adoptată la New York la 10 decembrie 1984, ratificat prin Legea nr. 109/2009. Rolul Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție este acela de a monitoriza, în mod regulat, condițiile de detenție și tratamentul aplicat de către autoritățile publice care custodiază persoane private de libertate, care din diferite motive, fie sunt private de libertate ca urmare a săvârșirii unor fapte penale, fie sunt internate în spitale de psihiatrie sau în centre ale sistemului de sănătate sau ale sistemului de asistență socială, **fie beneficiază de o formă de protecție pe teritoriul Statului Român.**

Grupuri vulnerabile: Femei și copii

Atât refugiații și solicitanții de azil, cât și apatrizii se află printre persoanele cele mai vulnerabile din lume. Dintre aceștia, există persoane chiar mai vulnerabile, cu probleme, riscuri și nevoi speciale.

Copiii se confruntă în mod special cu un risc deosebit și necesită atenție specială din cauza dependenței lor față de adulți pentru a supraviețui, vulnerabilității lor la traume fizice și psihice, precum și nevoilor specifice care trebuie împlinite pentru a asigura creșterea și dezvoltarea normală.

Lipsite de protecția căminului, confruntându-se cu rigorile călătoriilor lungi și cu o potențială hărțuire oficială, precum și cu abuzul sexual, femeile refugiate sunt, de asemenea, un grup deosebit de vulnerabil. Ele sunt adesea excluse de la procesul decizional referitor la propria viață, despărțite de familie și de casă și adesea lipsite de cele mai elementare drepturi.

Xenofobia, rasismul și islamofobia, raportat la problematica migrației

Discuțiile au avut în vedere faptul că xenofobia este încastrată în genele noastre și că este foarte ușor de indus și de propagat ca fenomen social, pe când islamofobia este reprezentată de frica față de persoanele de religie musulmană, o frică branșată pe xenofobie.

Xenofobia, și implicit, islamofobia se bazează foarte mult pe necunoscut, și pe evitare. Atunci când nu știi exact ce se întâmplă, pe un fond de anxietate poți face cele mai dramatice scenarii. Odată ce teama se instalează apare evitarea posibilului pericol și astfel teama este întărită.

Sprijinirea Republicii Turcia în ceea ce privește infrastructura necesară primirii refugiaților și migranților

Ca o consecință a poziției sale geografice, Turcia este o importantă țară de primire inițială și de tranzit pentru migranți. Țara găzduiește peste două milioane de solicitanți de azil și refugiați, având cel mai mare număr la nivel mondial.

Turcia face eforturi laudabile pentru a asigura ajutor și sprijin umanitar, în proporții de masă, unui flux de persoane fără precedent și aflat în continuă creștere, care caută un refugiu și a cheltuit deja peste 7 miliarde de EUR, din propriile resurse, pentru gestionarea acestei crize.

La 15 octombrie, Comisia Europeană a încheiat un acord *ad referendum* cu Turcia cu privire la un plan de acțiune comun, pentru a accelera cooperarea pe tema gestionării migrației, într-un efort coordonat de a găsi soluții la criza refugiaților.

Cu ocazia seminarului, Președintele Republicii Turce, dl. Recep Tayyip Erdoğan, dar și Primul-ministru, dl. Binali Yıldırım și Ministrul de Interne, dl. Suleyman Soylu au reiterat faptul că, în procesul de gestionare a crizei refugiaților, este absolut clar că trebuie să aibă loc o intensificare a cooperării dintre Uniunea Europeană și Turcia, precum și dintre Turcia și Uniunea Europeană. Este necesar ca ambele entități să conlucreze pentru a pune în aplicare planul de acțiune comun, care va regulariza fluxurile de migrație și va contribui la oprirea migrației neregulate.

Concluzia principală a fost aceea că, în contextul mondial actual, a fost posibilă prezenta situație prin migrația unui val uriaș de refugiați, ce urmăresc stabilirea în țările europene, țări văzute cu potențial financiar, economic și social, tocmai datorită deosebirii majore de țara de origine.

■ În perioada 20-22 martie 2017, a avut loc la Varșovia – Polonia, un Workshop de pregătire profesională pentru instituțiile Ombudsman pentru forțele Armate, organizat de Comisarul pentru Drepturile Omului din Polonia (Ombudsman) în cooperare cu OSCE/ODIHR și Centrul din Geneva pentru Controlul Democratic al Forțelor Armate – DCAF. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de prof.univ.dr. Mircea Criste, adjunct al Avocatului Poporului.

Pe plan intern

În data de 4 ianuarie 2017, domnul Victor Ciorbea, Avocatul Poporului, a participat la ședința comună a Camerei Deputaților și Senatului, cu următoarea ordine de zi: Prezentarea Programului și a Listei Guvernului de către domnul Sorin Mihai Grindeanu, candidatul desemnat pentru funcția de prim-ministru; Dezbateri asupra Programului și Listei Guvernului; Votul asupra cererii de acordare a încrederii Parlamentului asupra Programului și a întregii Liste a Guvernului.

**

În data de 15 ianuarie 2017, domnul Victor Ciorbea, Avocatul Poporului, a participat la sesiunea solemnă dedicată *Zilei Culturii Naționale*, organizată de Academia Română și Fundația Națională pentru Știință și Artă.

**

În data de 20 ianuarie 2017, a avut loc la sediul instituției Avocatul Poporului, *întâlnirea* domnului Victor Ciorbea, Avocatul Poporului, cu domnul Willy Fautré, directorul organizației Drepturile Omului fără Frontiere. Oaspetele a fost interesat să culeagă informații referitoare la acuzațiile de procese inechitabile, erori judiciare, lipsa de independență a judecătorilor și condițiile de detenție în închisorile din România. La întâlnire au mai participat: Magda Constanța Ștefănescu, adjunct al Avocatului Poporului, Anne-Marie Browne, consilier, Nicoleta Constantinescu, expert și Andrei Plaveț, consilier.

**

În data de 26 ianuarie 2017, a avut loc la sediul UNICEF, seminarul cu tema *Analiza privind sistemul de justiție copii în România*. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Raluca Teodorescu, consilier.

**

În data de 27 ianuarie 2017, a avut loc la Palatul Parlamentului, simpozionul cu tema *Noul Regulament General privind Protecția Datelor – implicații și efecte*, organizat de Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal cu prilejul Zilei Europene a Protecției Datelor. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Ecaterina Mirea, șef Serviciu.

**

În data de 1 februarie 2017, a avut loc la sediul instituției Avocatul Poporului, *întâlnirea* președintelui României, domnul Klaus Werner Iohannis cu Avocatul Poporului, domnul Victor Ciorbea.

**

În data de 15 februarie 2017, a avut loc la sediul Inspectoratului General al Jandarmeriei Române, ședința privind Evaluarea activității desfășurate de Jandarmeria Română în anul 2016. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Dorel Bahrin, consilier.

**

În data de 20 februarie 2017, a avut loc la Teatrul Național I.L. Caragiale, evenimentul *161 de ani de la dezrobirea romilor*, organizat de Centrul Național de Cultură a Romilor Romano-Kher. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Roxana Gavrilă, consilier.

**

În data de 22 februarie 2017, a avut loc la Hotel J.W Marriott Grand, o *recepție* oferită de Ambasada statului Kuwait în România cu ocazia Zilei Naționale. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Andrei Plaveț, consilier.

**

În data de 22 februarie 2017, a avut loc la Institutul Național de Statistică, prezentarea *Raportului anual de activitate pe anul 2016 al Administrației Naționale a Penitenciarelor*. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Cristina Tache, expert.

**

În data de 22 februarie 2017, a avut loc la Librăria Humanitas de Cișmigiu, o *dezbateră* despre Ordonanțele de urgență ale Guvernului nr. 13 și 14, organizată de clubul de presă Frontline Club Bucharest, filială locală a Frontline Club London. Temele dezbătute au fost: urgența ordonanțelor, constituționalitatea lor, șansele ca modificările Codului penal să fie reintroduse și prin ce mijloace, ce se întâmplă cu Ordonanța de urgență a Guvernului nr.13 după votul din Parlament, cazul Alba-Iulia, referendumul, rolul Avocatului Poporului și efectele ordonanțelor. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Ecaterina Mirea, șef Serviciu și Mihaela Enache, consilier.

**

În data de 27 februarie 2017, a avut loc la Reprezentanța Comisiei Europene în România, dezbateră *Consolidarea democrației în Centrul și Sud Estul Europei. Riscuri și răspunsuri*, organizată de Reprezentanța Comisiei Europene în România și Facultatea de Drept a Universității din București.

În cadrul evenimentului s-a discutat despre procesul de consolidare a democrațiilor din Centrul și Sud-Estul Europei în cadrul Uniunii Europene, despre necesitatea garantării statului de drept prin asigurarea unei cooperări loiale între instituțiile statului, precum și despre noile riscuri politice și de securitate pentru societatea europeană și răspunsurile instituțiilor naționale și europene pentru eliminarea acestor riscuri. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Ecaterina Mirea, șef Serviciu.

**

În data de 2 martie 2017, domnul Victor Ciorbea, Avocatul Poporului, a participat la lansarea în România a *Parteneriatului Global Opriți Violența Împotriva Copiilor*, organizată de Guvernul României și UNICEF România.

**

În data de 18 martie 2017, a avut loc la Cimitirul Eroilor Turci, ceremonia de comemorare a *Zilei Eroilor cu ocazia aniversării a 102 ani de la Victoria de la Gallipoli*. Evenimentul a fost organizat de Ambasadorul Republicii Turcia E.S. Dl. Osman Koray Ertaş. Ceremonia a fost urmată

de o recepție la Ambasada Turciei. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Andrei Plaveț, consilier.

**

În data de 21 martie 2017, domnul Victor Ciorbea, Avocatul Poporului a participat la o seară dedicată *aniversării a douăzeci de ani de la prima vizită a Majestății Sale Regelui Mihai în România*, organizată de Alteța Sa Regală Prințesa Moștenitoare Margareta, Custodele Coroanei, la Palatul Elisabeta.

**

În data de 21 martie 2017, a avut loc la Palatul Parlamentului, o *dezbatere* privind identificarea unor soluții durabile în vederea respectării drepturilor omului în România prin perspectiva executării pedepselor privative și neprivative de libertate, organizată de Comisia pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale din Camera Deputaților. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Izabela Cernavodeanu, consilier și Nicoleta Constantinescu, expert.

**

În data de 22 martie 2017, a avut loc la Hotel Ibis Palatul Parlamentului, o *întâlnire* cu reprezentanții Inspectoratului General pentru Imigrări și cei ai Poliției de Frontieră implicați în activități de monitorizare a returnării forțate sub escortă a migranților cu ședere ilegală, organizată Consiliul Național pentru Refugiați din România – CNRR, în cadrul Proiectului Monitorizarea misiunilor de returnare forțată. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Mihaela Sîrbu, consilier.

**

În data de 23 martie 2017, a avut loc la Hotel Intercontinental București, *Congresul avocaților 2017*, organizat de Uniunea Națională a Barourilor din România. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Ecaterina Mirea, șef Serviciu.

**

În data de 27 martie 2017, domnul Victor Ciorbea, Avocatul Poporului, a participat la *Gala „România autentică. România pozitivă”*, organizată de Agenția de presă News.ro, la Hotel Radisson Blu. La eveniment a participat și Matei Vîrtosu, purtător de cuvânt.

**

În data de 30 martie 2017, a avut loc la sediul Agenției Naționale Antidrog, o *întâlnire de lucru* privind modalitatea de colectare a datelor necesare în vederea evaluării Planului de Acțiune 2013-2016 pentru implementarea Strategiei Naționale Antidrog 2013-2020. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Daniela Ristea, consilier.

**

În data de 31 martie 2017, a avut loc la Hotel Radisson Blu, *Adunarea Generală a Colegiului Medicilor din România*. Evenimentul a marcat primii 20 de ani de existență a Colegiului Medicilor, ca organizație reprezentativă a profesiei de medic în România. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Magda Constanța Ștefănescu, adjunct al Avocatului Poporului și Anne-Marie Browne, consilier.

**

În data de 31 martie 2017, a avut loc la Hotel Novotel, evenimentul *Reprezentarea societății civile în organismele colegiale*, organizat de APADOR – CH. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Eugen Dinu, consilier.

*Andreea Băicoianu,
Șef Birou analiză acte normative, relații externe și comunicare*

Colectivul redacțional:

Andreea Băicoianu, șef Birou analiză acte normative, relații externe și comunicare - responsabil de număr
Carla Cozma, consilier
Ileana Frimu, consilier
Elena Glodariu, consilier